TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SOZD SŽ ŽELEZARNE JESENICE

ŽELEZAR

JESENICE, 5. JUNIJA 1986 ŠTEVILKA 22 ● XXXV

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnović, tehnični urednik — novinar Dare Bradaškja, lektorica — novinarka Veronika Osredkar, novinar — fotoreporter Borut Grce, administracija — Marija Lužnik in Mira Keserović. Naslov: Uredništvo Železarja, SOZD SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, novinarji 26-19, 25-19, administracija 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

KAKO DO PLAČILA PO DELU

Predlog doslednega uresničevanja samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev OD in dela sklada skupne porabe ter možnosti izboljšave sistema

Delavski svet Železarne Jesenice je na 6. seji sprejel usmeritve za nadaljnje delo na področju nagrajevanja.

Strokovna služba je predloge za uresničevanje veljavnega samoupravnega sporazuma in predloge za izboljšanje sistema nagrajevanja posredovala v razpravo. Po razpravi je bil izoblikovan predlog, ki ga je delavski svet Železarne Jesenice na 7. seji 28. maja sprejel.

Predlog je zajemal: 1. Postopek vrednotenja oziroma prevrednotenja delovnih nalog, 2. Dopolnitev merljivih kriterijev nagrajevanja, 3. Ureditev ostalih področij, 4. Dodatki za časovno razporeditev dela.

1. Postopek vrednotenja oziroma prevrednotenja delovnih nalog

Postopek vrednotenja oziroma prevrednotenja se opravi na osnovi predlogov temeljnih organizacij DSSS po metodi primerjave.

Strokovna obdelava predlogov zajema: organizacijski vidik, merjenje dela, kadrovski vidik in nagrajevanje.

Tako obdelan predlog se posreduje v presojo **komisiji za vrednotenje del in nalog Železarne Jesenice,** ta pa svojo odločitev posreduje samoupravnim organom temeljnih organizacij in DSSS v razpravo in potrditev.

Da bi bilo navedeno področje čimbolj urejeno, je potrebno urediti:

— osebne kategorije, ki ostanejo v sistemu do vpeljave napredovanja na delovnem mestu. Osebne kategorije v ŽJ se analizirajo in časovno opredelijo;

— projektne naloge: v veljavi je postopek, ki je bil sprejet na 6. seji delavskega sveta ŽJ (možnost prevrednotenja, stroški in roki izvedbe ter uspešnost izdelanega projekta);

— nadomeščanje se v delovni organizaciji uredi enotno, ne pa po presoji vsakega posameznika;

— napredovanje na delovnem mestu se uredi enotno na ravni SOZD. Delovni koncept predvideva interes za izobraževanje, izboljšanje izobrazbene strukture, sistematično spremljanje kadrov, zmanjšano togost vrednotenja ipd.;

— zasedenost delovnih mest: potrebni so pravilni normativi delovne sile, ki bodo izraz organizacije dela. Razkorak med normativom, planom in dejanskim staležem zaposlenih je prevelik.

2. Dopolnitev merljivih kriterijev nagrajevanja

Merljivi kriteriji nagrajevanja zajemajo norme, osnovne premije, dodatne kriterije, premije za višjo proizvodnjo, mesečni cilj, osebno oceno, produktivnost temeljne organizacije:

— norme so individualne in skupinske; dopolnitev zaradi sprememb regulativov, dopolnitev tehnologije ali zaradi zastarelosti; faktor uravnavanja se zniža z 1,40 na 1,10 (razlika se prenese v osnovo); za delo v režiji se prizna 0,80 lastnega preseganja; več posameznih normativov je treba vpeljati na področju storitvenih dejavnosti in skupnih služb;

— osnovne premije so sestavljene samo iz dveh kriterijev: vpeljava rednega letnega ažuriranja konstant, faktor uravnavanja je 1,10; nivo osnovnih premij lahko zajema najvišji nivo sektorja oziroma oddelka;

— dodatni kriteriji, ki so bili po temeljnih organizacijah zelo različno uvedeni. Zato sta predlagana njihova ukinitev in prenos enakovrednega deleža v osnovo;

— premije za višjo proizvodnjo se dopolnijo in negujejo, oblikujejo se enotne osnove, ki vsebujejo tudi kvalitetni kriterij, poveča se njihova dinarska vrednost, dosledno je treba spoštovati sprejeta pravila;

— mesečni cilj ostane nespremenjen;

— osebna ocena se neguje, pregleda in ustrezno dopolni veljavni pravilnik, ki se mora nato dosledno spoštovati;

— produktivnost temeljne organizacije: kriterij se ukine, delež pa prenese v osnovo.

3. Ureditev ostalih področij

V ureditvi ostalih področij so zajeti otežkočeni dodatki, pogodbena dela, nadurno delo in ure za manjkajoče. Predvsem je potrebno zagotoviti enoten pristop, boljšo in stalno kontrolo ter dopolnitev vseh pravilnikov in predpisov ter njihovo upoštevanje.

4. Dodatki za časovno razporeditev

Pod dodatki za časovno razporeditev razumemo nočni, popoldanski, nedeljski, praznični in sobotni dodatek. Ob povečanju osnov je bilo potrebno preveriti višino vseh dodatkov. Na osnovi izračunov je bilo sprejeto, da se popoldanski dodatek minimalno zmanjša (za 4 %), ukine pa sobotni dodatek. To pomeni:

— pri enakih rezultatih ostane osebni dohodek za delo v eni in dveh izmenah nespremenjen,

— za delo v treh in štirih izmenah dobijo delavci večji osebni dohodek zaradi časovnih dodatkov (3,6—4,2 %).

Vse navedene rešitve predstavljajo dosledno uresničevanje veljavnega samoupravnega sporazuma. V dveh delih pa se predlog nekoliko odmika od veljavnih določil (ukinitev stimulacije za produktivnost in spremembe časovnih dodatkov), zato je sklep delavskega sveta začasen.

Posredovane predloge bo mogoče v celoti realizirati v septembru, vendar je izpolnitev roka odvisna predvsem od časa razprav in sprejema v temeljnih organizacijah in DSSS.

OK

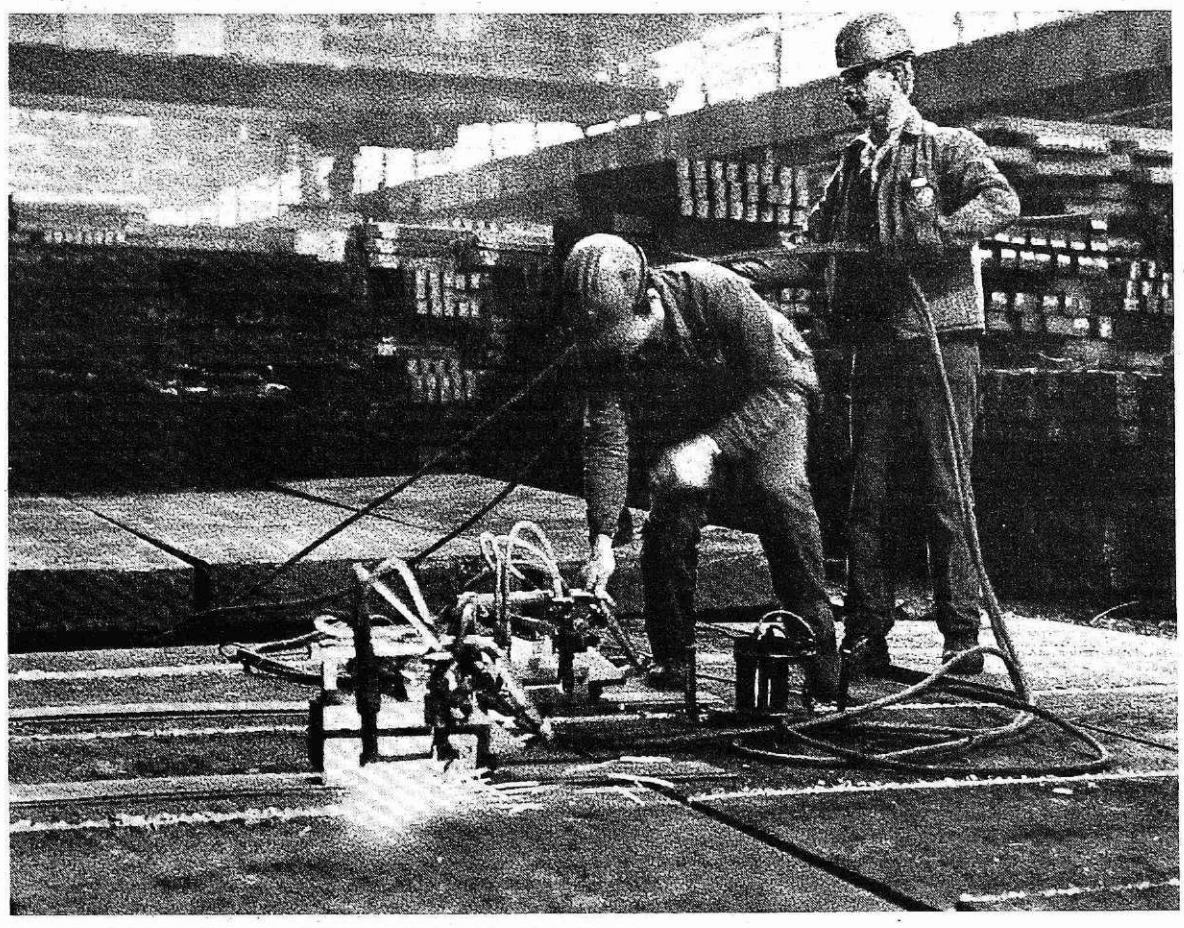

Rezanje slabov za Valjarno debele pločevine (foto I. Kučina)

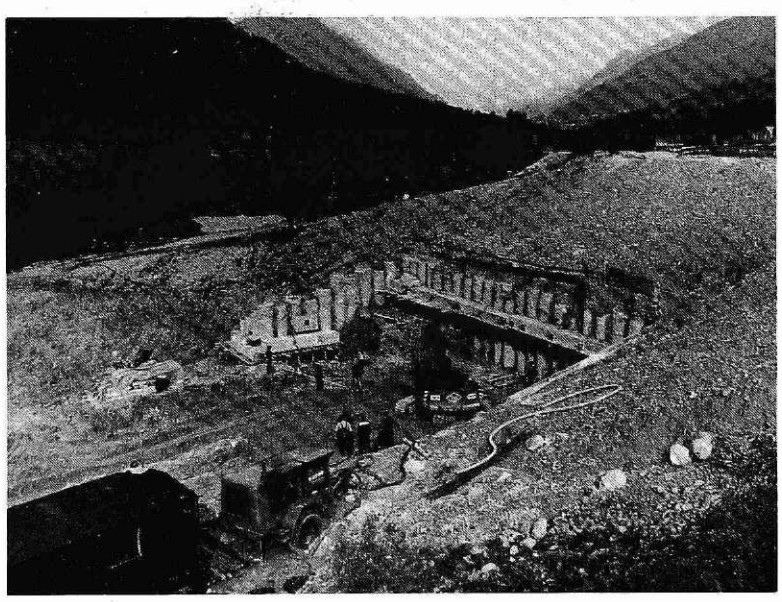

Gradnja Karavanškega predora (foto I. Kučina)

SEJA DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE

V sredo, 28. maja, so se v dvorani samoupravljalcev zbrali delegati delavskega sveta Železarne in v skoraj štiri ure trajajoči seji obravnavali in sklepali o vrsti pomembnih vprašanj. V obširni in konstruktivni razpravi so delegati opozorili na ključne probleme, s katerimi se v Železarni srečujemo pri delu in poslovanju, in zahtevali takojšnje in dosledno razreševanje leteh. Pa poglejmo, kako je potekala seja:

PREGLED IZVAJANJA SKLEPOV PREJŠNJE SEJE

Sklep delavskega sveta z dne 5. novembra lanskega leta, naj vse osnovne organizacije sindikata in vodstva temeljnih organizacij in delovnih skupnosti v svojih okoljih proučijo vzroke za neaktivnost delegacij, je bil z večkratnimi opozorili in posredovanji le realiziran. Iz ocene, ki jo je pripravil center za proučevanje samoupravljanja in informiranje, je razvidno, da je večina temeljnih organizacij in delovnih skupnosti zadovoljna z delom samoupravnih organov (razen odbora samoupravne delavske kontrole), manj z delom delegacij za zbor združenega dela, niso pa zadovoljni z delom delegacij za skupščine SIS. Na podlagi teh ugotovitev in vzrokov, ki so jih za neaktivnost delegacij navajale posamezne temeljne organizacije in delovne skupnosti, so delegati sprejeli naslednje sklepe:

Družbenopolitične organizacije, zlasti sindikat, morajo pripomoči, da bodo delavci preko odborov samoupravne delavske kontrole nadzorovali izvajanja sprejetih sklepov, dobili zahtevane informacije, podatke in da člani samoupravne delavske kontrole ne bodo izpostavljeni pritiskom. Konkretneje se morajo angažirati tudi pri vprašanjih samoupravnega in delegatskega odločanja in se zavzèmati, da bodo delegacije in delegati za svoje delo dobili smernice in stališča na delavskih svetih in zborih delavcev. S svojimi mnenji in stališči naj se vključijo v delo delegatov za samoupravne organe in delegacije in sprotno spremljajo aktivnosti in delo delegatov ter delegacij v skupščini in enkrat letno ocenijo njihovo aktivnost.

Strokovne službe, organi upravljanja, predvsem pa poslovodni delavci, so dolžni skrbeti za delo delegacij, konferenc delegacij, jim nuditi strokovno pomoč in zagotoviti pogoje za delo.

Ob obravnavanju zadev, pomembnih za vse temeljne organizacije in delovne skupnosti, bomo v Železarni tudi za zbor združenega dela občasno uveljavili konferenco delegacij kot obliko delovanja in tako zagotovili večjo koordinacijo delegatskega odločanja v Železarni Jesenice.

Pri vsem tem pa bomo ob volitvah morali odločneje vplivati na izbiro delegatov in upoštevati njihovo sposobnost in uspešnost.

Upamo, da navedeni sklepi ne bodo ostali le na papirju. Premalo se namreč zavedamo, da je pri uresničevanju delegatsko-skupščinskega sistema prav delegacija njegova najpomembnejša sestavina, ki pa je v praksi najslabše razvita.

Problematika visokih stroškov stojnin, na katere je na pretekli seji opozoril delegat temeljne organizacije Transport, je še vedno pereča. Komercialni sektor je v odgovoru na to delegatsko vprašanje poudaril ukrepe, ki so povezani predvsem z zunanjimi vplivi, predlagal pa je tudi, da se razreševanja transportnih, manipulativnih, pripravljalnih, vzdrževalnih in drugih problemov lotimo širše, zato naj sektor za ekonomiko in organizacijo skupaj s temeljno organizacijo Transport opravi posnetek stanja in predlaga ukrepe za odpravo navedenih problemov. Predloge komercialnega sektorja so delegati soglasno potrdili, saj bomo le z usklajenim delovanjem vseh lahko zmanjšali trend stroškov stojnin.

Tako kot na vsaki seji so delegati tudi tokrat z vso pozornostjo prisluhnili poročilu o stanju projekta Jeklarna 2. Podrobnejše poročilo je pripravil projektni svet, nekaj dodatnih obrazložitev pa je posredoval še predsednik poslovodnega odbora. Ukrepi, ki jih je vodstvo projekta sprejelo zaradi zamud in slabe koordinacije dela glavnih izvajalcev, se izvajajo. Stanje pri gradbenih in konstrukcijskih delih se je popravilo, še vedno pa za roki zaostajajo izdelovalci tehnološke opreme.

URESNIČEVANJE USMERITEV ZA NADALJNJE DELO NA PODROČJU NAGRAJEVANJA

Komisija za usklajevanje vrednotenja del in nalog je posredovala poročilo o svojem delu. Opravila je obsežno in zahtevno delo, od oktobra do marca se je sestala kar dvaintridesetkrat in obravnavala vrednotenje del in nalog. V poročilu komisija opozarja na nerazrešena vprašanja notranje organiziranosti v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih, ki jih je potrebno takoj začeti razreševati, del teh v okviru projekta Organiziranost Železarne Jesenice. Na podlagi sprejetih usmeritev za nadaljnje delo na področju nagrajevanja po neuspelem referendumu je delavski svet omenjeno komisijo razrešil in predlagal, da to storijo tu-

(Nadaljevanje na 4. strani)

NAJBOLJŠI NA BLUMINGU

Po prvih, še nedokončnih podatkih statistične službe smo v maju izdelali 110.808,1 tone skupne proizvodnje. Družbeni plan smo dosegli 95,5-odstotno, operativni program pa presegli za 0.9 odstotka.

Plan proizvodnje so izpolnile temeljne organizacije: Livarna (106.2 %), Valjarna bluming-štekel (112.5 %), Valjarna debele pločevine (101.9 %), HV Bela (101.1 %), HV Jesenice (100 %), Vratni podboji (101 %), Jeklovlek (104 %) in Elektrode (105.9 %).

V TOZD Plavž so izdelali 11.535.1 tono grodlja, kar je 81,2 odstotka družbenega plana in 88,7 odstotka zmanjšanega operativnega programa.

V TOZD Jeklarna so le 19 ton pod planom in so s 36.931.1 tone vlitega jekla dosegli plan 99.9 odstotka. V elektro-jeklarni so vlili 14.108.8 ton jekla, kar je 99.7 odstotka planirane količine, v SM jeklarni pa z 22.822.3 tonami jekla izpolnjujejo plan 100.1-odstotno.

V maju smo prodali 29.770.8 ton končnih izdelkov in storitev. Družbeni plan smo dosegli 95.9-odstotno, nižji operativni program pa 99.1-odstotno. V maju so bile uspešne v prodaji štiri temeljne organizacije: Livarna (109.2 %), Valjarna bloomingsteckel (103.8 %), Valjarna žice (121.9 %), Elektrode (118.8 %) in Jeklovlek (99.7 %).

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Naslednji prispevek je hkrati tudi začetek nove rubrike v Železarju. Kot vemo se v Železarni že nekaj časa pripravljamo na temeljito reorganizacijo, brez katere po vsej verjetnosti ne bomo preživeli. Morda se vam zdi ta izraz prekrepek, toda vedno bolj neugodne gospodarske razmere nam ne vlivajo nobenega upanja, da bi lahko še dolgo delali po starem brez posledic za že tako neugleden osebni in družbeni standard jeseniškega železarja. Novo rubriko začenjamo tudi zato, ker smo prepričani, da nam mora nova organiziranost odrezati tudi boljši kos kruha, in tudi zato, ker ne želimo več ponavljati starih napak. Potrudili se bomo, da bo vsak delavec v Železarni dobil odgovor na svoje vprašanje o novi organiziranosti že sedaj, ne šele dan pred referendumom. Če odgovora ne bo, bomo povedali, kdo si lasti pravico, da odgovarja z molkom.

To pišemo v prepričanju, da je prihodnost jeseniške železarne le v boljši organiziranosti. Zaupamo strokovnim odločitvam, hkrati pa zahtevamo od strokovnih delavcev s poslovodnim odborom na čelu, da sprejmejo tudi vso odgovornost za sprejete odločitve in za vse, kar se bomo še dogovorili in sklenili, preden bomo na referendumu glasovali o novi organiziranosti.

Vprašajte, poiskali bomo odgovor.

Uredništvo

ZAKAJ SPREMEMBE V ORGANIZACIJI ŽELEZARNE

Naša Železarna posluje v zadnjih letih v popolnoma drugačnih okoliščinah kot prej. Spremenilo se je naše tržišče: spomnimo se, da danes že druge jugoslovanske železarne izdelujejo tiste izdelke, ki smo jih mi še pred nekaj leti. Poleg tega moramo za svoj obstoj izvažati, kar včasih ni bilo potrebno. In če izvažamo izdelke s sedanjim znanjem in kvaliteto, potem jih moramo izvažati največkrat pod lastno ceno. Obresti na obratna sredstva so bila pred leti 10 odstotkov, danes so 80 odstotkov itd. Če želimo poslovati uspešno še naprej, moramo spremeniti organizacijo oz. jo prilagoditi novim razmeram.

Z NOVO ORGANIZACIJO LAHKO POČAKAMO

Gospodarjenje in poslovanje bosta vsak dan težja, če se ne bomo prilagajali novim razmeram. Vedno teže se bomo tudi spreminjali. Vsaka organizacijska sprememba pomeni tudi drugačno vsebino in način dela. Spremembe se uvajajo lahko le počasi. Zato se moramo prilagoditi in spremeniti sedaj, ko poslujemo še relativno ugodno, ter se tako pripraviti na težje pogoje poslovanja.

EKONOMSKE KORISTI NOVE ORGANIZACIJE

Neposredne koristi so:

— V Železarni je za okoli 5 milijard dinarjev rezervnih delov. Nahajajo se v različnih enotah (proizvodnih temeljnih organizacijah, TOZD Vzdrževanje, TOZD Remontne delavnice in sektor komerciale). S tem, da z novo organizacijo združimo vse rezervne dele na enem mestu, lahko zmanjšamo zaloge za milijardo dinarjev letno.

— V Železarni je v različnih skladiščih okoli 6 milijard zalog (surovin, polizdelkov, končnih izdelkov). S tem, da se proces vodi v večjih temeljnih organizacijah, se bo obseg nedokončane proizvodnje in ostalih zalog zmanjšal za 500 milijonov dinarjev letno.

— Z enotnim vodenjem celotnega procesa in izbiro akumulativnejših izdelkov lahko prihranimo 500 milijonov dinarjev letno.

Ne gre samo za prihranke, gre tudi za večjo učinkovitost poslovanja. Z boljšo vsebino in načinom dela tudi na drugih področjih (razvoj novih izdelkov, kakovost, standardizacija itd.) bodo boljši tudi rezultati poslovanja.

PLAVŽ, JEKLARNA IN LIVARNA NAJ BODO SAMOSTOJNA TEMELJNA ORGANIZACIJA

Po zadnji analizi tehnologije procesa naj bi se oblikovale naslednje temeljne organizacije:

— TOZD Talilnice — 900 zaposlenih (Plavž, Jeklarna 1, Jeklarna 2, Livarna),

— TOZD Ploščati program — 950 zaposlenih (Bluming - štekel, Valjarna debele pločevine, HV Bela, HV Jesenice, Profilarna, Podbojarna),

— TOZD Okrogli program — 850 zaposlenih (Valjarna žice, Žičarna, Jeklovlek, Elektrode, Žebljarn..),

— TOZD Tehnične dejavnosti — 1950 zaposlenih (Vzdrževanje, Remontne delavnice, Strojne delavnice, Energetika, Trnsport).

Z izločitvijo Talilnic naj bi vladalo med Okroglim in Ploščatim programom ravnotežje, velikost temeljnih organizacij bi bila enakomernejša. Podrobna analiza pretoka materialov je pokazala, da bi Bluming - štekel sodil v Ploščati program in ne v Talilnice (analiza bo objavljena). Jeklarna 1 in Jeklarna 2 morata zaradi skupnih problemov tvoriti zaključeno celoto.

ALI SE BO Z NOVO ORGANIZACIJO POVEČALA ADMINISTRACIJA

Administracija se bo z novo organizacijo zmanjšala. Zmanjšal se bo:

— obseg administrativnih opravil po sedanjih temeljnih organizacijah,

— obseg del v računovodstvu v delovni skupnosti,

— obseg računovodskih opravil po sedanjih temeljnih organizacijah,

— obseg del (zaradi združevanja) na področju skladiščenja itd..

Povečalo pa se bo število ljudi za vodje novih temeljnih organizacij in deloma za centralno pripravo dela. Hkrati pa se bo zmanjšalo oz. prerazporedilo število nekaterih drugih delavcev, npr. gospodarjev za delovna sredstva, ki se bodo združili v večji temeljni organizaciji itd.

Skupen obseg administrativnih del se bo torej z novo organizacijo nekoliko zmanjšal. Prihranki pri tem pa so relativno majhni, mnogo večji so možni prihranki zaradi zmanjšanja zalog, večje izkoriščenosti zmogljivosti, optimalnosti serij itd.

ZAKAJ JE KOMERCIALA TEMELJNA ORGANIZACIJA

Komerciala je lahko del delovne skupnosti, tukaj pa predlagamo, da je temeljna organizacija skupnega pomena. Za tako veljajo v samoupravnem smislu enaka določila kot za delovno skupnost. Prednost te oblike je lažje združevanje skladišč oz. obratnih sredstev na ravni delovne organizacije, s tem pa seveda nižji stroški poslovanja; lažje in enotno nastopanje Železarne proti kupcem in dobaviteljem itd. TOZD Komerciala je dohodkovno povezana s proizvodnimi temeljnimi organizacijami.

ZAKAJ JE DRUŽBENI STANDARD TEMELJNA ORGANIZACIJA

Enota Družbeni standard naj bi bila organizirana kot temeljna organizacija skupnega pomena. To pomeni, da zanjo veljajo enaka določila samoupravnega in poslovnega povezovanja ter pridobivanja dohodka kot za delovno skupnost. Vpliv ostalih delavcev v Železarni na to temeljno organizacijo je tako zadosten. Prednost te oblike so poslovne ugodnosti (manjši davki, možnosti investiranja itd.). Enota Družbeni standard naj bi se združila s sedanjo TOZD Družbena prehrana.

ZAKAJ ENERGETIKA V SKUPNI TOZD TEHNIČNE DEJAVNOSTI

Delo delavcev Energetike se v vsebini po sedanji ali predloženi organizaciji ne menja. Energetika je specifična dejavnost v Železarni, organizirana v zaključeno celoto.

Analiza je ugotovila, da je sedanja pomanjkljivost v formalni in premajhni povezanosti Energetike z dejavnostmi vzdrževanja in proizvodnjo. Te dejavnosti tudi nimajo predstavnika na ravni delovne organizacije, zato včasih niso zadosti upoštevane.

S skupno temeljno organizacijo naj bi bila informacijska in delovna povezava med Energetiko na eni strani in Vzdrževanjem na drugi strani zadostna. Na ta način bo tudi zagotovljena navzočnost in neposredna povezanost Energetike na ravni delovne organizacije,saj je vodja TOZD Tehnične dejavnosti član najožjega kolegija vodstva delovne organizacije.

Vprašljiva bi bila taka nova organizacija Železarne, kjer bi bila Energetika samostojna temeljna organizacija. V tem primeru bi imeli tri proizvodne temeljne organizacije in enako število, ali celo več ostalih (Vzdrževanje, Remontne delavnice, Strojne delavnice, Energetika, Transport), če se te ne bi združile v enotno TOZD Tehnične dejavnosti.

Za skupno temeljno organizacijo govori tudi dejstvo, da so rezervni deli zaradi racionalnosti združeni v eni temeljni organizaciji.

ALI BO TO TAKA ORGANIZACIJA, KOT SMO JO IMELI ŽE LETA 1977

Do leta 1977 smo imeli štiri temeljne organizacije, ki so bile organizirane po fazah tehnološkega procesa: Talilnice, Valjarne, Hladna predelava, VET. Zaradi splošnih družbenih usmeritev v večje število temeljnih organizacij je iz teh štirih nastalo 20 temeljnih organizacij, ki jih imamo še danes.

Za organizacijo iz leta 1977 velja, da je bila organizirana po tehnološkem principu. Današnja organiziranost temeljnih organizacij je osnovana samo delno na tehnološki zaključenosti. Nova organiziranost je narejena na osnovi programov, kar pomeni tržno usmerjenost (z ozirom na spremenjene pogoje poslovanja).

ODGOVORNOST

Odgovornost za proizvodne rezultate je bila do sedaj jasno opredeljena v temeljni organizaciji. Ni pa bila do sedaj jasno opredeljena odgovornost na ravni delovne organizacije. Vsaka temeljna organizacija je želela doseči predvsem svoje proizvodne cilje. Pri tem se je večkrat dogajalo, da je bilo to sicer koristno za posamezno temeljno organizacijo, ne pa za celotno delovno organizacijo.

Vzemimo primer: temeljna organizacija je dobila naročilo za pet ton izdelkov, odlila pa se je šarža 60 ton. Temeljna organizacija je izpolnila naročilo, 55 ton pa je ostalo nedokončanih kot polizdelek. Vrednost takšne šarže je od 10 do 15 milijonov dinarjev, obresti so pa 80 - odsotne in več. Bolje bi bilo, če temeljna organizacija tistih petih ton ne bi nikoli izdelala, ker je bila škoda mnogo večja od koristi za celotno delovno organizacijo.

Z novim predlogom organizacije je ta odgovornost jasno določena: za proizvodne naloge je odgovoren obrat oz. temeljna organizacija, za naloge delovne organizacije pa poslovodni odbor.

ALI POMENI ZMANJŠANJE ŠTEVILA TEMELJNIH ORGANIZACIJ POT K OKRNJENI SAMOUPRAVI

Osnovni steber samouprave v Železarni so samoupravne delovne skupine. Te bodo ostale take, kot so danes.

Marsikatera temeljna organizacija je že sedaj zaradi veliko funkcij v primerjavi s številom delavcev (čez 100 funkcij v temeljni organizaciji) delovala samoupravno ohromljeno. Formalno so delegati sicer obstajali, najnovejša analiza v Železarni pa kaže, da je delegatski sistem relativno slabo deloval. Menimo, da bo s predloženimi temeljnimi organizacijami sistem dejansko in ne samo formalno bolje deloval.

REZULTATOV NE BOMO IMELI, ČE NE BOMO SPREMENILI VSEBINE DELA

Nova organizacijska zgradba sama po sebi ne more prinašati rezultatov, hkrati pa je pogoj za boljše poslovanje. Za večjo izkoriščenost zmogljivosti je npr. predvidena z novo organizacijsko zgradbo nova centralna priprava dela. Ta mora začeti delati, da bodo rezultati boljši. Drugi primer: s tem, da postavimo enoto kontrolo kakovosti v novi organizacijski obliki, še ne bo boljše kakovosti. Potrebno bo uvesti nove načine in metode dela itd.

Z MAKROSTRUKTURO JE POTREBNO SOČASNO IZDELATI TUDI MIKROSTRUKTURO

Menimo, da bi bilo to neracionalno. Izdelava mikrostrukture zahteva veliko dela. Če predložene nove makrostrukture ne bomo sprejeli, potem bi seveda mikrostrukturo izdelovali zaman.

DOSEGANJE SKUPNEGA CILJA POSLOVANJA V MAJU

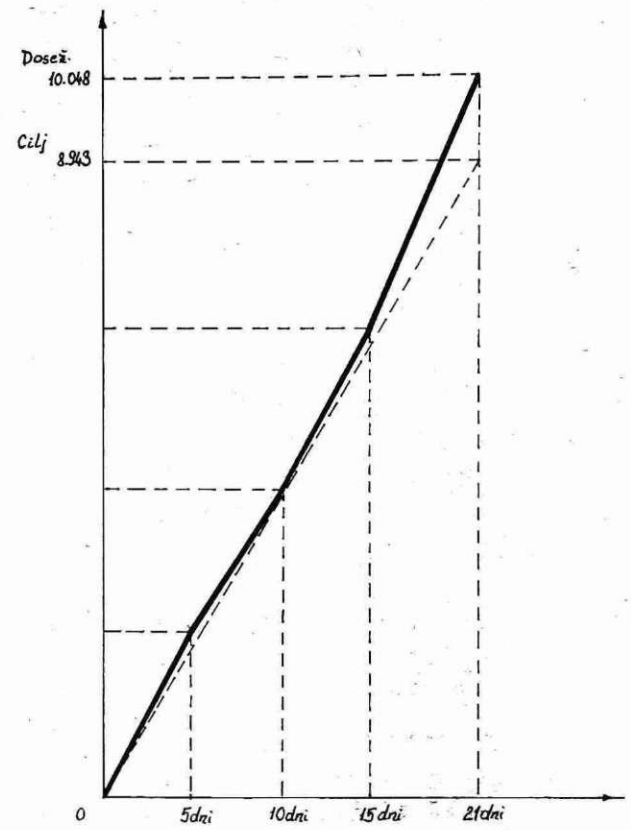

Maj smo sklenili dokaj uspešno, saj smo dosegli 10.049 milijonov dinarjev realizacije. Čeprav je realizacija manjša kot v aprilu, smo presegli cilj za okrog 12 odstotkov, ker smo načrtovali manjšo količino in vrednost prodaje (v maju je tudi manjše število odpremnih dni). Količinsko smo za načrtovano prodajo nekoliko zaostali, vendar smo prodali bistveno boljšo strukturo proizvodnje od načrtovane za ta mesec in tudi bistveno boljšo kot v aprilu. Maksimalno stimulacijo na račun doseganja cilja poslovanja bomo torej dosegli na osnovi prilagajanja tržišču, ki zahteva izdelke z boljšo sestavo jekla in v izbranih dimenzijah.

Oddelek za nagrajevanje

KAJ JE Z REORGANIZACIJO DRUGIH ŽELEZARN

Podobne spremembe predvidevajo še v nekaterih delovnih organizacijah v SOZD Slovenske železarne. V nekaterih delovnih organizacijah sedaj spreminjajo načine dela, organizacijske spremembe pa bodo prišle na vrsto kasneje. Ugotovljeno je bilo, da v delovnih organizacijah, v katerih ne načrtujejo sprememb, že v sedanjih organizacijskih oblikah delujejo v smislu enotnih programov, kar želimo doseči tudi pri nas.

KJE SO RAZLOŽENE PREDNOSTI IN POMANJKLJIVOSTI PREDVIDENIH REŠITEV

Izdelani so bili obsežni materiali za pripravo novega predloga organizacije:

— Analiza problemov s programom ukrepov za povečanje uspešnosti poslovanja Železarne Jesenice, junij 1985, 115 strani.

— Predlog organizacijske zgradbe Železarne Jesenice, junij 1985, 56 strani.

Materiali so na voljo v posameznih temeljnih organizacijah ter pri družbenopolitičnih organizacijah. Na osnovi teh materialov sta bili izdelani dve gradivi v Železarju (december 1985, april 1986).

ZA VEČ ZNANJA

V proizvodnji se lahko še tako trudimo, a če bomo izdelovali zastarela jekla, ne bomo bolje poslovali. Izdelovati moramo nove izdelke, uvesti nove tehnološke postopke in kakovosti, akumulativnejše izdelke itd. Za to pa potrebujemo več znanja in več strokovnjakov. Rezultati njihovega znanja morajo biti mnogo večji, kot so stroški za takšne delavce.

Nihče si ne želi povečevati števila zaposlenih v administraciji, lahko pa število zaposlenih povečamo drugje, kar nam bo prineslo:

— nove izdelke, ki bodo prinašali več dohodka,

— nadaljevanje stoletne kvalitetne tradicije Železarne,

— standardizirane izdelke itd.

CILJI NOVE ORGANIZACIJE

Nekateri cilji nove organizacije so:

— v večji meri združevati delo sedanjih posameznih temeljnih organizacij za boljše rezultate posamezne temeljne organizacije in delovne organizacije v celoti (tega danes ne dosegamo, ker sta npr. prodaja in nabava delno še razbiti po temeljnih organizacijah,

— prilagoditi se zahtevnejšim tržnim razmeram in konkurenci doma in v inozemstvu (hitreje razvijati nove izdelke, kar danes predolgo traja),

— doseči enakomernejšo višjo kakovost izdelkov (danes imamo relativno veliko izmeta, ki zelo povečuje stroške poslovanja),

— povečati optimalnost proizvodnega programa glede na stroške proizvodnje, kratke roke, velikost serij itd. (npr. ob majhnih naročilih proizvodnja izpade zaradi menjave orodij, v nekaterih obratih do 50 odstotkov) itd..

Andrej Škarabot

KANTINA — DELILNICA HRANE V PRIPRAVI VLOŽKA

Delavce Železarne obveščamo, da smo prevzeli v upravljanje kantino — delilnico hrane v pripravi vložka. Delilnica bo od ponedeljka, 9. junija, na voljo delavcem iz naslednjih temeljnih organizacij po navedenem urniku:

— TOZD Jeklarna — priprava vložka 45 delavcev, od 8. ure do 8.30,

— TOZD Livarna — jeklolivarna in pisarne, 20 delavcev, od 8. ure do 8.30,

— TOZD Transport, 130 delavcev, od 8.30 do 9.30,

— TOZD Žebljarna, 30 delavcev, od 9. ure do 9.30,

— TOZD Elektrode, 120 delavcev, od 9.30 do 10.30.

Delilnica — kantina bo poslovala ob delavnikih Železarne dopoldne od 8. do 11. ure, popoldne pa od 16.30 do 19. ure. Ponoči, ob nedeljah, praznikih in prostih sobotah bo delilnica zaprta, delavci, zaposleni v tem času, pa bodo lahko malicali v delilnici martinarne — jeklarna 1.

Delavce prosimo, da upoštevajo urnik, saj se bomo le na ta način lahko izognili neprijetnemu čakanju v dolgih vrstah. Pričakujemo tudi, da boste poskrbeli za red in čistočo, zlasti pa, da v lepi in prijetno urejeni jedilnici ne boste kadili.

Istega dne bomo prenehali poslovati v dosedanjih delilnicah — kantinah Transport in Livarna, zato naj se delavci navedenih temeljnih organizacij preusmerijo v novo delilnico.

Ker pot do delilnice vodi preko tirov, prosimo, da upoštevate navodila vodstev svojih temeljnih organizacij.

Z željo, da bomo uspešno sodelovali, vas pričakujemo v novi delilnici.

VODSTVO TOZD
DRUŽBENA PREHRANA

DOSLEDNA DOSLEDNOST

Člani osrednjega delavskega sveta so me gradivom za zadnjo sejo prejeli tudi *Predlog doslednega uresničevanja samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev OD in dela sklada skupne porabe ter možnost izboljšave sistema.* Ne glede na vsebinsko bogastvo in zlasti dolgost tega naslova, pa so same predpostavke tega dejanja kaj malo vzpodbudne. Dokončni polom, ki so ga ob zadnjem referendumu doživela dolgoletna prizadevanja za izboljšanje sistema delitve osebnega dohodka, nas je pripeljal, tako vsaj kaže, do spoznanja, da pa dosedanji sistem le ni čisto zanič in da bi se morda vendarle nekako dalo . . .

Poklicna zoprnost mi ni dala miru, pa tudi po naturi sem očitno nekoliko zloben, saj sem to gradivo malce preletel (če bi se mi zapisalo, da sem ga prebral, bi mi znal kdo očitati, da premalo natančno in poglobljeno). Kljub ne ravno natančnemu branju se ne morem upreti bojazni, da se nikakor ne znamo (ali nočemo) učiti na svojih napakah. Upam si trditi, da je bil izid referenduma tak, kakršen je bil, tudi zato, ker smo trdoglavo vztrajali pri nekaterih rešitvah ne glede na to, ali so bile potrjene v javni razpravi ali ne. Da pa se temu ne mislimo odreči niti sedaj, kaže tudi Predlog, kjer med drugim piše:

»Kljub navedenim slabostim predlagamo:

— osebna ocena kot kriterij nagrajevanja ostane, . . .«

In zakaj me je zbodla v nos ravno osebna ocena? Ker ni drugega kot nebogljen nadomestek za ocenjevanje dejansko opravljenega dela tam, kjer si nismo znali ali hoteli izmisliti uporabnih kriterijev. Osebna ocena bi bila morda lahko uporabna le za kakega psihologa, ki bi z njo meril priljubljenost vodstvenih in vodilnih delavcev, stopnjo konsenza v posameznih delovnih okoljih, iznajdljivosti tistih, ki so sebi v prid obšli dogovorjene kriterije pri izračunavanju povprečij, ali kake druge sociometrične kategorije.

Osebna ocena naj bi, kot mnogo drugih podobnih izmislekov, kar čez noč zagospodarila, da se bo delilo, kakor se je delalo. Kajpak so v isti sapi dobili nizko osebno oceno tisti, ki so bili proti njej. Povzročila ni drugega kot zdrahe in prepir med sodelavci, pa čeprav ni s svojim vplivom na višino osebnega dohodka prav nič pomagala tistim, ki so bili po kakem nesrečnem naključju upravičeno ali neupravičeno ocenjeni za dobre delavce, kakor tudi ni prav nič škodila tistim, ki so bili po še bolj nesrečnem naključju ocenjeni za slabe delavce.

Posledica vseh neslutenih ugodnosti osebnega ocenjevanja je bila ponekod ta, da so si pičlo pogačo sodelavci razdelili med seboj na enake in enako skromne kose in se s tem obvarovali pred nesmiselnim prepirom. Drugod so bili še bolj zviti in so si prisvojili večji kos pogače, kot pa bi jim sicer pripadla. Dobrega pa osebna ocena ni prinesla nič. Zato je odločitev, da se osebni oceni kljub vsemu, kar vemo o njej slabega povedati, še ne bomo odrekli, hudo nerazumljiva.

Še manj je razumljivo, kaj imajo take in podobne odločitve opraviti z v naslovu Predloga obljubljeno doslednostjo. Razen seveda, če ne gre za dosledno odločitev, da bomo dosledno krpali stare samoupravne sporazume, dokler se bo le dalo. Se ve, da nam taka doslednost omogoča mirno spanje, enkrat bolj in drugič manj dosledno izvajanje dogovorjenega pa ravno pravšnje opravičilo zato, da vsakega petnajstega dobimo plačilo po delu. Toda čigavem?

Borut Grce

DELAVSKI SVETI O PERIODIČNEM OBRAČUNU IN POSLOVNEM POROČILU

Delavski sveti temeljnih organizacij in delovnih skupnosti so ugotovili, da so se delavci z osebnim izjavljanjem odločili za predlagano začasno delitev ustvarjenega dohodka. Osem delavskih svetov temeljnih organizacij in dva delovnih skupnosti pa so ocenili (sodeč po pripombah v zapisnikih) tudi rezultate svojega dela in poslovanja ter poslovanja delovne organizacije.

Precej pripomb je zadevalo vprašanja, ki so stvar temeljnih organizacij samih, nekaj pa je tudi takih, ki presegajo interes posameznih temeljnih organizacij. Poglejmo si najprej pripombe (pa tudi nekatere odgovore strokovnih služb), ki kažejo na **nezadovoljstvo delavcev z odnosi med posameznimi temeljnimi organizacijami.**

Delavski svet TOZD **Elektrode** je bil mnenja, da delitev dohodka po temeljnih organizacijah ni pravilna in je treba ključ delitve po temeljnih organizacijah popraviti. V obširnem odgovoru oddelka za ekonomske analize in planiranje je poudarjeno, da če bi hoteli spremeniti ključ delitve dohodka po temeljnih organizacijah, bi morali poseči v sam SaS o medsebojnih razmerjih pri ustvarjanju skupnega prihodka. TOZD Elektrode 95 odstotkov celotnega prihodka pridobi z udeležbo pri skupaj ustvarjenem dohodku. Z izboljšanjem finančne realizacije lahko temeljna orgnizacija prispeva k povečanju celotnega prihodka Železarne, s tem pa tudi v določenem deležu k povečevanju lastnega dohodka. Na dohodek pa lahko neposredno vpliva z znižanjem izkoristkov in porab.

Delavski svet TOZD **Plavž** je menil, da je treba stroške, ki nastanejo zaradi slabe kakovosti surovin, ne pa po krivdi proizvodnega dela, odbiti od celotnega prihodka. Odgovor oddelka za ekonomske analize in planiranje je bil naslednji: »V SaS o medsebojnih razmerjih pri ustvarjanju skupnega prihodka so se temeljne organizacije sporazumele, da bodo skupno nosile riziko, ki nastane zaradi objektivnih težav ali nepredvidenih dogodkov (34. in 35. člen). Ker slaba kakovost surovin spada med objektivne težave, se lahko uveljavijo določbe tega člena in se stroški, ki zaradi tega nastanejo, porazdelijo na vse temeljne organizacije v proizvodni verigi.«

Delavski svet TOZD **Valjarne žice in profilov** sprašuje, kaj se dogaja z zalogami žice. Zdi se jim nesprejemljivo vedenje TOZD Hladna valjarna Jesenice, ki je enostransko prekinila odvoz valjane žice v nočnih izmenah in ob sobotah in nedeljah. Predlagajo, da vse morebitne reklamacije iz TOZD Hladna valjarna Jesenice zavrnejo, ker je zaradi kopičenja zalog in majhnega skladišča v Valjarni žice, oziroma rednega neodpremljanja materiala ter večkratnih prekladanj posameznih kvalitet, delo nevzdržno.

V pripombah k poslovnemu poročilu ni izostala tudi TOZD Energetika. Delavski svet zanika možnost vplivanja na delitev ustvarjenega dohodka, saj je določena z resolucijami in prispevnimi stopnjami, ki pa smo jih že sprejeli. Mnenja so tudi, da vsa poslovna poročila pri SDK dobijo prej, preden jih delavci obravnavajo in potrdijo. Na njihovo vprašanje, zakaj je bilo 14,7 odstotka manj sredstev od planiranih namenjenih za osebni dohodek, čeprav smo dosegli za 19,4 odstotka večji čisti dohodek od planiranega, so dobili od oddelka za nagrajevanje naslednji odgovor:

»Delavcem TOZD Energetike moramo najprej pojasniti, da se osebni dohodek v Železarni deli po skupnih osnovah in merilih za vse temeljne organizacije in delovne skupnosti. Vrednost osnov je enaka za celotno Železarno. Na višino akontacij osebnega dohodka pa vplivajo zlasti proizvodni rezultati po količini in kvaliteti in produktivnosti dela v TOZD ter uspešnost prodaje v delovni organizaciji. Odstopanje TOZD Energetika od gibanj v Železarni je minimalno. Železarna je izplačala 13,5 % manj OD od četrtine vsote za vse leto, TOZD Energetika pa 14,7 % manj OD od četrtine vsote za vse leto, TOZD Energetika pa 14,7 % manj. Pri tem ni zanemarljivo, da je imela Energetika v letu 1985 hitrejšo rast OD (Energetika 209,5, ŽJ 205,7).

Kljub zaostajanju osebnega dohodka za planom ima TOZD Energetika tudi v letošnjem letu ugodno rast. Na ravni Železarne je OD za prvi kvartal za 109 % večji kot lani v istem času, Energetika pa ima za 110 % večji OD.

Razhajanje med uresničevanjem plana osebnega dohodka in čistega dohodka izhaja iz obveznosti planiranja finančnih rezultatov, ko še niso znani rezultati predhodnega leta. Planirana razmerja za leto 1986 so bila glede na ocenjene rezultate za leto 1985 usklajena z družbenimi usmeritvami. Dejanski rezultati leta 1985 so od ocene močno odstopali, zato tudi plani niso skladni s smernicami.

Konec leta 1985 je bil za TOZD Energetika uspešen. Krepko je presegla pričakovano rast dohodka. Ker smo za letos planirali že pred koncem leta 1985, tudi za to TOZD nismo mogli upoštevati dejansko doseženega stanja v tem letu. Energetika ima planiranega le 42 % več dohodka, kot ga je dosegla v letu 1985, ob tem pa znaša planirana rast osebnega dohodka kar 73 %. Temeljna organizacija s tem krši družbene usmeritve, saj bi morala za dosego željenega osebnega dohodka planirati najmanj 73 odstotno rast dohodka (vsaj enako rast kot OD in sklad skupne porabe). Tako visokega plana dohodka in čistega dohodka pa Energetika tudi ne bi dosegla v prvem četrtletju, tako kot ni dosegla planiranega osebnega dohodka.

Večina drugih temeljnih organizacij je planirala višjo rast dohodka in čistega dohodka, zato ga v prvem četrtletju večina ni realizirala v predvideni višini, prav tako pa so tudi vse **druge temeljne organizacije in delovne skupnosti izplačale manj sredstev za OD, kot je bilo planirano za trimesečje. Zaradi inflacije namreč ni mogoče v prvem četrtletju izplačevati enake OD kot v naslednjih mesecih. Inflacijska gibanja so vsaj delno upoštevana v planu, dejansko pa se plan osebnega dohodka postopno uresničuje — vzporedno z nominalnim izboljšanjem rezultatov poslovanja.«**

V svoji pripombi delavski svet TOZD **Strojne delavnice** ugotavlja, da višina premije ne deluje več stimulativno, zato jih je treba ustrezno povečati ali pa ukiniti. Odgovor oddelka za nagrajevanje: »V predlogu doslednega uresničevanja SaS o delitvi OD smo se v razpravah opredelili za povečanje dnevnih premij, s tem da bomo hkrati dali večji poudarek kazalcem kvalitette dela in proizvodnje. Predlog bo obravnaval delavski svet Železarne. Če ga bo potrdil, bomo imeli v drugem polletju stimulativnejše premije, usmerjene v spodbujanje kvalitete. Z uveljavitvijo dopolnitve v vseh TOZD in delovnih skupnostih bomo zagotovili enotnejši pristop in bolj enakovredna izhodišča. Pri tem bo Jeklarni ostala možnost doseganja nadpoprečnih premij.« (Predlog doslednega uresničevanja SaS o delitvi OD je delavski svet Železarne 28. maja tudi sprejel, op.IP)

Odbor za gospodarstvo je glede na pripombe Remontnih delavnic (opozarja na odstopanje fizičnega obsega proizvodnje in na uresničevanje resolucijskih usmeritev) in delovne skupnosti KO - FI (zavzema se za doseganje plana izvoza in znižanje medfaznih zalog), predlagal delvskemu svetu Železarne, da naloži ustreznim strokovnim službam, poslovodnemu odboru in posameznim vodstvenim delavcem, da čimprej pripravijo ukrepe za maksimalno angažiranost vseh za doseganje planskih ciljev, znižanje zalog in materialnih stroškov ter doseganje plana izvoza. Odbor za gospodarstvo je tudi poudaril, da moramo maksimalno izkoriščati nove proizvodne zmogljivosti, ki pomenijo višjo predelavo, kvalitetnejši asortiment in hitrejši prodor na tržišče. Več pozornosti moramo posvetiti kadrovski problematiki in gradnji druge faze strojnih delavnic.

Delavska sveta TOZD **Remontne** in **Strojne delavnice** menita, da je poslovno poročilo preobsežno. Delavski svet Remontnih delavnic bo na naslednji seji imenoval delovno skupino, ki naj bi predlagala nadaljnjo obliko poslovnega poročila njihove temeljne orgnizacije. Delavski svet Strojnih delavnic pa predlaga, da naj bi poslovno poročilo obravnavali trikrat letno.

Po sklepu Odbora za delovna razmerja in v skladu s pravilnikom o delovnih razmerjih

OBJAVLJAMO

prosta dela in naloge

II. šofer kamiona, šifra 9713, D-3, 1 oseba.

Pogoji:
— šoferski izpit B, C in E kategorije,
— uspešno končana šola za poklicne voznike,
— eno leto delovnih izkušenj.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v osmih dneh po objavi na Kadrovski sektor Železarne Jesenice, z oznako »za TOZD TRANSPORT«.

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

RAZPORED DEŽURSTVA ŽELEZARNE OD 9. DO 15. JUNIJA

9. junija, Anton KELVIŠAR, vodja TOZD Žičarna, Jesenice, C. na Golico 16.

10. junija, Leon MESARIČ, vodja TOZD Žebljarna, Jesenice, Titova 3, tel. št. 81-216.

11. junija, Sašo KAVČIČ, vodja TOZD HV Jesenice, Jesenice, Titova 85, tel. št. 81-413.

12. junija, Jože KOBENTAR, vodja kadrovskega sektorja, Jesenice, Hrušica 19.

13. junija, Janez KOMEL, vodja marketinga, Jesenice, Janševa 6, tel. št. 81-026.

14. junija, Jože KRAMAR, vodja TOZD Energetika, Mojstrana, Dovje 112, tel. št. 89-129.

15. junija, Oskar KÜRNER, vodja TKR, Jesenice, Tavčarjeva 9, tel. 81-214.

Dežurstvo je vsak dan od 14. do 6. ure naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.

Med dežurstvom mora dežurni opraviti obhod po Železarni, svoja zapažanja vpisati v dežurno knjigo ter o tem ob predaji dežurstva poročati podpredsedniku poslovodnega odbora.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 9. 6.	BRANE CEPIČ	JOŽE PEZDIRNIK
TOREK — 10. 6.	AHMED TELALOVIĆ	ALOJZ LEBAR
SREDA — 11. 6.	MARTIN BRUMAT	FRANC ARNEŽ
ČETRTEK — 12. 6.	MIRKO ZUPAN	STANE ERŽEN
PETEK — 13. 6.	FRANC NOVAK	DUŠAN BAK
SOBOTA — 14. 6.	MIHA ŠLIBAR	ANTON KAVČIČ
NEDELJA — 15. 6.	STANE MENCINGER	ANTON BURJA

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je 3551, vezni telefon pa: 2317.

Ob rednih delovnih dneh dela dnevni dežurni od 14. do 18. ure, nočni pa od 18. do 6. ure.

Ob prostih sobotah, nedeljah in praznikih dela dnevni dežurni od 6. do 18. ure, nočni pa od 18. do 6. ure.

Predaja poslov je na vodstvu TOZD Vzdrževanje oziroma v sobi dežurnega vzdrževanja.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

Od 9. do 14. junija bodo delale naslednje obratne ambulante:

Dopoldne: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek, IV. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj Odar.

Popoldne: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik, III. obratna ambulanta — dr. Bernarda Benedik.

Sobota, 14. junija, samo dopoldne: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik, III. obratna ambulanta — dr. Bernarda Benedik.

ZOBNE AMBULANTE

Dopoldne: II. zobna ambulanta — dr. Alojz Smolej. Za borce od 7. do 8. ure. III. zobna ambulanta — mr. dr. Bela Gazafi. Za Vatrostalno od 9.30 do 10.30.

Popoldne: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.

Sobota, 14. junija, samo dopoldne: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.

DEŽURSTVO V VATROSTALNI

7. in 8. junija, Rudi KLUKOVIČ, Mojstrana, Kurirska 9, telefon v službi 83-916.

Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v preostalem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj je dežurni dosegljiv na domu.

Po sklepu Odbora za delovna razmerja TOZD Energetika in v skladu s Pravilnikom o delovnih razmerjih

OBJAVLJAMO

prosta dela in naloge

1. II. inštalater monter, šifra 3322, D-3, 7 kat., 2 osebi,
2. III. inštalater monter, šifra 3323, D-3, 6 kat., 2 osebi,
3. stikalničar RTP Hrenovica, šifra 3130, D-4, 9 kat., 1 oseba

in prosta dela in naloge za določen čas — šest mesecev

4. elektrotehnik, šifra 3116, U-3, 12 kat., 1 oseba.

Pogoji:
pod 1 — dokončana poklicna šola — strojni mehanik in
— eno leto delovnih izkušenj,
pod 2 — dokončana poklicna šola — strojni mehanik,
pod 3 — dokončana poklicna šola — elektro stroke in
— tri leta delovnih izkušenj,
pod 4 — dokončana TSŠ — elektro stroke.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v osmih dneh po objavi na Kadrovski sektor Železarne Jesenice z oznako »za TOZD ENERGETIKA«.

Po sklepu Odbora za delovna razmerja TOZD DRUŽBENA PREHRANA in v skladu s Pravilnikom o delovnih razmerjih ponovno

OBJAVLJAMO

prosta dela in naloge

1. I. kuharica, šifra 9518, D-3, 8 kat., 1 oseba,
2. II. natakar — točaj, šifra 9107, D-3, 6 kat., 1 oseba,
3. sobarica, šifra 9206, D-2, 4 kat., 1 oseba,

in prosta dela in naloge za določen čas — šest mesecev

4. sobarica, šifra 9206, D-2, 4 kat., 1 oseba.

Pogoji:
pod 1 — poklicna šola gostinske smeri — kuhar,
— dve leti delovnih izkušenj,
— poskusno delo dva meseca,
pod 2 — poklicna šola gostinske smeri natakar,
— poskusno delo dva meseca,
pod 3 in 4 — šest razredov osnovne šole.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v osmih dneh po objavi na Kadrovski sektor Železarne Jesenice z oznako »za TOZD DRUŽBENA PREHRANA«.

SEJA DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE

Nadaljevanje s 1. strani)

ti v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih.

Sektor za ekonomiko in organizacijo je na osnovi že omenjenih usmeritev pripravil predlog doslednejšega uresničevanja samoupravnega sporazuma o skupnih merilih za delitev osebnih dohodkov in možnostih izboljšave sistema.

Po sprejetih usmeritvah se bo za prednotenje novih delovnih nalog in a prevrednotenje delovnih nalog, jer so nastopile spremembe v tehnologiji ali pa vključitve dodatnih el, uporabljala metoda neposrednih rimerjav. Ker je to področje eno najbolj občutljivih na področju nagrajevanja, je strokovna služba oblikovala postopek vrednotenja in dolila naloge, ki jih je potrebno realizirati, da bo vrednotenje čimbolj enotno urejeno.

Večina predlaganih rešitev pomeni dosledno uresničevanje veljavnega sporazuma, tri pa pomenijo vsebinske spremembe:

— stimulacija za rast produktivnosti se ukine in delež te prenese v snovo,

— dodatki za časovno razporeditev se spremenijo, in sicer ostane dodatek za popoldansko delo enak (s em da odstotek dodatka ob povečanju osnove znaša 16 %), sobotni dodatek se ukine, dodatek za nočno, nedeljsko in praznično delo pa se poveča (s tem da odstotki ob večji osnovi ostanejo nespremenjeni),

— nagrade za enkratne dosežke delavcev ali skupine delavcev, ki jih določajo delavski sveti temeljnih organizacij in delovnih skupnosti, znašajo 50 odstotkov poprečnega osebnega dohodka v Železarni Jesenice v predhodnih treh mesecih.

Vsi navedeni sklepi so začasni in veljavni najdalj šest mesecev, v tem času pa jih je treba sprejeti na referendumu.

POBUDA ZA SPREMEMBO ORGANIZIRANOSTI ŽELEZARNE JESENICE

Maja so samoupravne delovne skupine in delavski sveti temeljnih organizacij in delovnih skupnosti obravnavali informacijo o pripravah na organizacijske spremembe v Železarni Jesenice. V razpravi, v kateri so se vključili vsi delavski sveti in več kot osemdeset odstotkov samoupravnih delovnih skupin, je bilo več pripomb in predlogov. Komisija za usmerjanje dela pri tem projektu jih je obravnavala in pripravila podlago za pobudo o spremembah organiziranosti.

V razpravi, ki je sledila uvodni obrazložitvi predsednika komisije za usmerjanje dela na tem projektu, so delegati podčrtali vrsto pomembnih vprašanj in dilem, navedli pa tudi nekaj konkretnih predlogov za novo organiziranost.

Delegat iz TOZD Energetika Tomaž Mencinger se je zavzel za samostojnost temeljne organizacije Energetika, z ozirom na specifičnost njenega poslovanja. Pri tem je poudaril da ima ta temeljna organizacija ogromne vrednosti osnovnih sredstev, ki jih je treba vzdrževati in obnavljati, in zato ne morejo dopustiti, da bi se izgubila visoka amortizacijska sredstva znotraj TOZD Storitve. Poleg tega proizvaja in distribuira energijo po vsej Železarni in mestu.

Specifičen položaj temeljne organizacije Družbena prehrana je poudaril delegat Boris Vrtačnik in predlagal, naj se priključi delovni skupnosti skupnih služb. Samoupravne delovne skupine so enotnega mnenja, da bi se morala temeljna organizacija priključiti oddelku za družbeni standard. Posamezne naloge obeh se namreč pokrivajo, z združitvijo pa bi jih lahko kvalitetneje in enotneje opravili.

Jozo Bagudič iz temeljne organizacije Valjarna bluming-štekel se je zavzel za organiziranje enotnih razlag predloga. Če delavcem na samoupravnih delovnih skupinah ne bomo dobro razložili predloga, ne bodo verjeli v prednosti, ki naj bi jih prinesla nova organiziranost.

Delegat iz temeljne organizacije Hladna valjarna Bela Mujaga Haskič je predlagal, naj bodo v gradivu navedene tudi slabosti predloga, kdo bo odgovoren, če predvideni ekonomski cilji ne bodo doseženi, pa je vprašal delegat TOZD Transport Peter Kisič.

Na pripombe in predloge iz razprave je odgovoril predsednik komisije Boris Bregant, vključil pa se je tudi predstavnik Zavoda za organizacijo poslovanja Ljubljana Andrej Škarabot. Poudarila sta, da so se poboji gospodarjenja in tržni pogoji bistveno spremenili, prilagoditi se jim mora tudi Železarna. Zato moramo poiskati notranje rezerve in povečati proizvodne učinke. Vse to pa bi bilo z drugačno organizacijsko zgradbo mogoče doseči.

Razpravo je sklenil predsednik delavskega sveta Edo Kavčič in poudaril, da bomo navedene cilje lahko uresničili le z enotnostjo, predvsem pa z odpravo zapiranja posameznih okolij. O predlogu nove organiziranosti bodo še potekale razprave, v katerih bomo lahko posredovali svoje pripombe in predloge.

Po razpravi so delegati sprejeli pobudo za spremembo organiziranosti temeljnih organizacij in delovne organizacije Železarna Jesenice.

Janez Poljšak je posredoval še obrazložitve osnovnih samoupravnih splošnih aktov, ki so potrebni za realizacijo projekta o novi organiziranosti Železarne. Delegatom so bili v določitev besedila posredovani osnutki samoupravnega sporazuma o združitvi temeljnih organizacij v novo temeljno organizacijo, samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji in statuta temeljne organizacije.

Odbor za uresničevanje zakona o združenem delu je pred sejo delavskega sveta obravnaval omenjene osnutke in predlagal, da delavski svet zanje razpiše javno razpravo in da se objavijo v glasilu Železar.

S predlogom odbora so se delegati strinjali in sklenili, da bo javna razprava potekala od 5. do 25. junija, vsi osnutki pa morajo biti 5. junija objavljeni v Železarju. Za oblikovanje enotnih pripomb in možnosti enotnih in strokovnih razlag pa so predlagali, naj delavci omenjene osnutke obravnavajo na skupnih sestankih.

POSLOVNO POROČILO DELOVNE ORGANIZACIJE ZA PRVO ČETRTLETJE

Z obravnavo na delavskem svetu Železarne se je končala široka razprava o doseženih poslovnih rezultatih Železarne v prvem četrtletju. Uvodno obrazložitev je posredovala članica poslovodnega odbora Jelka Vidali. Največ težav so v prvem četrtletju povzročile zaloge in nedoseganje plana izvoza. Navedla je tudi nekaj konkretnih vzrokov, ki močno poslabšujejo poslovanje delovne organizacije in so posledica slabe organizacije dela in zaprtosti posameznih okolij.

Delegati so v obširni in odkriti razpravi poudarili predvsem odgovornost posameznikov za izpolnjevanje njihovih dolžnosti in skupnih interesov Železarne.

Tomaž Mencinger iz Energetike je ostro obsodil neurejen in slabo organiziran prevoz žice iz valjarne žice v žičarno. Pri toliko odgovornih osebah in organizatorjih dela si tega ne bi smeli privoščiti, je dodal.

Neodgovorno je, je poudaril Mujaga Haskič iz Hladne valjarne Bela, da se pri predelavi kvalitetnega jekla, v katerega so jeklarji vložili veliko truda in dela, naredi potem toliko napak. Pri tem bi nujno morali izpostaviti konkretno odgovornost, če je treba, tudi pri vodilnih delavcih.

Delegat iz Valjarne bluming-štekel Ciril Žmitek je v svoji razpravi spraševal, kaj je vzrok za tako slabo delo. Verjetno pa velik delež nosita slaba disciplina in organizacija dela. Iz iste temeljne organizacije se je v razpravo vključil tudi Jozo Bagudič in poudaril, da je tretja hala bluminga zatrpana z materialom, na kar so že večkrat opozorili.

V razpravo se je vključilo še nekaj delegatov, vsi pa so bili enotnega mnenja, da moramo delati po programih, da moramo delo bolje organizirati in zmanjšati zaloge, ki pomenijo velike stroške.

Odbor za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne je uskladil pripombe delavskih svetov temeljnih organizacij in delovnih skupnosti k četrtletnemu poslovnemu poročilu in predlagal delavskemu svetu v sprejem nekaj konkretnih sklepov za izboljšanje stanja. Predlagane sklepe so delegati soglasno potrdili:

— poslovodni odbor, ustrezne strokovne službe in posamezni vodstveni delavci morajo čimprej pripraviti ukrepe za maksimalno angažiranost vseh pri doseganju planskih ciljev, znižanje zalog in materialnih stroškov ter doseganje plana izvoza;

— poseben poudarek naj se da tisti proizvodnji, pri kateri bomo maksimalno izkoriščali nove proizvodne zmogljivosti, ki pomenijo višjo predelavo, kvaliteten asortiment in hitrejši prodor na tržišče;

— večjo skrb moramo posvetiti tudi kadrovski problematiki in vprašanju, kako nadaljevati gradnjo druge faze strojnih delavnic, ki je tesno povezana z gradnjo in poznejšo proizvodnjo Jeklarne 2.

Na podlagi razprave pa so sprejeli tudi sklep, da morajo vse temeljne organizacije dosledno in brez odstopanj izvajati vse sprejete ukrepe, tudi tiste, ki so neposredno vezani na oblikovanje osebnih dohodkov.

PREDLOG DOGOVORA O TEMELJIH DRUŽBENEGA PLANA OBČINE JESENICE

V tem letu v samoupravnih organih temeljnih organizacij, delovnih skupnosti in delovne organizacije sprejemamo celo vrsto samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, s katerimi naj bi uresničevali konkretne obveznosti in odgovornosti, ki nas čakajo v tem srednjeročnem obdobju.

Tak je tudi predlog dogovora o temeljih družbenega plana občine Jesenice, ki ga je delegatom predstavil Alojz Katnik, predsednik komiteja za gospodarstvo.

V posameznih delih dogovora so zajete osnovne usmeritve, ki smo jih v Železarni v okviru »skupnih temeljev za pripravo srednjeročnih planov« že sprejeli. Gre za dograditev Jeklarne 2, usmeritev v kvalitetno in bolj zahtevno proizvodnjo ter predelavo jekla, za nekatere pomembnejše investicije znotraj Železarne in cilje na področjih izvoza, uvoza, rasti družbenega proizvoda in drugih kvalitetnih kazalcev proizvodnje. Dogovor pa vsebuje še vrsto drugih obveznosti, ki so opredeljene v temeljnih ciljih.

Delegati k predlogu dogovora niso imeli pripomb.

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O MEDSEBOJNIH PRAVICAH IN OBVEZNOSTIH PRI DEJAVNOSTI KOMPLEKSNEGA PROUČEVANJA PROBLEMATIKE ELEKTROENERGETSKIH SISTEMOV IN NJIHOVIH VIROV

Jugoslovanski komite mednarodne konference za velike električne mreže — CIGRE v Zagrebu nam je poslal v sprejem zgoraj navedeni samoupravni sporazum. CIGRE je strokovna organizacija, ki se ukvarja predvsem z reševanjem strokovnih in znanstvenih problemov v proizvodnji, prenosu in distribuciji električne energije. Železarna Jesenice sodeluje z njo že od njene ustanovitve, tako da imajo naši strokovnjaki možnost, da zasledujejo strokovno literaturo, se seznanjajo s strokovnimi dosežki ter izmenjujejo tehnične informacije in izkušnje na strokovnih posvetih, predavanjih in drugih oblikah, ki jih organizira CIGRE. Z novimi zakonskimi določili pa kolektivno članstvo ni več mogoče, zato CIGRE svojim članicam predlaga, da sprejmejo omenjeni sporazum.

Delegati so omenjeni samoupravni sporazum sprejeli.

PREDLOG SPREMEMB POGODB ZA BLAGOVNE KREDITE

Delegati so se strinjali s predlogom strokovne službe za spremembo oziroma dopolnitev pogodb za blagovne kredite in jo zadolžili, da sklep realizira.

PRAVILNIK O PODELJEVANJU DELOVNIH PRIZNANJ DELAVCEM

Izvršni odbor konference osnovnih organizacij sindikata je v preteklem letu pobudil ureditev podeljevanja delovnih priznanj delavcem Železarne. Doslej veljavna določila navedenega pravilnika so urejala status jubilantov dela, podeljevanje denarnih priznanj in priznavanje neprekinjene dobe. Razlogi za spremembe so tudi primeri neznatne razlike v delovni dobi, zato je priznanje samo v obliki diplome preskromno, prav je, da jubilanti dela prejmejo še plaketo. Poleg tega smo ob upokojitvi doslej podeljevali kot spominsko darilo zbornik Jeklo in ljudje, kar je vsekakor preskromno, saj je odhod v pokoj pomemben življenjski dogodek in ne sme biti prepuščen stihiji ali posamezni temeljni organizaciji. Dogovorili smo se, da bo spominsko darilo ura z oznako Železarne. V pravilnik je treba dodati tudi določilo, da za delavce, ki odhajajo v pokoj, pa niso izpolnili kriterijev za status jubilanta dela, priredita sprejem predsednik poslovodnega odbora in predsednik sindikata. Sprejem se organizira dvakrat letno.

Delegati so se s predlaganimi dopolnitvami strinjali.

VARNOSTNI NAČRT DELOVNE ORGANIZACIJE

Delegati so sprejeli varnostni načrt delovne organizacije in načrt narodne zaščite ter določili opravitelja varnostnega načrta in njegovega namestnika.

PREDLOG ZA NAGRADO SODELAVCU ŽIČARNE

Za požrtvovalno in uspešno delo pri projektu »Proizvodnja nerjavne žice« so sodelavcu Vinku Pogačniku odobrili enkratno nagrado in mu izrekli priznanje za njegovo veliko pripravljenost, iniciativnost in izredno strokovnost, ki jo je pokazal pri izvajanju te investicije.

VOLITVE IN IMENOVANJA

Avgusta letos poteče mandat predsedniku poslovodnega odbora, članici poslovodnega odbora za ekonomsko področje in vodju komercialnega sektorja, zato je potrebno začeti razpisni postopek. Izmed delegatov delavskega sveta so imenovali Julko Slamnik in Antona Avbra v razpisno komisijo za imenovanje predsednika poslovodnega odbora in člana poslovodnega odbora za ekonomsko področje. Seznanili so se tudi s člani, ki bodo v razpisni komisiji zastopali sindikat, dva člana pa bo imenovala še družbenopolitična skupnost. Julka Slamnik, Danilo Svetlin, Aleksander Kotnik, Anton Avbar in Venčeslav Justin pa bodo izvedli razpisni postopek za imenovanje vodja komercialnega sektorja.

Delegati so sprejeli razrešnico Eda Kavčiča s funkcije predsednika delavskega sveta Železarne. Na predlog izvršnega odbora konference osnovnih organizacij sindikata in komisije za kadre je bil Edo Kavčič namreč zaradi uspešnega dela v družbenopolitičnih organizacijah in še posebno v delavskem svetu Železarne izvoljen za predsednika izvršnega odbora konference osnovnih organizacij sindikata. Zaradi prevzema te funkcije, ki ni združljiva s funkcijo predsednika delavskega sveta Železarne, je komisija za kadre predlagala razrešnico.

Delegat TOZD Transport Peter Kisič se je v imenu vseh delegatov zahvalil Edu Kavčiču za uspešno delo in sodelovanje, predsednik poslovodnega odbora pa mu je v imenu poslovodnega odbora in ostalih izrekel priznanje za njegovo zavzeto, predano in dosledno delo, s katerim je obogatil prizadevanja za boljše delovanje delegatskega in samoupravnega sistema.

Nato je Edo Kavčič poročal o delu delavskega sveta na sejah v tem mandatu.

Za novega predsednika delavskega sveta so izvolili Mira Mohoriča iz temeljne organizacije Valjarna bluming-štekel, dosedanjega predsednika odbora za kadre in družbeni standard. Miro Mohorič je aktiven družbenopolitični delavec in je uspešno deloval tudi kot predsednik omenjenega odbora.

Do sprememb je prišlo torej tudi v odboru za kadre in družbeni standard. Za novega predsednika odbora so imenovali Janeza Vilmana, dosedanjega podpredsednika odbora, za njegovega namestnika pa Antona Avbra, dosedanjega člana odbora.

Na predlog komisije za kadre pri izvršnem odboru sindikata so nato imenovali še posamezne delegate v organih zunanjih institucij: Marin Gabrovšek bo delegat Železarne v svetu Inštituta za metalne konstrukcije Ljubljana, Branko Vreček, Tomaž Ramuš in Daniel Ažman v organih karavanške poslovne skupnosti, Alenka Lah v svetu sovnovne šole Prežihov Voranc Jesenice, Valentin Črv, Božena Dolgan in Bogomir Svetina pa v enoti PIZ za metalurško, kovinarsko in elektro usmeritev pri Centru srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice.

Na predlog poslovodnega odbora pa so imenovali komisijo za vrednotenje del in nalog, ki bo obravnavala vse zahtevke za kategorizacijo oziroma prekategorizacijo del in nalog, v sestavi: Albina Tušar, Edo Kavčič, Janez Biček, Venčeslav Justin, Sašo Piber, Franc Gasser, Franc Brelih in Jože Kobentar.

Ob koncu seje je delegat iz temeljne organizacije Hladna valjarna Jesenice Franc Makše postavil delegatsko vprašanje, zakaj v kantinah ni mogoče kupiti nobene malice za denar, po novem tudi solate ne. Pisni odgovor mora pripraviti vodja TOZD Družbena prehrana.

Po stenogramskem zapisu pripravila:
Z. V. — CPSI

PREGLED SESTANKOV SDS

Iz **TOZD VZDRŽEVANJE** smo prejeli zapisnike SDS vodstvo **TOZD, vzdrževanje Plavž 1, vzdrževanje Jeklarne 1** in **2, vzdrževanje HVŽ 1** in **2, vzdrževanje Jesenice 1** in **2, vzdrževanje Javornik 1** in **2, vzdrževanje HVB 1** in **2** ter **vzdrževanje Bela 1, 2, 3, 4** in **5.** SDS vodstvo TOZD se je strinjala z uravnavo OD in s predlogom, da bo v prihodnje poslovodni odbor odločal o uravnavi osebnega dohodka. V zvezi z listo prosilcev stanovanj SDS poudarja problem visoko izobraženih delavcev: »Člani SDS ugotavljamo, da je visokostrokovni kader, ki ga štipendira Železarna, zapostavljen pri dodelitvi stanovanjskih not, saj je v primerjavi s sovrstniki, ki so začeli delati s petajstimi oziroma devetnajstimi leti, v nezavidljivem položaju a je pri petindvajestih letih, ko so sovrstniki že dobili stanovanja, čisto na koncu čakajočih. Smatramo, da bi morali pripraviti ustrezne ukrepe (prednostna lista strokovnjakov, ki je bila v preteklosti že v uporabi)«. SDS vzdrževanje jeklarne 1 in 2 se vprašujeta, »kako more biti taka razlika v premijah med vzdrževalci in proizvodnimi delavci v Jeklarni«. Ugotavljajo namreč, da je to razmerje kar ena proti deset v korist proizvodnje. »Če že delamo skupaj, imejmo vsaj enake premije«, pravijo vzdrževalci in opozarjajo, da ta sistem zanje ni stimulativen. Ob večji proizvodnji imajo, kot trdijo, samo več dela, premije pa nobene. SDS vzdrževanje Javornik 1 in 2 se pritožujeta, da še nista dobili odgovora o čakalni dobi v zobozdravstveni ambulanti. Tudi oni se pritožujeta, da premije niso več stimulativne, verjetno najnižje v Železarni. Ni pa jim tudi jasno, zakaj se strokovne službe izogibajo temu problemu. Če bi bil sistem nagrajevanja vzdrževalcev bolje urejen, po njihovem tudi takega problema s kadri ne bi bilo. Glede na vsakoletne številne prosilce stanovanj pa se SDS sprašujeta o pravilnosti stanovanjske politike v železarni. Pod razno opozarjajo, da je popoldne na Javorniku težko dobiti inštalaterja. SDS opozarjata na neosvetljeni prehod po železniškim mostom in predlagata, da naj bo parkirni prostor ob magistralni cesti namenjen smo osebnim vozilom, ne pa tudi tovornjakom. SDS vzdrževanje HVB 1 in 2 se pritožujeta, da še nista prejeli odgovora o prevozih z dela in na delo (kaj je bilo v železarni v zvezi s tem storjeno). SDS tudi opozarjata, da je na Jesenicah vse več primerov, ko stanovalci oddajajo stanovanja, ki so last Železarne. Vprašujejo, zakaj je zaprt izhod pri nasipu (izhod Jeklovlek), delovno mesto vratarja oziroma čuvaja pa ni bilo ukinjeno. Člani SDS vzdrževanje Bela 1 so se pogovarjali o pripravah na remont bluming-štekla, izboljšanju delovne in tehnološke discipline, rednem pospravljanju delavnice in o distribuciji Železarja. Predlagali so tudi, naj v kantini na Beli prodajajo delikatese za področje Javornika in Bele. SDS vzdrževanje Bela 2 in 5 opozarjata, da čez soboto in nedeljo nimajo tople vode, obnoviti je treba kopalnico in nabaviti večji gasilni aparat. Ponoviti je treba tudi tečaj iz gašenja, Žerjavovodje so zahtevali, da se jim popravi plačilna skupina (sedaj imajo sedmo). Zahtevo utemeljujejo s tem, da nimajo otežkočenega dodatka, premijo pa samo polovično, zaradi varjenja so izpostavljeni sevanju oziroma žarčenju. Upoštevala naj bi se tudi zahtevnost njihovega dela. V TOZD Bluming-štekel bi se vzdrževalcev, kot pravijo, lahko ob 20-letnici spomnili z značko. Tudi ta skupina se pritožuje, da so se zaradi gradnje Jeklarne 2 vrste v kantini zelo podaljšale. Zato zahteva, da se za delavce tujih firm uredi nova kantina. Na Družbeno prehrano pa naslavlja vprašanje: »Zakaj je v vseh kantinah čaj zastonj, samo na Beli ga je potrebno plačati?« Na koncu omenjajo še, da niso zadovoljni z rekreacijo v počitniških domovih. Sindikalnim referentom predlagajo, naj zberejo predloge za izboljšanje rekreacije. SDS vzdrževanje Bela 4 predlaga, naj se napiše, koliko trisobnih, dvosobnih in drugih stanovanj bo letos zakupila Železarna oziroma koliko prosilcev bo v tem letu dobilo stanovanja. Opozarjajo, da morajo zelo pogosto menjati tuljave na ventilih brusilnih strojev (poprečno štiri na dnino); da so stikala za napajanje portalnih žerjavov v energetski postaji pokvarjena, ventilacija strojnic bluminga in štekla pa ne deluje tako, kot bi morala.

(se nadaljuje)

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje — Božidar Lakota

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

SESTANEK UDELEŽENCEV MDA '86

Predstavniki brigadirjev, ki bodo letos sodelovali na MDA Jesenice '86, so se v soboto, 31. maja, sestali na prvi skupščini akcije. Udeležili so se je predstavniki brigadirjev iz Zenice, Beograda, Bosanske Gradiške, Valjeva in Jesenic oz. Železarne, kot gosta pa predsednik poslovodnega odbora Železarne Jesenice Boris Bregant in vodja TOZD Vatrostalna Jesenice Jože Kus.

Zvone Kovačič je kot predsednik skupščine predstavil štab letošnje akcije. V njem so: Zoran Kramar — komandant MDA Jesenice 86, Dragutin Gvozdič, namestnik komandanta za društvene aktivnosti, traseji Ilija Marjanac, Predrag Krstič in Nešo Rađenovič, ekonom Vojo Jovičič in tajnica Liljana Miljanovič.

Akcijo sta predstavila komandant Zoran Kramar in Boris Bregant kot predstavnik investitorja. Glavna dela na akciji bodo tako kot lani opravljali na področju gradbišča Jeklarna 2. Brigadirji bodo postavljali ograjo okrog jeklarne, uredili brežine na jugovžhodni in severni strani glavne zgradbe, očistili strugo potoka Bela, uredili prostor za skladiščenje opreme, razprostirali zemljo na severni strani hale striper in drugo. Če bo vreme slabo, bodo brigadirji delali v pokritih halah v Železarni.

Boris Bregant je omenil, da so brigadirji v preteklem letu precej prispevali h gradnji Jeklarne 2, zato je smiselnost akcije potrjena, veliko pozitivnega pa prinaša tudi Jesenicam. Jesenice so namreč skoraj Jugoslavija v malem, akcija pa s svojimi prireditvami in prostočasovnimi aktivnostmi veča možnosti za družabno in kulturno življenje v mestu.

Akcija bo od 7. julija do 2. avgusta, na njej pa bodo sodelovali:

— MDB Vatrostalac, sestavljena iz brigadirjev TO Vatrostalne in OK ZSMS Zenica,

— MDB Metalac, sestavljena iz brigadirjev DO Čelik Beograd, OK ZSMS Savski venac in DO Metal Bosanska Gradiška ter OK ZSMS Bosanska Gradiška,

— tretjo MDB pa bodo sestavljali brigadirji iz SOZD Slovenske železarne, OK ZSMS Jesenice in OK ZSMS Valjevo.

Na akciji bo torej delalo približno 150 brigadirjev v treh brigadah.

Ekonom akcije Vojo Jovičič je predstavil naselje. Brigadirji bodo bivali v OŠ Prežihov Voranc,kjer bodo imeli poleg prehrane tudi možnosti za rekreacijo, saj so ob šoli športna igrišča, v bližini pa je tudi kopališče.

Dragutin Gvozdič je v zvezi z družbenimi aktivnostmi omenil, da bodo izhodišče programa lanskoletne aktivnosti. Skušali se bodo izogibati standardnim programom, upoštevali pa bodo predvsem želje brigadirjev.

Predstavniki organizatorja akcije so odgovarjali na vprašanja predstavnikov brigadirjev v zvezi z gradnjo Jeklarne 2.

T.

OH TA ENERGIJA

V današnjem času, ko je skoraj tretja izgovorjena beseda energija, smo se morali pač tudi dijaki pogovarjati o njej (saj je tudi CSUI del tega časa). Seveda so se nam vsi dijaki 2. letnikov škodoželjno smejali, ko so izvedeli, da imajo oni v torek, 20. maja, naravoslovni dan, ostali pa pouk. Seveda smo ves teden govorili o krivicah, neenakosti . . ., ampak na koncu smo vendarle morali kar lepo k pouku. Ob odmorih pa smo veseli »pasli firbce« na dvorišču in opazovali delo drugošolcev.

Razdelili so se v več skupin, da je delo potekalo na več področjih in je bilo s tem tudi raznovrstnejše in preglednejše. Po splošnih navodilih so si najprej ogledali tri filme. Govorili so o načinih pridobivanja energije različnih vrst. Filmi so predstavili sončni kolektor, ki ga napaja sonce (kolektor daje ob soncu na kvadratni meter površine moč 100 W). Tudi moč vetrov še danes s pridom uporabljajo mlini na veter, ki vrtijo mlinski kamen. Znan je pomen vetrov v preteklosti, predvsem za poganjanje ladij z jadri, s katerimi so odkrili številne nove dežele. Tu je seveda tudi vodna moč in še marsikaj drugega.

Tako! Zdaj pa je bilo dovolj gledanja in poslušanja. Čas je že bil, da so učenci začeli delo. Toda — po nekaj prelepih sončnih dnevih je ravno v torek sonce pokazalo svojo neugobljivost in se skrivalo za oblaki, kot da ga prav nič ne zanima delo učencev. No, pa je vseeno šlo.

Prva skupina učencev je spoznala delovanje sončnega kolektorja. Za tiste, ki ne vedo, kaj to je, naj povem, da je to posoda iz kovine, črno prebarvana. Posoda je v zaprtem ohišju, ki preprečuje uhajanje toplote v okolico. Sončni kolektor uporabljamo za ogrevanje vode. Na črno površino usmerimo svetlobo, in ker črna površina sevanje upija, se energija elektromagnetnega valovanja pretvori v toploto. Voda, ki je v kolektorju, se tako segreje. Po ceveh jo vodimo do rezervoarja (bojlerja). Pri tej pretvorbi energije nastanejo izgube, zaradi odboja in absorbcije svetlobe na prednjih steklih, odboja svetlobe na črni površini, sevanja, ki ga oddaja črna površina in uhajanja toplega zraka iz ohišja. Toplota iz ohišja pa uhaja zaradi nezadostne izolacije.

Od sončnega kolektorja gremo k črnemu telesu. Kaj so učenci počeli z njim? Merili so gostoto energijskega toka sonca na površju zemlje. Sonce oddaja energijo s sevanjem. Del oddane energije pade na aluminijast počrnjeni valj, ki vso energijo absorbira. Valj se zaradi tega segreje. Učenci so morali določati gostoto energijskega toka.

Kar precej zapleteno nalogo so imeli tudi učenci, ki so merili tok in napetost sončne celice ter izračunali največjo moč in izkoristek. Sončna celica je polprevodniški element, ki pretvori sončno energijo v električno. Izkoristek pretvorbe je razmerje med oddano in sprejeto močjo. Učenci so vajo naredili po shemi. Poleg sončne celice so uporabljali še ampermeter in voltmeter, s katerima so odčrtavali tok in napetost. Ko so opravili meritve, so rezultate vnesli v tabele, narisali graf oddane moči v odvisnosti od upornosti ter izračunali iskano razmerje.

Četrta skupina dijakov pa je določevala kurilno vrednost goriva. Vemo, da se pri gorenju goriv sprošča toplota, del te toplote pa se lahko porabi za segrevanje vode. Izkoristek »kuhalnika« je razmerje med toploto, ki jo kos goriva odda, ko zgori, in toploto, ki jo voda prejme. Pri delu so učenci določali kurilno vrednost tako, kot da je izkoristek »kuhalnika« 50 %. Na stojalo z nastavki so postavili posodo z enim litrom vode in ji izmerili začetno temperaturo. Koščku goriva so določili maso ter ga zažgali. Ko je popolnoma zgorel, so izmerili še končno temperaturo. Rezultati so pokazali, da so kurilne vrednosti trdih goriv v razmerju le: briketi:oglje:koks = 1:1,7:2,8:4.

Zadnja skupina učencev je imela verjetno najbolj neprijetno nalogo. Morali so zabresti v ledeno mrzli potok Jesenica, saj so za ocenitev električne moči, ki bi jo dobili iz vodnega zajetja, morali poznati višino padca in pretok vode. Najprej so učenci ugotovili, kje bi bilo mogoče zajeti vodo in postaviti turbine. Določili so višinsko razliko med obema mestoma in skicirali presek struge v merilu 1:100 na milimetrski papir, da so kasneje lahko izračunali njegovo ploščino. Ocenili so tudi hitrost vode na mestu določanja presekov, tako da so izmerili pot in čas telesa, ki plava na vodi. Čisto na koncu so izračunali še električno moč, ki je znašala 5,6 kW.

Tole spoznavanje različnih vrst energije je bilo pestro, kajne? In zdaj bi bilo zelo super, če bi se nekaj učencev lotilo natančnejše obdelave podatkov ter jih povezali v raziskovalno nalogo.

Irina Vauhnik
Novinarski krožek
CSUI Jesenice

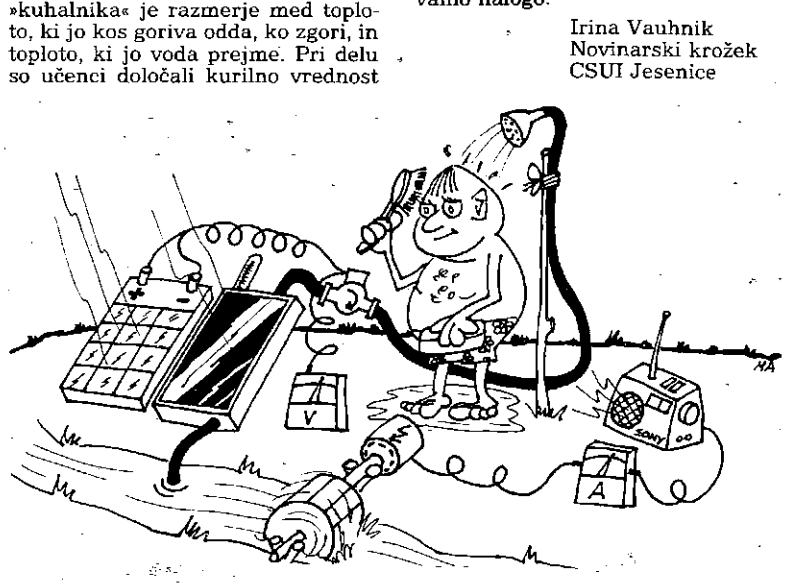

PRIPRAVLJENOST JE VEDNO BOLJŠA KAKOR GOLO PRIČAKOVANJE

TITO

Te obleke ne nosite v hišo. Če imate osebni zaščitni komplet, ga uporabljajte. Hrano, ki jo imate v stanovanju, lahko uporabljate, v trgovinah boste dobili ustrezno zaščitena živila.

Dokler ne pridejo ekipe civilne zaščite, ne smete nabirati povrtnin, sadja in drugih poljskih pridelkov. Ugotovile bodo uporabnost živil s posebnimi detektorji. Pijete lahko samo vodo iz vodovoda, nikakor pa ne iz odprtega vodnjaka, reke ali odkritega studenca.

Živali krmite s krmo, ki je bila vskladiščena pod streho, pod PVC folijo ali v silosu. Krave redno molzite, vendar pa mleka ne uporabljamo. Ljudje v hiši in živali v hlevu ostanejo brez posledic. Zdravstvena služba poskrbi za preventivne ukrepe, nabavi sredstva samorazkuževanja ter usmerja občane k uspešnim opravilom samodekontaminacije.

Poleg osnovne zaščite pred radioaktivnim sevanjem je učinkovita tudi čim večja oddaljenost od vira radioaktivnega sevanja. To dosežemo z evakuacijo. Evakuacija je torej eden izmed načinov zaščite prebivalcev pred sevanjem. Izvaja se kot hkratni in zadnji zaščitni ukrep zaradi prevelike onesnaženosti zemljišča z radioaktivnimi snovmi. Izvaja se kot preventivni ukrep na območju 1500 m v krogu elektrarne. Ko ste obveščeni o odredbi za evakuacijo, se ravnajte po navodilih občinskih štabov za civilno zaščito. Vzemite najnujnejše osebne stvari, torej:

— oblačila za teden dni,
— predpisane ecepte in zdravila, ki jih uporabljate,
— osebni toaletni pribor,
— osebne dokumente in denar,
— otroške potrebščine (plenice, otroško hrano, nekaj igrač) in se napotite na določeno zbirališče.

V hiši izključite električno napeljavo, zaprite vodo in zaklenite vrata. Živino pustite v hlevu in ji dajte krme in vode za dva dni.

Na svoje evakuacijsko zbirališče pojdite peš ali z vozilom, če ga imate. Na poti se primerno zaščitite. Čimbolj se pokrijte, pri evakuaciji pomagajte vsem, ki so potrebni pomoči.

Če je vaš otrok med evakuacijo v vrtcu ali šoli, poskrbijo tam za njega. Tudi vse družbene ustanove enako izvedejo evakuacijo. Evakuacijo oseb, ki ne morejo same hoditi, prevzamejo organizacije Rdečega križa Slovenije in ustrezne enote civilne zaščite. Če ne morete sami hoditi, že sedaj obvestite štab za civilno zaščito v vaši krajevni skupnosti, da bo ob morebitni nesreči poskrbel za vas.

Ko pridete v evakuacijsko zbirališče, ne pozabite povedati članu civilne zaščite, da imate doma živino. Le tako bodo lahko poskrbeli zanjo. Vaše premoženje bo varovano ves čas vaše odsotnosti.

Škodljiv vpliv radiaktivnega sevanja se manjša s potekanjem časa od jedrske nesreče. S časom pa ta škodljivi vpliv popolnoma preneha. Koliko časa je potrebno za popolno varnost, je odvisno od množine in vrste pol razpadlih elementov eksplozije jedrske bombe. Ta prvotni vpliv skrajšamo z dekontaminacijo ljudi, živali, objektov in zemljišča.

IRENA V SKOPJU

Konec marca je bilo v Ljubljani republiško tekmovanje v znanju tujih jezikov, med drugimi tudi angleškega jezika za 2. letnike usmerjenega izobraževanja. Pet najboljših v republiki se je uvrstilo na zvezno tekmovanje v Skopju. Ena izmed predstavnic Slovenije je bila tudi Irena Gogala, učenka 2. letnika družboslovno-jezikovne usmeritve CSUI, ki je na republiškem tekmovanju dosegla tretje mesto.

Irena je osnovno šolo obiskovala na Bledu (OŠ prof. dr. Josipa Plemlja). Ves čas je bila angleščina eden najljubših predmetov in ji nikoli ni delala težav. Ob koncu osnovne šole se je predvsem zaradi angleščine odločila za družboslovno-jezikovno usmeritev na Jesenicah. Za cilj si je zastavila prevajalstvo, ali kak drug poklic z jeziki . . . Vendar pa se je med šolanjem v teh dveh letih premislila, in sedaj pravi, da je že trdno odločena, da bo po srednji šoli študirala ekonomijo.

Zveznega tekmovanja iz angleškega jezika za 2. letnike usmerjenega izobraževanja se je udeležilo 38 predstavnikov republik in pokrajin Jugoslavije. Slovenijo so zastopali mladi iz Celja , Jesenic, Ljubljane in Nove Gorice.

Tekmovanje je potekalo v soboto, 19. aprila, na Filozofski fakulteti v Skopju, kjer so učence lepo in toplo sprejeli.

Tekmovanje sta sestavljala pisni in ustni del. Pisni del, potekal je dopoldne, je bil sestavljen iz slovničnega dela, testa na osnovi poslušanja angleškega besedila in bralnega dela (reading, listening, comprehension) ter spisa. Če je tekmovalec pri vsakem delu pisnega dela dosegel določeno število točk, se je udeležil ustnega dela tekmovanja. Tja se je uvrstilo devet udeležencev, med njimi predstavnika Slovenije iz Nove Gorice.

Irena je pri listening in reading comprehension dosegla maksimum, pri slovnici pa ji je zmanjkala točka in pol, tako se ustnega dela ni udeležila. Zmagala je predstavnica iz Bosne in Hercegovine (Mostar) Elvidina Kovačević. Vsi udeleženci pa so dobili knjižna priznanja.

Ireni in njeni mentorici prof. Kunčevi iskreno čestitamo vsi dijaki in profesorji Centra.

Lijana Trontelj in
Tanja Črv
Novinarski krožek
CSUI Jesenice

SLAVKO TARMAN 14

NARAVOSLOVCI IN KIRURGI SKOZI STOLETJA

Citat je razvnel Ehrlicha: če je spiroheta sorodnica tripanosomov konjske bolezni, tedaj bi moral biti preparat salvarsan učinkovit tudi proti spiroheti. Nalogo sta skupaj opravila dr. Ehrlich in japonski bakteriolog dr. Hata.

31. avgusta 1909 sta Ehrlich in Hata stala pred kletko, v kateri je bil zajčji samec. Na videz je bil zdrav, razen nežne kožice na modniku,kjer sta bili dve razjedi, večji od dinarskega kovanca. Povzročila ju je spiroheta pallida, in jo je zajcu pred mesecem dni vbrizgnil dr. Hata. Tokrat je vzel bris iz razjed in ga opazoval pod mikroskopom. Na črnem ozadju se je gibalo tisoč in tisoč srebrnih svedrcev. Dr. Ehrlich je dejal: »Vbrizgnite mu injekcijo salvarzana v ušesno veno, da vidiva borbo z odvratnim morilcem.« Drugi dan ni bilo v brisu iz zajčjega modnika nobenega srebrnega svedrca, pa tudi razjede so se sušile. Prevlečene so bile s tanko kožno prevleko. Paul Ehrlich je zapisal: »Iz teh poskusov sledi, da je mogoče spirohete z eno samo injekcijo salvarzana popolnoma in takoj zaustaviti ter okuženca v celoti ozdraviti.« To je bil veliki dan za dr. Ehrlicha. Sredstvo je bilo zanesljivo.

Leta 1910 je dr. Ehrlich na znanstvenem srečanju v Königsbergu doživel vrhunec. Poročal je o že odpisanih spolnih bolnikih, ki jim je zdravje povrnil preparat 606. Navedel je primer ozdravljenja človeka razvaline, ki mu je spiroheta razjedla grlo tako hudo, da je prejemal s sondo samo tekočo hrano. Dr. Ehrlich mu je vbrizgnil eno injekcijo salvarzana ob 14. uri, zvečer po 20. uri pa je že jedel kruh s klobaso. Preparat 606 (salvarzan) je čudovito in zanesljivo zdravil spolno bolne. Še nobeno zdravilo ni doživelo tolikšnega zmagoslavja. Zmagoslavje dr. Ehrlicha je bilo opravičeno. Preparat je industrijsko pripravljalo deset asistentov v njegovih laboratorijih. Toda njegova življenjska sveča je že pred zmagoslavjem gorela na obeh konceh. Po odkritju je bil dr. Ehrlich samo še senca nekdanje moči. Zbolel je za diabetesom, vendar je bil še vedno aktiven.

Ko je dr. Ehrlichu čestital neki kolega, ga je ta hudomušno zavrnil: »Rekli ste, da je to duhovna in znanstvena pridobitev. Moj dragi kolega, po sedmih letih smole sem imel svoj trenutek sreče.« Tak je bil dr. Ehrlich.

DR. SEMMELWEISS — REŠEVALEC PORODNIC

Ignac Filip Semmelweiss (1818—1865) madžarski zdravnik ginekolog, profesor dunajske in budimpeštanske univerze, utemeljitelj sodobnega porodništva, ki ga je izpopolnil z uvajanjem asepse in antisepse v letu 1847. Prvi je spoznal porodni prisad in z umivanjem rok s klorovo vodo preprečeval okužitev porodnic.

Ali ni noro misliti, da je potrebno boj proti smrti izbojevati najprej v laboratoriju? Semmelweiss, preprosti zdravnik,se je pred vsemi drugimi zavzel za to, da bo pomagal mladim materam.

Danes velja življenjska zgodba dr. Semmelweissa za sramoto, kakršno so si zdravniki in naravoslovci pogostokrat nakopali z zaničevanjem tehtnejših spoznanj in na novo odkritih resnic. Semmelweissovo odkritje kontaktne infekcije je bilo revolucionarno. Če bi jo predstojniki tedaj upoštevali, bi že na začetku rešili nešteto infekcijskih obolenj. Tako pa so mladega obetavnega zdravnika zasramovali, preklinjali in zasmehovali.

Stodvajset let po njegovi smrti mu je vesoljni svet priznal zasluge kot utemeljitelju kontaktne infekcije. Toda zgodba njegovega odkritja je kakor tragičen ep. Osemnajstletni madžarski zdravnik Semmelweiss je leta 1846 postal asistent na prvi porodniški kliniki na Dunaju. Poprej se ni nikoli ukvarjal s porodništvom. Niti slutil ni, da gre svojemu življenskemu cilju naproti. Na kliniki je opazoval prof. Rokitanskega, ki je uvajal v medicino novo vejo, patološko anatomijo. V tistem času je bil Semmelweiss lahkoživ, zmeraj vesel mladenič. V govorjenju in pisanju je bil malce neokreten in nič ni kazalo, da bo postal obetajoč raziskovalec. V začetku je bil v službi neobremenjen, kar je bilo značilno za njegova študijska leta. Ko je dr. Semmelweis pričel svoje delo, je porodniška mrzlica pomenila zanj le medicinski pojem. Porodniška znanost tistega časa je kaj malo vedela o vzrokih porodniške mrzlice. To neznanje je sprejel kot samo po sebi umevno — vse do trenutka, ko se je sam soočil z njo.

Porodniški oddelek dunajske splošne bolnice, je bil v štiridesetih letih izrazito leglo porodniške mrzlice. V mesecu, ko je novi doktor nastopil svojo službo, jih je od dvesto osem porodnic umrlo kar štirideset. Porodnice, ki so prihajale v dunajsko splošno bolnico, so bile na dnu socialne lestvice. Ženske iz premožnih krogov so rodile otroke doma, kar je bilo neprimerno bolj varno.

OBČINSKI SVET ZSS JESENICE O GOSPODARJENJU V LANSKEM LETU

V sredo, 28. maja, se je na peti redni seji sestalo predsedstvo občinskega sveta zveze sindikatov Jesenice., Predsednik sveta Marjan Drolc je v razpravo, poleg poročila o uresničevanju srednjeročnega plana občine Jesenice za obdobje 1981 - 1985 v letu 1985, predložil še priprave na srečanje samoupravljalce Jugoslavije in nekaj drugih tekočih in aktualnih vprašanj.

Pred sejo predsedstva je o gospodarjenju v občini v lanskem letu razpravljal že svet za spremljanje uresničevanja programa dolgoročne stabilizacije v občini in oblikoval tudi nekaj stališč in mnenj, ki so jih delegati občinskega sveta zveze sindikatov v družbenoplitičnem zboru skupščine občine Jesenice posredovali na četrtkovi seji. Glede na to, da je eden od pogojev za doseganje planskih ciljev in prispevek k obvladovanju vzrokov inflacije sprotno spremljanje rezultatov gospodarjenja, so zahtevali, da se to tudi dosledno izvaja, ne pa da se o gospodarjenju v občini v preteklem letu razpravlja šele konec maja.

Lanskoletno zaostajanje proizvodnje za planskimi cilji se nadaljuje tudi v letošnjem prvem tromesečju, za kar je tudi več objektivnih vzrokov, vendar pa, je bilo rečeno na seji, ali so res v vseh organizacijah združenega dela že optimalno izkoristili vse notranje rezerve, optimalizirali organizacijo dela, izkoriščenost delovnih naprav in delovnega časa in drugo, da v poročilu delegatom manjkaj ni besede tudi o subjektivnih vzrokih zaostajanja proizvodnje in drugih kvalitetnih kazalcev za planskimi nalogami.

Čeprav je bil svet mnenja, da se v jeseniški občini držimo z resolucijo določenih okvirjev in da ni vzrokov za alarmantno stanje, so v predsedstvu menili, da je stanje gospodarjenja v občini vseeno zaskrbljujoče. Največji delež povečanega dohodka gospodarstva v občini je namreč še vedno posledica povečevanja cen, ne pa večje proizvodnje, produktivnosti dela, zmanjševanja stroškov na enoto proizvoda in podobno. Zato bi poročila o gospodarjenju morala biti dopolnjena s preudarno in strokovno ekonomsko - politično oceno, ne pa samo zbir podatkov in kazalcev. Predvsem pa je pogoj za sprotno odpravljanje slabosti in napak sprotno obravnavanje rezultatov gospodarjenja v občini in v posameznih organizacijah združenega dela, kar bosta še zlasti spremljala oba sveta pri občinski organizaciji zveze sindikatov.

Predsednik občinskega sveta je predsedstvo seznanil o posvetu s predsedniki izvršnih odborov osnovnih organizacij zveze sindikata, ki je bil 25. maja in katerega se je udeležilo le 55 odstotkov vabljenih predsednikov. Na posvetu je bilo govora o resoluciji 11. kongresa Zveze sindikatov Slovenije, o problematiki delitve po delu in rezultatih dela, o analizi zadnjih volitev in o najpomembnejših tekočih operativnih nalogah. Na seji so soglašali, da se s tako obliko usposabljanja in komuniciranja s predsedniki osnovnih organizacij nadaljuje tudi v prihodnje, poleg neposrednih stikov članov sveta in predsedstva z osnovnimi organizacijami zveze sindikatov, za kar so sprejeli tudi ustrezen razpored oziroma naloge.

Na seji predsedstva so tudi ocenili letošnje prvomajsko srečanje na Poljanah in bili soglasni, da je srečanje z manjšimi organizacijskimi spodrsljaji uspelo in potrdilo tradicionalen interes delovnih ljudi in občanov, da se ob prvem maju srečajo na Poljanah. Poleg nekaterih organizacijskih izboljšav so soglašali tudi z usmeritvijo, da se prostor srečanja sistematično in v dogovoru z zainteresiranimi organizacijami združenega dela vsako leto funkcionalno izboljšuje, še zlasti, ker se vse leto koristi tudi za razna druga srečanja in piknike.

V zvezi s pripravami na že tradicionalno srečanje samoupravljalcev Jugoslavije, ki bo letos 20. in 21. junija v Novem Sadu, je Skupnost klubov samoupravljalcev Jugoslavije predlagala, da bo letošnje srečanje namenjeno razpravi na temo Samoupravno in dohodkovno povezovanje združenega dela. V zvezi s to temo so posredovali tudi nekaj navodil za razprave oziroma priprave v občinah in idejno - politične temelje in nekaj sporočil v pomoč za pripravo delegatov, ki bodo sodelovali na srečanju. Nadaljnje priprave je predsedstvo zaupalo Klubu samoupravljalcev Jesenice, ki bo o predlagani temi organiziral razgovor in predlagal dva delegata, ki bosta jeseniško občino zastopala na srečanju.

Člani predsedstva so na peti seji obravnavali tudi družbenoekonomsko upravičenost izločitve TOZD Delavska univerza Jesenice iz Vzgojno izobraževalnega zavoda Jesenice in združitve v Centru srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice. Glede na to, je bilo rečeno v obrazložitvi, ki jo je podal strokovni delavec Izobraževalne skupnosti Jesenice Andrej Pikon, da se je po uveljavitvi zakona o usmerjenem izobraževanju vloga delavskih univerz precej spremenila in da družba za delovanje jeseniške delavske univerze daje precejšnja sredstva, ni pa ustreznih rezultatov, tudi zaradi upadanja interesa za dopolnilno izobraževanje, je bil oblikovan predlog za navedeno spremembo. Izobraževalna skupnost Jesenice pokriva 70 odstotkov potreb Delavske univerze, ostali del pa si pridobiva z neposredno menjavo dela, medtem ko, na primer, radovljiška delavska univerza prejema od Izobraževalne skupnosti le 37 odstotkov sredstev, ostalo pa si z dejavnostjo pridobiva sama. Pri tem, je dejal Andrej Pikon, ne gre za to, da bi se Izobraževalna skupnost razbremenila te obveznosti, temveč zato, da bo Delavska univerza bolj celovito izvrševala svojo vzgojno - izobraževalno funkcijo. In ker pri Centru srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice že deluje oddelek za izobraževanje odraslih, bi bila združitev v CSUI najbolj smotrna. Čeprav se nenehno poudarja potreba po dopolnilnem izobraževanju in usposabljanju za delo in ob delu, upada zanimanje za tovrstno izobraževanje, pa tudi v organizacijah združenega dela, kljub zelo neugodni kvalifikacijski strukturi zaposlenih v občini, ni pravega zanimanja in pobud. Zato so ob večji angažiranosti vseh dejavnikov pri tem vprašanju potrebne tudi nekatere organizacijske spremembe.

V pismu, ki ga je Delavska univerza posredovala občinskemu svetu zveze sindikatov, navajajo poseben družbeni pomen dejavnosti, ki jo opravlja Delavska univerza, in zahtevajo pisno zagotovilo o pridobivanju sredstev s svobodno menjavo dela za njihovo dejavnost. Izobraževalne dejavnosti, ki jih izvajajo, ni mogoče dohodkovno vezati na tržne odnose, vsaj v celoti ne. Opozarjajo tudi na zagotovitev socialne varnosti delavcev, zaposlenih v Delavski univerzi, in na utemeljeno in ustrezno delitev nalog v novem organizacijskem sestavu, kar vse bi moral vsebovati, poleg prostorske razmejitve, elaborat oziroma predlog o združitvi v CSUI.

V razpravi je bilo rečeno, da Delavska univerza pod istim imenom lahko formalno - pravno deluje v okviru CSUI. Poudarjeno pa je bilo, da mora biti tudi v novem sestavu v celoti zagotovljena njena vzgojno - izobraževalna funkcija, ki sega tudi na področja izven združenega dela, in socialna varnost delavcev. Omenjeno je tudi bilo, da če bi imela Delavska univerza za družbene potrebe zanimiv program, potem verjetno o organizacijskih spremembah ne bi govorili. Predlog združitve mora dati odgovore na vsa poudarjena vprašanja, poleg jasno začrtanega programa Delavske univerze v predlagani združitvi.

Strokovni delavec Izobraževalne skupnosti je tudi opozoril na slab odziv organizacij združenega dela na akcijo o dodatnem združevanju sredstev za dograditev telovadnice osnovne šole Karavanških kurirjev NOV Koroška Bela. Za to bi potrebovali 90.000.000 dinarjev, doslej pa so združili šele 8.000.000 dinarjev. Ob tem je bil omenjen tudi slab odziv organizacij združenega dela na dogovorjeno združevanje sredstev za občinsko Zvezo društev prijateljev mladine, s katerimi bi ob velikih podražitvah socialno šibkim in ogroženim otrokom omogočili letovanje na morju. Na seji so ugotovili, da se takim akcijam običajno odzovejo vedno iste organizacije združenega dela, medtem ko nekatere niti ne sporočijo svojih odločitev. Menili so, da bi morali z neposrednimi stiki z organizacijami združenega dela, ki se ne odzivajo, ugotoviti vzroke in pospešiti akcijo združevanja.

Na seji so obravnavali tudi navodila o postopku za reševanje vlog, prošenj in pritožb delavcev in vodenju enotne evidence, ki ga je sprejelo predsedstvo Zveze sindikatov Jugoslavije novembra leta 1984. Dodatno razlago je dodal Albin Kobentar, ki je bil v prejšnjem mandatu predsednik komisije za prošnje in pritožbe pri republiškem svetu Zveze sindikatov Slovenije. Čeprav navodilo kasni, je dejal, ni izgubilo na svojem pomenu, kajti nobena gorenjska občina še nima pri občinskem svetu zveze sindikatov komisije za reševanje vlog, prošenj in pritožb delavcev. Iz svoje bogate izkušnje je dal tudi več navodil za delovanje komisije.

Predsedstvo je sklenilo, da je treba pripraviti ustrezen statutarni sklep, pripraviti poslovnik za delo komisije in začeti postopek za evidentiranje možnih kandidatov za člane komisije. Ob tej priliki je predsednik občinskega sveta zveze sindikatov Marjan Drolc izročil Albinu Kobentarju posebno priznanje republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, občinski svet pa mu je izrekel zahvalo za njegovo dolgoletno aktivnost v zvezi sindikatov s knjižnim priznanjem.

Predsedstvo je potrdilo tudi politično — varnostno oceno razmer, kot prispevek k celoviti oceni razmer v občini in ugodno rešilo nekaj prošenj.

NOV GASILSKI AVTOMOBIL V PLANINI POD GOLICO

V nedeljo, 18. maja, je bila za člane gasilskega društva in vse vaščane Planine pod Golico pomembna slovesnost. Petinštirideset let je konjska vprega služila za prevoz črpalke in ostalega orodja na vaje in požare, dokler niso leta 1970 nabavili prvi manjši gasilski avtomobil.

Zaradi naseljenosti Planine, Prihodov in Plavškega Rovta pa je nastala potreba po večjem in močnejšem avtomobilu. Članom Gasilskega društva Planina je uspelo zbrati denar zanj. Pomagala jim je vaška mladina oziroma mladinska organizacija, za kar zaslužijo posebno pohvalo.

Zbranim gostom, gasilcem in vaščanom je na slovesnosti spregovoril poveljnik gasilskega društva Planina Janez Razinger. Opisal je zgodovino društva in potek zbiranja sredstev za nakup avtomobila. Zahvalil se je vsem, ki so prispevali denar. Navzoče so pozdravili še: predstavnik SIS za varstvo pred požarom občine Jesenice, Zavarovalna skupnost Triglav in DO Varnost Ljubljana.

Denarna sredstva so prispevali: vaščani in lastniki vikendov s Planine, Prihodov in Plavškega Rovta, SIS za varstvo pred požarom občine Jesenice, Zavarovalna skupnost Triglav in DO Varnost iz Ljubljane.

Zaslužnim članom je predsednik gasilskega društva Peter Klinar podelil priznanja. Skupno je bilo pionirjem, članicam in članom podeljenih 27 priznanj, eno tudi DO Varnost Ljubljana. Po podelitvi je ustanovni član gasilskega društva tov. Blaž Smolej prerezal vrvico in izročil novo vozilo v uporabo.

Po slavnosti so gasilske enote Koroške Bele, Javorniškega Rovta, Hrušice in domači gasilci uspešno izvedli mokro vajo, ki ji je popoldne sledil ples z bogatim srečelovom.

Franc Branc

40 LET LOVSKE DRUŽINE

Od 23. maja do 4. junija je bila v razstavnem prostoru Viktorja Gregorača v Delavskem domu Julke in Albina Pibernik na Javorniku izredno zanimiva in poučna razstava Lovske družine Jesenice. Razstava je bila pripravljena ob praznovanju 40-letnice ustanovitve in uspešnega delovanja lovske družine. Zanjo so imenovali poseben odbor, veliko truda pa je za pripravo vložil Andrej Tavčar, preparator uplenjene divjadi.

Lovska razstava v Domu Albina in Julke Pibernik na Javorniku ob priliki 40 let Lovske družine Jesenice (foto I. Kučina)

Razstavljenih je bilo veliko primerkov srednjegorske in višinske faune, med njimi vrsta kapitalnih, zlasti srnjadi, gamsov, petelinov ruševcev, nad vsemi pa je lebdel planinski orel.

Številni obiskovalci, med njimi je bilo največ šolske mladine iz osnovnih šol naše občine in vzgojnovarstvenih enot, so si lahko ogledali tudi starinsko in sodobno lovsko orožje, veliko je bilo rogovja, gamsov in srnjadi, prvič pa so bila na razstavi slikarska dela na temo lovstva, ki so jih predstavili Branko Čušin, France Kreuzer in Andrej Tavčar.

Razstava članov Lovske družine Jesenice je bila za šolsko mladino izredno poučna, saj so se na osnovni šoli Karavanških kurirjev NOB o njeni vsebini pogovarjali pri pouku spoznavanja narave, v višjih razredih šole pa pri pouku biologije.

Razstava hkrati pomeni izredno lep zaključek sezone 1985/86. Dokazala je, da je pri starejših občanih in šolski mladini zanimanje za razstave izredno veliko, še posebej, če je pripravljena tako skrbno, kot je bila letošnja razstava lovske družine, za katero ljubitelji narave pravijo, da je bila razstava desetletja. Doslej še nobena razstava v razstavnem prostoru Viktorja Gregorača ni bila tako množično obiskana.

Lovski družini Jesenice čestitamo ob jubileju, aranžerjem pa za uspešno razstavo.

Edo Žagar

RAZSTAVA SLIK STANE LUŠNIC ARSOVSKE

Jutri, v petek, 6. junija, bodo ob 18. uri v razstavnem salonu DOLIK na Jesenicah odprli enajsto letošnjo razstavo, in sicer razstavo slik Stane Lušnic Arsovske iz Slovenj Gradca. Krajši klavirski recital bo ob otvoritvi izvajal dijak srednje glasbene šole Primož Kerštanj z Jesenic.

Slikarka Stana Lušnic Arsovska je bila rojena leta 1934 v Slovenj Gradcu. Likovno vzgojo je študirala na Pedagoški akademiji v Prištini. S slikarstvom se ukvarja od leta 1950. Doslej je imela 21 samostojnih razstav v Slovenj Gradcu, Slovenskih Konjicah, Zrečah, Titovem Velenju, Šmartnem pri Slovenj Gradcu, Otiškem vrhu, Libeličah, Črnečah, Mislinji, Ribnici na Pohorju, Dobrni in v Ljubljani. Sodelovala pa je tudi na enajstih skupinskih razstavah v Celju, Titovem Velenju, Slovenj Gradcu in Mariboru in na devetih mednarodnih razstavah v Slovenj Gradcu, Piranu in Lipici. O slikarkini ustvarjalni poti je ob njeni zadnji razstavi v Ljubljani Marlen Premšak zapisala:

V luči in pod vplivom slovenjegraškega likovnega središča je zrasla vrsta uspešnih likovnih amaterjev, med katerimi je slikarka Stana Lušnic Arsovska ena tistih, ki je s pravim občutkom in trdim delom svoje ustvarjanje privedla do zrele stopnje. Odlikuje jo predvsem dvoje: motivna odločitev, izhodišče, ki je tesno zvezano z njeno neposredno okolico, doživljanjem in percepcijo, in izbrušena tehnično - tehnološka plat, dograjen način izražanja v izbrani pastelni tehniki.

Avtorica si je po začetnih poskusih in mnogo risanja, preverjanja risarskih sposobnosti, vse to je že zelo daleč, zadala nalogo, da likovno vizuelno oživi mrtvo kamenje, osamljene previse, pečine, stene Hude luknje, malo poznanega in le redkim vztrajnežem dostopnega skalnega sveta, katerega tiho odmaknjeno življenje je odkrivala v različnih letnih časih v različnih barvah, odtenkih prihajajočega ali odhajajočega dne. Po svojem sivem, enoličnem vsakdanu je v njem našla mikavne poglede, privlačne, očarljive posamičnosti in celote, vredne, da jih naredi vidne tudi drugim.

V skopih, a premišljenih barvah, z občutkom za govorico forme in površine je začel nastajati niz podob Hude luknje v pastelni tehniki, za katero se je odločila zaradi nje poudarjene mehkobe. Od malodane vedutnih pogledov je svojo optiko ožila, vse do reducirane forme kamenja kot takega, pa zopet širila v novem, z drugačnih zornih kotov, ter sočasno odkrivala zakonitosti naravnih oblik kot tudi načine, kako trenutke doživljanja prenesti na površino dvodimenzionalnega platna.

Slikarka vseskozi jasno sledi začrtani poti in gradi iz lastnih, za svoje sprejetih likovnih prepričanj. Izdelani likovni besednjak in opredeljen motivni svet sta ji še vedno izvor novih likovnih upodobitev, ki v svoji kontinuiteti zaokrožajo portret ene uspešnih slikark s koroškega konca naše ožje domovine.

Razstava slik Stane Lušnic Arsovske bo na Jesenicah na ogled do vključno 18. junija, in sicer vsak dan od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Vabilo pevkam

Ženski pevski zbor Milko Škoberne zaključuje dokaj uspešno pevsko sezono 1985/86. Načrtuje pa tudi že delo za prihodnjo, 19. sezono.

Uspeh v Mariboru nam nalaga zahteven program in dirigent Anton Cimperman ga je pripravljen kar najbolje dognati. Da bi zbor lahko začel redno delo v prvih dneh septembra, vabimo nove članice, ki imajo veselje do petja in predvsem dober posluh, na razgovor v **ponedeljek, 16. junija, ob 17. uri**, v pevsko sobo zbora v gledališču Tone Čufar na Jesenicah. Če pa vam ta čas ne ustreza, napišite svoj naslov, sporočili vam bomo drug datum.

Vabi odbor ŽPZ Jesenice

RAZGIBANO KULTURNO ŽIVLJENJE V KS DOVJE-MOJSTRANA

Velikokrat ugotavljamo, da je med delovnimi ljudmi in občani premalo zanimanja za kulturno dejavnost. S to ugotovitvijo pa se seveda nikakor ne morejo strinjati v krajevni skupnosti Dovje - Mojstrana. Kulturni dom na Dovjem je središče pestrega kulturno - umetniškega dogajanja, društvo Jaką Rabič pa je gonilna sila aktivnosti. Društvo že vrsto let uspešno vodi Mirko Rabič, zasluge za bogato dejavnost v zadnjem obdobju pa imajo številni člani, ki s svojo delavnostjo in zagnanostjo skrbijo za dvig kulturne ravni v krajevni skupnosti.

Pri društvu deluje več kulturno - umetniških skupin. Najbolj aktivna je folklorna skupina. Poleg odraslih se v zadnjem obdobju za to privlačno obliko dejavnosti navdušujejo tudi mladi, saj skupina šteje več kot 30 osnovnošolskih navdušencev. Starejše skupine ni potrebno predstavljati, saj nastopa na vseh pomembnih prireditvah v krajevni skupnosti in jeseniški občini, poznajo pa jo tudi drugod. Vse več se jih tudi navdušuje za nastopanje na odrskih deskah. Skupina dela pod vodstvom mentorice Sonje Peternel in skorajda ni prireditve, na kateri ne bi nastopili tudi dramski igralci oziroma recitatorji.

Posebno zanimiva je skupina, ki skrbi za ohranjanje starih ljudskih običajev. Na tem območju stare šege in navade hitro tonejo v pozabo, naloga skupina pa je, da jih ohranja in predstvlja mladim rodovom. Zanimivo je videti in slišati, kaj so nekoč delali dedki in babice, in spoznati del vaških običajev iz bogate ljudske zakladnice.

Vaditi je začela tudi pevska skupina in kmalu lahko pričakujemo prve nastope pred publiko. Iz vsega tega je moč razbrati, da je dom tako rekoč zaseden vsak dan popoldne in zvečer. Poleg naštetih je še skupina, ki skrbi za predvajanje filmov. Člani kulturnega društva sami skrbijo za filmski spored, iz Kina Kranj pa dobijo filme. Ostalo postorijo sami.

Če vse skupaj seštejejo, pripravijo vsak teden prireditev in pol.

Posebno vlogo v društvu igra tudi gospodarska dejavnost. Člani te skupine so neločljivo povezani z vsemi, ki nastopajo na odru. Včasih so nekoliko preveč v ozadju, čeprav bi za svoja prizadevanja zaslužili večjo javno veljavo. Lani so dogradili centralno kurjavo, s tem pa vsem skupinam omogočili nemoteno delo v domu jeseni in pozimi. Največ dela so člani skupine in društva opravili prostovoljno, hvaležni pa so tudi za širšo družbeno pomoč. Finančna sredstva so prispevali ZKO Jesenice, Kulturna skupnost Jesenice in združeno delo. Posebej velja omeniti Železarno Jesenice in delovne organizacije s področja krajevne skupnosti Dovje - Mojstrana.

V načrtu imajo še ureditev priodrske sobe. Sedanji kulturni dom ima premalo ustreznih prostorov, v tej sobi pa bodo lahko organizirali družabne prireditve, razstave in podobno. V urejanje so vložili že veliko prostovoljnega dela, zavzetosti članov pa še ne manjka.

Nemalokrat organizatorji kulturnih prireditev v jeseniški občini (tudi osrednja gledališka dvorana na Jesenicah ni izjema), tarnajo, da so predstava in koncerti slabo obiskani. Teh težav v dvorani kulturnega doma na Dovjem ne poznajo. Že pred leti so začeli načrtno »kulturno prevzgojo« krajanov in danes se že lahko pohvalijo z zares lepimi in spodbudnimi rezultati. V dvorani, kjer je 184 sedežev, je nemalokrat težko najti prosti sedež.

Kaj k vsemu temu dodati? Vsem, ki tarnajo, da v kraju ni mogoče postaviti kulturo na noge, svetujem, da se oglasijo pri članih KUD Jaka Rabič Dovje - Mojstrana in poizved o za »formulo uspešnosti«. Če lahko že mi pomagamo, lahko le prišepnemo, da je potrebno predvsem delati . . .

J.R.

TEKMOVANJE ZA CANKARJEVO PRIZNANJE

Osnovnošolci 7. in 8. razreda (1. stopnja) ter dijaki srednjega usmerjenega izobraževanja (2. in 3. stopnja) tekmujejo ob koncu šolskega leta v znanju materinščine za Cankarjevo priznanje.

Področno tekmovanje je dne 18. 4. 1986 pripravilo slavistično društvo, ki združuje slaviste občin Jesenice in Radovljica. Tekmovalo je 51 učencev osnovnih šol na 1. stopnji in 4 učenke srednjega usmerjenega izobraževanja na 3. stopnji. Na 2. stopnji ni bilo tekmovalcev.

Na 1. stopnji so učenci proučevali dela jeseniškega rojaka pisatelja Pavleta Zidarja. Za 2. in 3. stopnjo pa so bila predpisana dela iz slovenske književnosti, ki nastaja v Italiji in Avstriji, in sicer Rusi most, Ta hiša je moja, pa vendar moja ni (to sta dve antologiji zamejske književnosti), Borisa Pahorja Mesto v zalivu, Alojza Rebule Senčni ples, Florjana Lipuša Zmote dijaka Tjaža ter Gustava Januša Pesmi.

Tekmovanje v znanju materinščine za Cankarjevo priznanje je tradicionalna manifestacija znanja slovenskega jezika in književnosti, ki na svojevrsten način prispeva k večji družbeni vlogi jezika in besedne umetnosti.

Tekmovalci so pisali literarni spis, katerega namen je pokazati vsebinsko izvirnost, jezikovno pravilnost in bogastvo besednega izražanja, pestro uporabo stilnih postopkov ter splošno razgledanost in poznavanje tematike. Spis je predstavljal eno tretjino doseženih točk. Dve tretjini točk pa je bilo možno doseči s testom jezikovne slogovne in literarnozgodovinske analize besedil.

Republiškega tekmovanja, ki bo 17. maja v Mariboru se udeleži prvih pet tekmovalcev prve stopnje (Darja Pogačnik OŠ dr. J. Plemlja Bled, Urška Peternel OŠ F. S. Finžgar Lesce, Darja Uršič OŠ Jeseniško bohinjski odred Kranjska gora, Tomaž Klinar OŠ Tone Čufar Jesenice, Irena Cundrič OŠ dr. J. Mencingerja Bohinjska Bistrica) in tri tekmovalke srednjega usmerjenega izobraževanja (Marjeta Bogataj Srednja šola za gostinstvo in turizem ter Irena Miko in Tadeja Pačnik CSUI Jesenice).

Objavljamo spis Darje Pogačnik, ki se je na tekmovanju uvrstila na prvo mesto na prvi stopnji tekmovanja.

Otroci bi morali stanovati skupaj s soncem, luno, zvezdami, dežjem in vetrovi

»Otroci bi morali stanovati skupaj s soncem, luno, zvezdami, dežjem in vetrovi«. Napis na vratih nekega internata, v nekem mestu, ki je obdano z betonskim obzidjem, kjer za pravljice, ki bi se začenjale z: »Nekoč je živel kralj, . . .« ni več ne časa ne smisla.

»Vstanite, otroci!« me predrami zjutraj budilka v podobi stare žene, imenovane »žaba«. Malce čudno ime, mogoče že, ampak ko bi videli njeno nagubano kožo, z vsemi «žavbami« namazano, bi najbrž mislili drugače. Vsako jutro, ko se zbudim, še ves prevzet od čudovitih sanj, v katerih se igram izmišljanje mogočega in nemogočega, s ponosom pomislim, da sem ji jaz dal to ime. Jaz, Igor, ki sem čeprav le eden izmed tisočih gojencev, ki so jih prešali in stiskali v tej palači za duhove brez teles, lepo imenovani »šola«, trdno odločen napisati knjigo. In to ne kar tako knjigo, ampak resnično, neizumetničeno tako, kot so tiste Pavleta Zidarja, ki jih berejo in preučujejo mladi širom naše domovine. Da, rad bi bil pisatelj, ki se ne bi bal zapisati, da je človeška družba bolj ali manj negativni skupek ljudi, in bi se ne bal kritike. Svoji knjigi bi dal naslov, ki se tako lepo blešči na steni tega marmornatega dvora za duše. Podobne stvari premišljujem vsako jutro, ko se umivam, ko se oblačim in težkih korakov kot kak devetdesetletnik stopam po sivih, ogulje-nih stopnicah v razred. Lepa, nova šola, lestenec sredi avle, a nihče ne pomisli, da tega morda nočemo. Da nočemo klopi, pološčenih in čistih, na katere ni mogoče napisati I LOVE YOU, na katere je strogo, strožje, najstrožje prepovedano narisati »zajebanega« prfoksa.

»Kako lepo je bilo v starih časih, ko mladina še ni bila tako pokvarjena, zahtevna in brez božna!« obupava naša žabica. A mi mladi gledamo na svet neobremenjeno, povsem drugače kot naši prfoksi, ki ti zadajo rano v srce s še eno enico, pri tem pa hinavsko pravijo: »Joj, gospodič Čeč, saj mi je zelo žal, ampak vsa dejstva kažejo na to, da se niste povsem nič učili in da zaslužite nezadostno.«

Le zakaj moramo otroci prebivati sredi sten kot bolniki, kot da bi ne čutili več, da je na svetu še kaj drugega kot samo neme klopi, slika Prešerna na steni in enolična tabla? »Igor, pridi bliže!« se zareže vame kot handžar oster glas prfoksa za moralko. Na noge se mi obesi stokilogramska utež in usta mi nenadoma postanejo suha. Mar naj ji razložim, da je generacijski konflikt posledica tega, da otroci niso nikoli mogli delati tistega, kar bi zares hoteli, da nikoli niso mogli bivati skupaj s soncem, luno, zvezdami, dežjem in vetrovi? Naj ji rečem, da otroci nikoli niso mogli doumeti, da je življenje sad, ki ga barva poletje, saj so jim v glavo neprestano vtepali Napoleona, reliefe, celice . . .? Saj me bo poslala v kot! Ker nočem razočarati ljubljenih staršev, začnem, kot da bi se moralko učil najmanj dve uri: »Generacijski konflikt, to je razdor med generacijami, ki . . .«

Govorim kot dobro navita gramofonska plošča, lutka za katedrom kima, se smehlja, jaz pa tega ne vidim. Vidim le srečen nasmeh dečka, ki se poigrava s sončnimi žarki, deklico, ki pleše po dežju in dovoli, da ji veter mrši lase. Kako lepo bi bilo, ko bi luna enkrat posijala tudi sem, kjer otroci nismo več otroci, kjer smo vsi nevoščljivi eden drugemu, ker nikdar nismo vedeli, kaj so zvezde. Odzibam se v klop in prešine me bridko spoznanje, da sem utajil vse svoje skrite misli, vse upe, da bom nekoč postal velik borec zato, da bi ukinil internate, šole, kjer se otroci sicer nauče snovi iz knjig, a se ne pripravijo na življenje. Nikoli, čisto nikoli ne zvedo, kaj je ljubezen in kaj lepota. Vse to pa bi jim postalo dosegljivo, če bi jih učile ptice, če bi bili njihovi vodniki stoletni hrasti, če bi jim starše nadomeščali brezini listi. »Izdal sem boljši svet, izdal sem Pavleta Zidarja,« primišljujem, ko zvečer hitim v svojo sobo. Kar oblečen se vržem na posteljo in zajočem, saj so vse te sobe tako zelo podobne zaporniškim celicam, da je pomota nemogoča. Stopim le k majhni omarici in jo odprem. Iz nje vzamem droben, v rdeče usnje vezan zvezčič in ga odprem. »Moji dragi bralci!« piše na prvem listu. Solze mi že spet silijo v oči, ko si še zadnjič pritisnem na srce stodvajset listov z drobno neestetsko fantovsko pisavo popisanih listov. Vzamem vžigalico in jo prižgem. Rdečkastorumeni plamen razsvetli mrak. Z njo se dotaknem papirja in gledam, kako se platnice zvijajo v plamenih. Ujamem še košček skoraj zoglenelega papirja, ki edini dokazuje neizrečeno željo: »Otroci bi morali stanovati skupaj s soncem, luno, zvezdami, dežjem in vetrovi!«

Darja Pogačnik,
7. r. OŠ prof. dr. J. Plemlja Bled

Poziv delovnim ljudem in občanom občine Jesenice na

18. zbor aktivistov in borcev NOV Gorenjske in 16. srečanje rezervnih vojaških starešin Jugoslavije,

v petek, 4. julija, ob 11. uri, na prostoru gorenjskega sejma v Kranju.

Vsakoletno srečanje aktivistov, borcev NOV, delovnih ljudi in občanov gorenjskih občin je letos povezano s 16. srečanjem rezervnih vojaških starešin Jugoslavije, pod naslovom Bratstvo in enotnost 86. Skupno srečanje je hkrati tudi osrednja jugoslovanska proslava ob dnevu borca.

Pričakujemo, da se bo srečanja udeležilo okoli 16 do 17 tisoč ljudi iz vse Jugoslavije, zato pozivamo, da se prijavite na vseh krajevnih skupnostih občine Jesenice in sedežih OO ZZB NOV Jesenice, OK ZRVS Jesenice in OK SZDL Jesenice, Titova 86, Jesenice, **do 15. junija.**

Ob prijavi naj vsak udeleženec plača 500 dinarjev za poravnavo dveh tretjin stroškov. Udeleženci zbora se bodo v Kranj odpeljali z vlakom ob 9.30, vrnili pa ob 17. uri.

Vsak udeleženec bo poleg karte za vlak prejel tudi spominsko značko 18. zbora aktivistov in borcev NOV Gorenjske in brošuro Vstaja na Gorenjskem.

Na podlagi 5. člena Odloka o priznanju občine Jesenice (Ur. vestnik Gorenjske št. 18-156/78) odbor za izbor nagrajencev in podelitev priznanj občine Jesenice

razpisuje občinsko priznanje 1. avgust za leto 1986

Občinsko priznanje 1. avgust se podeli:

1. zaslužnim delavcem ali skupinam delavcev za večletno uspešno in vidno delo v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacijah, društvih ter drugih organizacijah in skupnostih v interesu skupnosti in družbe, ali za izjemno pomembno družbeno koristna dejanja in naloge na kateremkoli področju delovanja in za aktivno družbenopolitično in samoupravno delovanje, ki prispeva k napredku pri uveljavljanju socialističnega samoupravljanja;

2. organizacijam združenega dela, delovnim in drugim skupnostim, družbenim in drugim organizacijam ter društvom za:

— nadpoprečne in izjemne rezultate v gospodarjenju ter uresničevanju samoupravljanja, ki so prispevali in prispevajo k razvoju in splošnemu napredku občine,

— uspehe, dosežene pri dograjevanju samoupravljanja oziroma samoupravnega sistema v neposrednem izražanju splošnih in dolgoročnih interesov s pravilno usmeritvijo v politiki oblikovanja in delitve dohodka ter spoštovanja načela nagrajevanja po delu,

— delo, opravljeno na področju družbenih in drugih dejavnosti, prežeto z znanstvenim marksističnim pogledom na svet in vsakodnevno usmerjeno h gradnji socialistične samoupravne družbe,

— uspešno oblikovanje izjemnih organizacijskih oblik samoupravnega organiziranja in samoupravnega urejanja družbenih odnosov ter učinkovito izvajanje planiranih nalog.

Predloge za podelitev priznanj lahko dajo organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti, družbenopolitične organizacije, društva in družbene organizacije, delovne in druge organizacije.

Utemeljeni predlogi morajo biti predloženi Skupščini občine Jesenice, odboru za izbor nagrajencev in podelitev priznanj občine, do 30. junija. V predlogu morajo biti navedeni tudi splošni osebni podatki o predlaganem kandidatu.

Odbor za izbor nagrajencev in podelitev priznanj občine Jesenice

VPIS ZA ŠOLSKO LETO 1986/87

VIZ — TOZD Delavska univerza Viktor Stražišar Jesenice, Trg Toneta Čufarja 1, vpisuje v:

1. osnovno šolo za odrasle od 1. do 8. razreda osnovne šole. Šolanje je brezplačno, razen učbenikov. Pouk v vseh razred ih OŠ za odrasle se bo začel ob začetku šolskega leta;

2. začetne in nadaljevalne tečaje:
— nemščine,
— angleščine,
— italijanščine,
— nemščine in angleščine za predšolske otroke in za učence osnovne šole,
— konverzacijske tečaje nemščine in angleščine;

3. tečaje za delo in delovne funkcije:
— varstva pri delu,
— dopolnilnega usposabljanja delovodij,
— usposabljanja odgovornih oseb iz OZD po programu pravne ureditve požarne varnosti,
— tečaj za skladiščne delavce (USO program);

4. začetne in nadaljevalne tečaje za osebne potrebe:
— šivanja in krojenja,
— strojepisja,
— avtogenega treninga.

Poleg tega Delavska univerza Viktor Stražišar za potrebe OZD in druge naročnike razmnožuje in tiska gradivo.

Prijave (osebno, pisno in po telefonu 81-072) sprejemamo na Delavski univerzi Viktor Stražišar vsak dan, razen sobote, od 6. do 14. ure, do 1. septembra 1986.

VABILO K SODELOVANJU

TOZD Energetika vabi delavce z dokončano poklicno in tehnično šolo elektro stroke, ki želijo delati na področjih distribucije električne energije kot stikalničarji, vzdrževanja visokonapetostnih naprav in splošnih energetskih meritev, naj pošljejo prijave na Kadrovski sektor Železarne Jesenice.

PRISPEVKI ZA MEDICINSKE APARATURE

V maju so za medicinske aparature v jeseniški bolnici darovali:

KO RK Gorje — prostovoljni prispevki krajanov — 368.700 din;

Irena Kurbos, Titova 3, Jesenice — namesto cvetja za pokojno Francko Prešeren — družina Kurbos in Angela Domijan — 6.000 din;

Sodelavci zobne ambulante ZD Jesenice — namesto cvetja ob smrti mame sodelavke Jožice Eržen — 5.400 din;

Obrtno združenje Jesenice — namesto venca za pokojnega Joža Šmida s Koroške Bele, Na lehah 5—15.000 din;

Jože Košir, Moste 58, Žirovnica — prispevek 15.000 din;

KS Podnart — prostovoljni prispevki krajanov — 116.530 din;

Sosedje s Hrušice 2 — namesto cvetja za pokojno Zofijo Kunšič — 8.000 din;

Sodelavci zunanje trgovine in nabave Železarne Jesenice — namesto cvetja na grob pokojni Kunšičevi s Hrušice — 14.500 din;

KO ZZB NOV Hrušica — namesto venca za pokojno članico Zofijo Kunšič — 4.000 din;

Občinski komite ZKS Jesenice — namesto venca na grob pokojni Zofiji Kunšič — 6.000 din;

Reza, Jerca in Viktor Bohinc, Nova ulica 7, Jesenice — namesto cvetja na grob pokojnega Alojza Bohinca — 12.000 din;

Tone Razinger, Gradnikova 60, Radovljica — namesto cvetja za pokojnega Ivana Gašperina z Jesenic — 3.000 din.

Skupna vsota zbranega denarja je v letošnjem letu 1,790.134 dinarjev. Delavci splošne bolnice Jesenice in uredništvo Železarja se zahvaljujemo za prispevke!

Pridružite se tudi vi in prispevek namesto vencev in cvetja na grob pokojnim ali namesto drugih volil, čestitk in podobno, nakažite na žiro račun: SPLOŠNA BOLNICA JESENICE, številka 51530-603-31205, z navedbo: »namesto venca za tega in tega . . ., darila in podobno.«

MARKO HUDNIK: 46

JULIJAN O

Na primer, vabilo na seminar za predsednike OO (osnovnih organizacij) sindikata delavcev v gostinstvu. Nadalje: program tega seminarja. Na vrhu vabila je s tintnim svinčnikom zapisano Julijanovo ime: Od nas gre J. Podbevšek.

O aktivnosti, ki naj bi se skrivala za vsem tem (za obstojem teh *materialov*) ne najdemo v Julijanovih zapiskih niti besede.

Če obstaja potreba po tem, da bi ta izpad kako razložili: morda — tu lahko samo ugibamo — se je Julijanu ta (družbenopolitična) plat njegovega udejstvovanja zdela premalo literarna. V kasnejših zapiskih sicer lahko najdemo mesto, ki se posredno nanaša na to vprašanje. Ko l. 1982 opisuje neki pogovor s Svetim goslačem, navaja svojo lastno, ob tej priložnosti izrečeno izjavo. »Tisto sem najprej poskusil vpeljati na ravni jezika. Najprej sem moral videti, ali je ta jezik v romanu obstojen. Z globjimi plastmi te »stvarnosti« bi se lahko poskusil kdaj kasneje.«

— — —

OPOMBA: (navidezno) zanikanje načela realnosti, načela izvedbe: zanikanje objektivnega sveta se torej izraža predvsem v vrzelih, izpadih. Teh sodov brez dna ni mogoče zapolniti. Na papir lahko zmečemo na kupe podobnih opomb in pripomb, pa bo vse *skozi padlo*. Julijanovo življenje — če gre pri tem sploh za *njegovo* življenje — je polno lukenj, padcev v nič. Ne gre torej za to, da nečesa ne bi hotel videti, opisovati; pač pa, da ga včasih preprosto ni bilo tam. (Da je bil tam samo kot porabnik nekega jezika?) Tu bi lahko za tolažbo navedli enega izmed Jenkovih *Obrazov*, tistega, ki ga je uporabil že Pregelj (v *Simonu iz Praš*), tistega o življenju našem, ki so same sanje. Ki tak hitro teče. Zdi se, da je sanjski svet prav tako luknjičav, kot so luknjičavi tile naši bedni poskusi.

— — —

ŠE KAJ? — OPOMBA K OPOMBAM. Ta naš sestav zapiskov, pripisov in opomb zbuja vtis, da za vsem tem stoji še *nekdo tretji:* nekdo, ki uporablja Julijana, njegovo civilno ime (Julijan Podbevšek) in nekakšno fasado: za katero se plaho taji. Nekdo, ki bi samega sebe lahko označil kot izdajatelja ali urejevalca Julijanovih zapiskov, — ki pa se namesto tega sproti razblinja v ta nenavadni pod kožo nam lezoči »mi«. »Mi« smo, ki vse to vemo, ki o vsem tem razpravljamo! Ko da smo tu res že »mi«, klub bralcev Julijanovega romana; ki se složno in brez pomislekov vživljamo v te iluzije. Kakšne iluzije pa so to? Iluzije, pofukane od Resničnosti?

— — —

JULIJAN se po tihem kar naprej jezi na svojo posteljno družico in skuša v tem času — času podtalne jeze — zbrskati iz *podzemlja* kakšno uporabno informacijo. Kakšno informacijo brez zveze. Recimo informacijo o smislu in izvoru starega ljubljanskega rekla »kurba jasna«. Poskusil je zvedeti od starejših Ljubljančanov, kaj pravzaprav pomeni ta jasna kurba? Vsi so poznali reklo, glede možnosti, da bi se poiskala zadovoljiva razlaga, pa so bili skeptični. Zmigovali so z rameni: tu vendar ni kaj povedati. Jasna, pa konec. V Julijanu se je sčasoma utrdilo prepričanje, da »jasn a« tu pomeni isto kot »evidentna« ali »notorična«. Glede na to, kako se imenuje Julijanova priležnica, pa ima zanj ta izrek kajpak čisto poseben prizvok. Podzavest (po Julijanovo: mafija) je tu kajpak spletla svoje skrivne filigranske vezi. Tu je nekaj, česar ni mogoče razjasniti, — ali pa? Je Julijana pri Jasni sprva očaralo njeno ime, ki ga je mafija raztolmačila po svoje? In da je potemtakem nekje nastalo spet novo, Julijanovo privatno in globoko skrito tolmačenje: po katerem Jasna pomeni isto, kot poželenja vredna; isto kot *tista, od katere si za vekomaj obseden?*

Tega pa do konca le ni mogoče razčistiti, tako kot ni mogoče razčistiti tistih čudnih prikazni, ki se imenujejo »usedlina vseh mrličev, ki jih nosiš v sebi«. Zdaj govorimo o nečem, kar je Julijana obšlo med obiskom ljubljanskega pokopališča, kamor se je zadnjič podal, poslušno sledeč Jasninim drobnoburžujskim zahtevam; pri čemer je reševal svoj lastni neodvisni obraz s tem, da je, stopicajoč med tistimi pisanimi gredicami, ves čas dajal sarkastične pripombe.

Pričujoča opomba torej časovno sodi *za* enega izmed naslednjih dnevniških zapisov: v čas *po* Dnevu mrtvih, *po* 1. novembru 1978.

Poglavitni problem, problem naš vsakdanji: vprašanje, ki nas spravlja v stanje brezglavega opuščanja: kaj sploh vemo? Saj vendar sploh ničesar ne vemo?

To pa ni sokratsko spraševanje. Sokrat je do podobnih vprašanj prišel po poti razsodnosti. Nas pa to vprašanje obhaja ob vseprežemajoči vseizgubi. Kaj storiti? Pretvarjati se, ko da ne vemo tega, da ničesar ne vemo? Klavrna rešitev, pomaga pa vsekakor. In tako nadaljujemo svojo pot, vedoč, da,

DA VENDARLE VEMO za obstoj rekla »kurba jasna«. In da vemo za vsa ta razglabljanja okrog tega rekla: da so bila resnična. In za možgansko aktivnost, za mrgolenje vlaknastih sivih celic, ki je, le glejte in čudite se, pustilo sled črnih hroščev na tej beli ploskvi, ki se ovija okrog olimpijinega valja. *Tarzan, sin opice:* ko je prvič vdrl v kočo svojih staršev, katerih kosti so trohnele na bregovih črne Afrike, je v njej — v tej koči — našel šope belih listov, po le-teh pa so lezle dolge vrste črnih hroščev. Tarzan jih je poskusil prijeti s prsti, pa se mu ni posrečilo.

SPET NOVO POGLAVJE

Julijanovo življenje se je po Jasnini vrnitvi pritajilo k tlom, nič več ni premišljeval o možnostih, ki mu jih ponuja poznanstvo s Stalinovo hčerjo; nič več ni vrtal po lastni temačni preteklosti; po nenavadnih obzorjih, ki mu jih je odpiralo njegovo nekdanje prijateljevanje s homoerotikom Lucijem, ni več segal. Ni mu bilo več do tega, da bi »šel do konca« pri odkrivanju lastnih skritih nagnjenj: spise markiza de Sada oziroma knjige o njem je nosil s sabo na šiht pa spet domov, vendar knjig sploh ni odpiral, navadno jih je kar puščal v aktovki.

Kar zadeva Stalinovo hčer (t. j. Svetlano): to dekle je bilo izrecno omenjeno v zadnjem členu pogodbe, ki jo je Julijan sklenil z Jasno v prvih dneh julija. V Jasnini ustni formulaciji se je zadevni člen glasil nekako tako, kot da je Julijan nič več »ne bo dražil« z omenjanjem *tiste trlice*. Julijan pravzaprav sploh ni utegnil zvedeti, ali Jasna ve za novi (zakonski) Svetlanin status. Sicer pa je treba povedati, da Svetlane dolgo časa ni bilo na spregled. Nekoč pa je čisto nepričakovano prišla skozi hotelsko halo k receptorskemu pultu, kljub vročini je bila njena polt čisto suha, Julijanov pogled se je ustavljal na njenih krhkih ramenih, sicer pa je imela na sebi nekakšno cigansko krilo do tal. Julijanu ni prišlo na misel, da se dogaja nekaj zelo nenavadnega. In morda vzpodbudnega: ob tem, da namerava prespati v hotelu, in to na skrivaj, ne da bi bila vpisana v knjigo gostov, bi si vsak moški na njegovem mestu obliznil vse prste. Vendar mu je bilo očitno še nekaj: Svetlana je dobro vedela, kaj počne. Kakor da zanjo ni nevarnosti — pa čeprav je bilo jasno, da ne ve za pogodbo med Julijanom in Jasno, da se ji ne sanja o tem, kako ta pogodba deluje na Julijanove zmožnosti za samoobvladovanje in o tem, kakšne zavore so začele delovati v njegovem živčnem sistemu.

Bilo pa je nekaj drugega, kar jo je delalo mirno: bil je Julijanov *image*, imidž moškega srednjih let, človeka, ki nima pretirano ostrih zob; ki pa je kljub temu — ali pa morda prav zato — fant na mestu, dober prijatelj, človek, ki se ne meni za bedaste in krute zakone represivne družbe (pa čeprav se je bil prisiljen do neke mere *etablirati*). Končno, če bi šlo samo za njegov položaj v tej delovni organizaciji — samo za strah pred malo verjetnim disciplinskim postopkom —: kaj bi ga stalo, če bi ji dal ključ ene od nezasedenih sob — samo za eno noč? Take stvari se vendar povsod tolerirajo, če se prestopnik le zaveda, da ne sme povzročati škode in pohujšanja.

Vsekakor se je Julijan počutil nekam (človeško? moralno?) okrnjenega, ko mu je vse to počasi prihajalo v zavest. Spet se je enkrat zavedel, kako slabo se prilega v svoj imidž. Ni bil tak, kakršnega so hoteli (drugi). Ni bil tak, kakršnega je hotela videti Svetlana. Bilo mu je žal, da ni silila dalje. Morda bi mu bila dati priložnost, da bi najprej presodil svoj položaj, svoja resnična nagnjenja, svoje možnosti in svojo dobroto. Morala bi mu dati možnost, da ji pove, kakšen je pravzaprav — in na čem je v zadevah ljubezni in prijateljstva. Vse to sploh ni bilo tako brezpredmetno, kot se je njej morda zdelo. Seveda, bilo bi nesmiselno pričakovati, da ga bo pustila govoriti o sebi, ta hip, ko je zanjo pomembno samo eno: kje bo to noč prespala. Vendar, ali je ta ocena — da je bila Svetlana ta večer v stiski — v resnici pravilna? Končno je študentka na fakulteti za družbene vede, in kaj bi iz tega lahko sledilo? Nič manj kot to, da je Julijan v tem trenutku podvržen nekakšnemu testu. Kako se vede moški na delovnem mestu, poročen, vsestransko etabliran, če se mu nenadoma ponudi priložnost, kot je ta? Kaj bo konec koncev zmagalo: lojalnost do delovne organizacije, zasužnjenost birokratskim pravilom? Ali morda občutek človeške solidarnosti, sočutje z brezdomcem? Ali konec koncev občutek za humor? Navsezadnje pa, kajpak, nič drugega kot moški računi.

Julijana je imelo, da bi se resno oprijel te teorije, teorije o tem, da se je nenadoma znašel v vlogi poskusnega zajčka. Dokazov zanjo ni imel, vedel je celo, da Svetlana ni dekle, ki bi delalo take poskuse s svojimi znanci. Vseeno si jo je predstavljal kako se o tem pogovarja z eno izmed kolegic na faksu, kar slišal je ta pogovor. Končal naj bi se s Svetlaninim trmastim Bomo videli, kaj bo na to rekel. In kaj je Julijan v resnici »na to rekel«? Kako bedno: v presledku molčanja je omenil — kaj? — ničesar drugega kot finančno plat tega vprašanja. Seveda je s tem samo hotel pridobiti čas, pa ga je, kot se je takoj izkazalo, le izgubil. Svetlana se je namreč takoj nehala pogovarjati.

Časi, ko sta Julijan in Jelovšek moževala o svojih srečanjih z *Jacquelinino dvojnico* in o priložnostih, ki so se jima ponujale, so bili zdaj že mimo. Vsak dan so bili na kopališču skupaj — Alfonz in Špela, Jasna in Julijan. Tovariš Jelovšek se je namenil, da bo to sezono izzival kopališko upravo in občutljive kopalce s svojim ekcemom. V vsakem kopalcu, ki se jim je približal, je videl kopališkega mojstra, ki ga namerava vljudno seznaniti s pravili: osebam s kožnimi boleznimi vstop v kopališče ni dovoljen! To pa so bili zgolj strahovi. Vsi štirje so se šalili na ta račun, Jelovškov s pegami posuti trebuh jim je bil »mati leopardka«. Breja leopardja samica, ki je renčala in se spravljivo pustila gladiti od Špelinih rok. Julijan je že takrat vedel, da ima Jelovšek težave, da bo zaradi teh težav v kratkem moral prestaviti vrsto pregledov in da ga na koncu morda čala nekakšna operacija. Vse to brez zveze z luskavico. O tem kajpak niso govorili, pač pa so govorili o luskavici. Julijan se je čudil, kako je mogoče, da je Alfonz pripravil svojo soprogo do take zadržanosti? Navadno je o teh rečeh — o ljubezenskih in o smrtnih priložnostih govorila s težko zatajevano ničemurnostjo. Podobno bi ji bilo, če bi o Alfonzovi nevarni bolezni govorila nekako tako, kot govorijo njene vrstnice o promocijah svojih sinov in o službenih potovanjih zetov.

Določene spremembe so prišle na dan, kadar sta se podala v mokri element. Kakor vedno je šla Špela prva v vodo in ostala v njej delj od drugih. Tovariš Jelovšek; ta pa ni več skakal na glavo in sploh je postajalo očitno, da ne more več plavati vštric z njo. Prejšnja leta je pomanjkljivosti v telesni zgradbi nekako nadomeščal z večjo zagrizenostjo in moškim tonusom. Zdaj pa se to ni več obneslo. Na zunaj se je reševal tako, da je kazal, ko da bi zdaj rajši plaval po svoje. Julijan je te finte zlahka prepoznal. Tudi sam je imel svoje prijeme: v vodo je že nekaj desetletij hodil kar se da previdno, zakaj? — da si ne bi pokvaril čez plešo napeljane pričeske.

O katerem izmed kopanj v umetnem jezercu pa ta hip poročamo? O usedlini mnogih, to poletje jih je bilo nemara šest, ki sta se jih udeležila oba para, zakonski in koruzniški.

(Se nadaljuje)

— Si me ti »priporočil« gestapovcem ali je vmes morda kdo drug? Še vedno je upala, da Filip še ni zaigral vsega.

— To ni pomembno. Glavno je, da zdaj pomaga vsak, kdor more.

Martina je še vedno ždela vsa pretresena od spoznanj, ki jih je doslej nasilno odganjala od sebe. Zato s takim pojasnilom ni mogla biti zadovoljna. In kakor da ga je preslišala, je monotono, kot bi mislila na glas, rekla:

— Zato sva doma še oba! Čudno, da naju partizani pustijo pri miru!

Filip jo je spet nekaj časa pustil, njen obup pa si je razlagal kot znamenje popuščanja. Dotlej je vse delala tako, kot bi se šla slepe miši. Poslej bo drugače.

Ko se mu je zdelo primerno, je nadaljeval mirno, kakor da se med tem ni zgodilo nič posebnega:

— Gestapovci vedo več, kot si misliva. Kako so odkrili, ne morem zvedeti. Rečem ti le...

— Kdo bo potem vedel, če ne ti?

Filip se tudi zdaj ni dal zmesti.

— Kdo, ne vem, čeprav si lahko mislim. Jaz sem z njimi le v dobrih odnosih in nič drugega. Toliko pa vem, da se upiramo zaman. Premočni so in naši ljudje padajo kar tako. Mar ne vidiš, da bo gošarjev kmalu konec, pa če se midva takoj razmnoživa v veliko vojsko. Če so Nemci taki kakor so, pač moramo to upoštevati. Rekla boš, da jih hvalim, v resnici pa samo ugotavljam, kako je. Močni so. Taki sili ni mogoče kljubovati. Vojska pa tudi ne more trajati večno. Vidiš, je postal nekako ljubeznivejši, ne poznaš še sveta in njegove moči, kadar se z njim spreš. Premlada si še, pa te moti, da nam zdaj gospodarijo tujci. Zato si se od treh razgretih glav dala zapeljati. Še mene je nekaj časa zanašalo, kakor da Nemci navsezadnje niso ljudje.

— Tako govori brat? se je otepala še vedno, odšla pa ni. Kam le, če nima moči, da bi šla v gozd.

Filip je preslišal njeno opazko, kajti če ga ne bi poslušala in če vsaj del tega ne bi ostalo v njej, bi prav gotovo odšla. Zato je rekel:

— Brat ali ne, gre za mnogo več. Zato si morava pomagati, in sicer kakor je najbolje in najpametneje. In ti, prav ti si tista, od katere je odvisno Aleševo življenje. Dobro čutiš, kje je rešitev, zato poskrbi, da bo Aleš ostal! Pričakujoče je opazoval učinek zadnjih besed.

IVAN JAN 68

MRTVI NE LAŽEJO

povest

Martina, ki je Filipovo prigovarjanje pred odhodom k Alešu zdaj zlahka povezala s tem, kar ji je prišepetaval, je vsa nesrečna siknila:

— Satan!

Filip se zaradi tega ni razburil, le opomnil jo je ledeno:

— S tem ne boš koristila prav nikomur. Raje pomisli, v kakšni nevarnosti si! Samo pomagam ti, zato ti lahko svetujem, časi so hudi... No, da se bova razumela. Ni mogoče reči, da partizanski nameni niso dobri. Najbrž bi bilo tudi to nekaj lepega, a nima prave moči in zato tudi ne prihodnosti. Poglej, tudi jaz sem storil veliko zanje, morda več kot večina v soseščini, pa te vprašam: je kaj zaleglo? Še toliko ne, kolikor kaplja v morju. Vztrajati pomeni isto kakor samomor. Saj vidiš, koliko jih izgine za prazen nič. Nemci nas ne bodo gledali, da se bomo še naprej šli nekakšno vojno. In preden se bo obrnilo na to ali na drugo stran, nas bo konec. Premalo nas je. Zato vojskovanje prepustimo drugim, potem bomo pa že videli.

— Kar naprej plašiš in groziš, kakor da ne bi vedela, kako je nevarno.

— Vzemi kakor že hočeš, moram ti dopovedati, kje smo.

Tisto, zaradi česar si je lahko toliko dovolil, je bila Aleševa rešitev. Zato mu ni bilo nič pretežko, kajti Werner mu je jasno povedal, kaj je njegova naloga. Najmanj toliko kakor Werner je bil tudi on prežet z željo, da izkoreninijo partizanstvo, to pa zdaj v tej dolini niti ne bo tako težko.

— Kar se mene tiče, ti bom pomagal, da bomo gestapovce ukanili. Ni nemogoče, boš videla!

Martina se je Filipu skušala upirati tako, da ga je začela pregovarjati in odvračati s te poti. On pa jo je ustavil in ji jasno povedal:

— Naj ti ne pride na misel, da bi o vsem tem kaj sporočila partizanom! Potem bo šlo še več glav, in ti boš kriva smrti toliko Slovencev! Saj že tako preveč izginjamo! To sem ti povedal že večkrat.

— Spet groziš!

— Moram, če hočem, da nas bo ostalo čimveč. Premalo nas je, da bi si lahko privoščili kaj takega. Premalo rabimo pamet, in nasedamo vročim glavam. Vsako življenje je dragoceno, posebno še Aleševo. Ali si lahko misliš, kako ga bomo potrebovali po vojni?!

— Obljubila sem mu, da bom še prišla, zdaj pa je vse drugače. Aleš hoče, naj takoj pobegnem!

— Tega zdaj ne boš naredila; potem je Aleš pokopan in ti z njim. Ne pozabi, da v vojnah, tudi če je tako videti, ne zmaguje orožje, da niso odločilne bitke, temveč trezna presoja okoliščin. Treba je znati izkoristiti vsa nasprotja. To velja posebno za majhne, kakor smo mi. Kar počenjajo partizani, najbrž ne s slabim namenom, je prekrvavo, preveč boleče. In to za neke neuresničljive želje, ki so daleč od nas. Pri tem lahko življenje samo izgubiš. Zato v roke pamet, pamet!

Polagoma se je Martina sprijaznila z mislijo, da bo gestapovce res treba ukaniti.

Filip še ni odnehal.

— Življenju moramo podrejati vse, je rekel, tudi čast, če je treba. Sicer pa je to le nekaj navideznega.

(se nadaljuje)

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Skrbne priprave OK ZSMS na osrednjo proslavo dneva mladosti vzlic vsem naporom mladim zagnancem, niso pomagale, da bi program na Linhartovem trgu v Radovljici potekal po načrtu. Kot nalašč je prav 24. maja ob napovedanem pričetku začelo deževati, kar je precej vplivalo na razpoloženje številnih mladih, ki so kljub dežju prišli v stari del Radovljice. Že naslednji dan, 25. maja, je bilo povsem drugače. Prava sončna nedelja, ki so jo mladi koristili za izlete in športna tekmovanja ob dnevu mladosti.

V okviru prireditev ob dnevu mladosti je OK ZSMS 24. maja popoldne v graščinski dvorani v Radovljici organizirala javno tribuno o borbi palestinskega ljudstva. Ob tej priložnosti so prikazali tudi dokumentarni film. Razprave so se udeležili tudi mladi Palestinci, ki študirajo pri nas.

Ob sklepni svečanosti pri predaji zvezne planinske štafete mladosti v Beogradu je pred muzejem »25. maja« na Dedinju nastopila v kulturnem programu mladinska folklorna skupina iz Ribnega. Mladi plesalci so si ogledali muzej, hišo cvetja in druge zanimivosti v našem prestolnem mestu.

Na osrednji proslavi dneva mladosti 24. maja v Radovljici so prejeli srebrni znak OK ZSMS za leto 1986: Marko Legat, Urša Kavalar, Viktor Oblak, Štefan Paul, Franjo Pogačnik, Slavko Ličef, Danilo Dvoržak, Elena Sigoni, Pajo Memiš, Gregor Vavpotič, Darinka Habjan, Marko Ulčar, Dietmar Terseglav in OO ZSMS Elmont Bled. Posebna priznanja OK ZSMS pa so prejeli: osnovne organizacije ZSMS Gorjuše, Podnart, Lancovo, Lesce, Kamnje, DO Veriga Lesce ter mladina Branko Maček in Branko Razinger.

12. partizanskega tabora »Heroja Tončka« 23. maja v Ribnem se je udeležilo okoli 500 učencev sedmih razredov vseh osnovnih šol v radovljiški občini. Organizacijo vsakoletnega tabora je prevzela OK ZRVS Radovljica, rezervne starešine pa so bili tudi mentorji komandirjem čet in vodov. Na programu tabora so bila predavanja o heroju Antonu Dežmanu-Tončku, NOB ter vojaških poklicih; učenci so se seznanili z rokovanjem s pehotnim orožjem ter se udeležili tekmovanj v prvi pomoči, razstavljanju in sestavljanju puške in drugih veščinah. Najboljša enota je prejela zastavico.

Vsekitajska sindikalna delegacija je med dvodnevnim bivanjem v Sloveniji 27. maja obiskala tudi radovljiško občino. Ogledala si je proizvodne obrate radovljiške Almire ter obiskala Begunje in Bled.

V dogovoru z OK ZKS Radovljica je Delavska univerza Radovljica pripravila seminarje za člane sekretariata osnovnih organizacij ZK. Po dogovoru naj bi jih obiskovalo od 350 do 400 udeležencev, kolikor štejejo sekretariati v 104 osnovnih organizacijah. Seznanili so se z organiziranostjo in delovanjem ZK, z metodami in tehniko dela v OO ZK, pomenom idejnopolitičnega usposabljanja ter problematiko razvoja gospodarstva in družbenih dejavnosti v občini.

Dela na obnovitvi stavbe »Čebelica« nasproti stavbe občinske skupščine Radovljica dobro napredujejo. Iz proračuna občine je bilo zagotovljenih 5 milijonov din ter 10 milijonov iz akontacije proračunskih presežkov za leto 1986.

Po oceni izvršnega sveta OŠ Radovljica je bila dejavnost Triglavskega narodnega parka v letu 1985 uspešna in koristna. Zavzel se je, da izvršni svet SRS denar za financiranje TNP izloči iz sredstev splošne porabe oz. proračunov občine. Del sredstev prispevajo za varstvo kulturnih in naravnih spomenikov tudi občinske kulturne skupnosti.

Na vsakoletnem proizvodnem tekmovanju kovinarjev Gorenjske za memorial Franca Leskoška-Luke, ki ga organizira medobčinski svet Zveze sindikatov za Gorenjsko, je bilo v Tržiču 91 udeležencev. Daleč najbolj vešči so bili tekmovalci iz jeseniške železarne; iz radovljiške občine pa se je izkazal med strugarji Franc Resman iz Elana Begunje, ki je zmagal v svoji skupini.

Na 12. mednarodnem tekmovanju barmanov — mojstrov mešanja pijač za pokal Bleda 17. maja, je nastopilo 46 najvidnejših izvedencev s tega področja iz Avstrije, Italije, ZR Nemčije, Nizozemske, Madžarske in Jugoslavije. Zmagal je Italijan Ianelli, prvak Jugoslavije pa je barman Branko Lepša iz Portoroža. Sodelovali so tudi vsi barmani iz blejskih hotelov in se uvrstili med boljše. Tako je Miran Šobrl iz hotela Toplice osvojil 12. mesto, Cvetka Capuder iz hotela Park pa 16. mesto.

V Stari Fužini so se 27. maja sešli na delovni posvet predstavniki krajevne skupnosti, turističnega društva in Kmetijsko-gozdarske zadruge Srednja vas v Bohinju s predstavniki Kulturne skupnosti Radovljica in Gorenjskega muzeja iz Kranja. Beseda je tekla o sanaciji in ureditvi planšarskega muzeja v Stari Fužini, ki spričo vlage in dotrajanosti stavbe vse bolj propada. Po daljšem medsebojnem prepričevanju so se dogovorili za enoten gradbeni odbor, ki bo najprej poskrbel za vire financiranja in nato za obnovo stavbe. Ta naj bi bila na red do začetka prihodnje turistične sezone, ko bo ob denarni pomoči Kulturne skupnosti Radovljica in nekaterih OZD Gorenjski muzej postavil muzejsko zbirko.

Po zaključnih periodičnih računih je po prvem tromesečju 1986 v radovljiški občini izkazovalo izgubo kar 18 OZD, to je za tri več kot v predhodnem obdobju. Višina skupne zgube je znašala 411,5 milijona din, kar je dvakrat več kot v predhodnem obdobju. Pri nekaterih od teh OZD je izgubo lahko opravičiti z neplačano realizacijo, kar bo že v tekočem četrtletju izravnano.

Na območju občine Radovljica je bilo konec aprila 1986 registriranih 631 samostojnih obrtnih obratovalnic, v katerih je zaposlenih nad 550 delavcev. Prevladuje predvsem kovinska obrt, izdelovanje izdelkov iz lesa in tekstilij ter razne industrijske storitve (montaža), osebne in gospodinjske storitve ter predelava plastike.

Od januarja do marca 1986 je radovljiško občino obiskalo 52.050 gostov. Od teh je bilo 41.035 domačih in 11.015 tujih. Skupaj je bilo za 14,4 % več obiskov kot lani v tem času, od teh za 8,3 % več domačih in kar 44,8 % več tujih gostov.

Izkoriščenost gostinskih zmogljivosti v prvih treh mesecih 1986 v radovljiški občini je znašala 44,5 %, medtem ko je bila lani v tem času le 40,4-odstotna. Izkoriščenost v hotelih je bila 62,9 oz. za 5,8 % boljša kot lansko leto v enakem obdobju.

Tudi izkoriščenost zasebnih turističnih sob je bila boljša kot lani. V tromesečju je znašala sicer le 19,7 %, kar pa je vendarle za 2,3 % več kot lani ob tem času. Skupno pa je letos naraslo število nočitev v zasebnih sobah za 13,7 %, pri tujih nočitvah pa kar 86,9 %.

V Sindikalnem izobraževalnem centru v Radovljici so se 23. maja sešli na celodnevno posvetovanje uredniki tovarniških glasil iz vse Slovenije. Beseda je tekla o današnjih idejnopolitičnih in gospodarskih gibanjih in navzkrižjih v Jugoslaviji. Spregovorili pa so tudi o dejavnosti sindikata delavcev papirne, grafične in založniško časopisne dejavnosti ter o novem zakonu o javnem obveščanju.

V soboto, 24. maja zvečer, je Moški pevski zbor A. T. Linharta iz Radovljice v preddverju tamkajšnje graščine priredil koncert, na katerem sta nastopila gostitelj in gosti — člani mešanega zbora KUD Zvezda iz Hodiš na Koroškem. Oba zbora že poltretje leto uspešno vodi pevovodkinja in glasbena pedagoginja Betka Demšar-Zupan iz Radovljice. Pevci obeh ubranih zborov so navdušili številne poslušalce, ki so nastopajoče prisrčno pozdravili.

Muzeji radovljiške občine so v maju izdali okusno opremljeni katalog ilustracij akademskega slikarja Marjana Amalettija ob razstavi njegovih del v Šivčevi hiši. V nakladi 300 izvodov je katalog natisnila Knjigoveznica — tiskarna Radovljica, oblikovala pa ga je organizatorka razstave Ida Gnjilšak.

V dvorani osnovne šole v Dražgošah je v nedeljo, 25. maja, nastopil Komorni moški zbor DPD Svoboda iz Podnarta pod vodstvom pevovodje Egija Gašperšiča.

V avli Doma Joža Ažmana so v počastitev dneva mladosti 23. maja zvečer odprli pregledno razstavo slik domačina akademskega slikarja Albina Polajnarja, ki bo na ogled do 13. junija.

V okviru priprav na 20-letnico prijateljskega sodelovanja med Zvezo kulturnih organizacij Radovljica in RKUD Sloboda — Vis iz Varaždina je na dvodnevni slikarski koloniji v Varaždinu 24. in 25. maja sodelovala tudi likovna skupina petih slikarjev iz likovne sekcije KUD Veriga Lesce. Slike bodo razstavili septembra v Radovljici, zatem pa še v Varaždinu. Ob tem povejmo, da bo osrednja slovesnost ob 20-letnici v Varaždinu konec junija.

Kamen IV

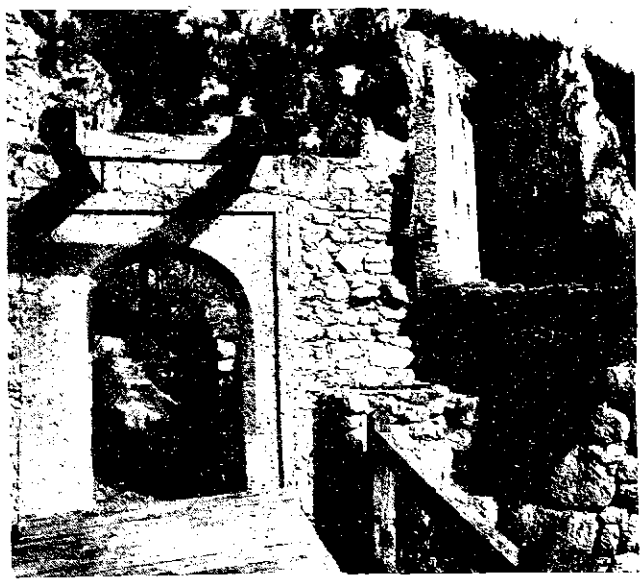

Kamen V

LETNI KONCERT MOŠKEGA KOMORNEGA ZBORA IZ PODNARTA

Moški komorni zbor DPD Svoboda iz Podnarta je lani praznoval 20-letnico delovanja. Vsako leto pripravi nov koncertni spored in ga v juniju nekajkrat predstavi poslušalcem v različnih krajih. Letošnji spored sestavljajo slovenske umetne pesmi 20. stoletja in tuje ljudske pesmi, ki so poslušalcem bolj znane. Posebnost sporeda so ena izvirna in dve priredbi tujih pesmi skladatelja Alojza Srebotnjaka. Skladatelj se bo koncerta v Podnartu tudi udeležil.

Letošnji 21. letni koncert je že bil v Dražgošah, v soboto, 7. junija, ob 20.45, pa bo pred domačo publiko v domu kulture v Podnartu in v petek, 13. junija, ob 20.30 v Graščini v Radovljici. Pestro pevsko sezono bo zbor sklenil 20. junija, ko bo na medobčinski reviji pevskih zborov v Mengšu zastopal radovljiško občino.

Spored letnega koncerta je naslednji: D. Bučar, Kresovanka, J. Pavčič, Deklica, ti si jokala, R. Savin, Zori, rumena rž, Z. Prelovec, Nageljni rdeči, R. Simonitti, Podgorski mornarji, U. Krek, Domov bom šel, A. Srebotnjak, Pesem o lončenem basu, M. Tomc, Narobe svet, A. Srebotnjak, Ajde, slušaj Ančo, Ruska — avtor neznan, Pesem, Davidov, Ninje otpuščaješi, A. Srebotnjak, Deep River, G. Ipavec, Vse mine, F. S. Vilhar, Po jezeru bliz' Triglava, E. Gašperšič, Na planincah luštno biti, L. Kramolc, N'mau čriez izaro, R. Simonitti, Ljubavne pesmi iz Rezije. Dirigent je Egi Gašperšič.

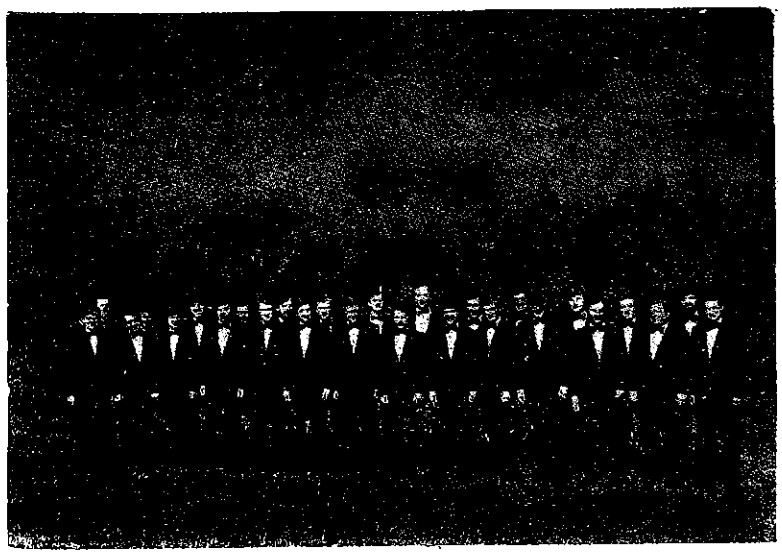

20 LET ALPSKEGA KVINTETA

Letos se izteka dvajset let, odkar prijatelje narodnozabavne glasbe širom po Evropi in Sloveniji razveseljuje eden najbolj priljubljenih ansamblov Alpski kvintet.

Ob jubileju so glasbeniki in pevci, ki jih od ustanovitve vodi Jože Antonič iz Gorij, načrtovali številne koncerte po vsej Sloveniji in v zamejstvu. Kvintet skoraj bolje poznajo v tujini kot doma, zato je slovenska turneja tudi priložnost za boljše spoznavanje in utrjevanje vezi z domačimi ljubitelji njihove glasbe. kljub številnim pogodbenim obveznostim do tujih organizatorjev njihovih koncertov se radi odzovejo domačim prijateljem v Sloveniji in med zdomskimi rojaki. Izredno popularni so postali zlasti v zadnjem času, ko se jim je pridružil Jaka Šraufciger — Vinko Šimek, pozneje pa še pevec Oto Pestner.

Člani Alpskega kvinteta so bili predvsem v Avstriji, Nemčiji in Švici deležni številnih visokih priznanj. Prejeli so že šest zlatih in eno diamantno ploščo. Zdaj pa se zanje zanima tudi ugledna založniška hiša za plošče in kasetno produkcijo Teldec, pri kateri je pogodbeno sodeloval ansambel bratov Avsenik skoraj trideset let. Nova pogodba obeta Alpskemu kvintetu lepo prihodnost, kar je veliko priznanje slovenski narodnozabavni glasbi, ki ji kljub množičnosti ne more do živega nobena zahodnoevropska konkurenca.

V Jugoslaviji se je šele v zadnjih letih povečalo zanimanje za njihovo glasbo pri založniški hiši plošč in kaset Radiotelevizija Beograd. Zdi se, da so se Beograjčani v pravem času znašli, kajti njihove plošče se prodajajo, da je kaj.

Ob dvajsetletnici delovanja je Alpski kvintet priredil v soboto zvečer, 24. maja, v hotelu Golf na Bledu priložnostno slovesnost, sprejem za poslovne prijatelje in predstavnike tujih in domačih založniških hiš. Njihovemu vabilu so se odzvali tudi domači prijatelji in predstavniki krajevnih organizacij iz Gorij, Bleda in Mengša ter predstavniki radovljiške občine in kulturne skupnosti. Na svečanosti, ki je potekala v prisrčnem in domačem ozračju, so slavljenci prejeli številna priznanja in nagrade. Zanje so se oddolžili z lepimi pesmimi in melodijami.

DOKAZOVANJE POSEBNE DOBE

Na drugi seji predsedstva občinskega odbora ZZB NOV Radovljica, ki je bila 27. maja, so bili člani predsedstva obveščeni o problematiki dokazovanja posebne dobe v zvezi z uveljavljanjem pravic borcev in vojaških invalidov do pokojnine, priznavalnine in zdravstvenega varstva.

REFERENDUM V PODNARTU

V krajevni skupnosti Podnart je bil v nedeljo, 1. junija, referendum za tretji petletni samoprispevek. Od 676 volilnih upravičencev se je referenduma udeležilo 642 volivcev ali 95 odstotkov. Za petletni samoprispevek je glasovalo 464 volilnih upravičencev ali 68,64 odstotka.

Tako so se krajani že tretjič odločili za izboljšanje družbenega standarda in še z referendumom potrdili ter zagotovili izvedbo srednjeročnega razvojnega plana 1986 — 1990.

Predsedstvo bo vsem KO ZZB NOV v radovljiški občini posredovalo navodila o možnosti dokazovanja posebne dobe, navodila za vložitev prvega zahtevka in navodila za postopek uveljavljanja posebne dobe v obnovi postopka. Krajevne odbore bo seznanilo tudi z vsemi ugodnostmi priznanja posebne dobe (vse v zvezi s tem je že bilo objavljeno 8. maja v TV 15). Na seji so razpravljali in sklepali o predlogu družbenega dogovora o priznavalninah borcev NOV in VVI. Predsedstvo bo skupščini občine sporočilo, da se s predlogom družbenega dogovora strinja.

Ob koncu seje je predsednik Slavko Staroverski-Metod seznanil navzoče o načrtovani obnovi Partizanskega doma na Vodicah in obnovi grobišča talcev v Begunjah, za kar že zbirajo denar organizacije združenega dela v radovljiški občini.

Ciril Rozman

JEZIK

Od nekega momenta naprej se nam zazdi, da gre vse samo še vedno hitreje.

Tistikrat je bil Hotušnik žejen, vode. Na prekleti Pokljuki ni nikjer dovolj vode in takrat še rose ni bilo, kar pomeni, da se bo vreme spremenilo, že zjutraj se mu je zdelo, da je čudno soparno. Bliže je bil lepim kopiščem, bolj je bilo suho. Lahko bi bil pil pri Mrzlem studencu, pa se je tistega konca poti najmanj spomnil, od Zatrnika naprej je dremal, konja sta šla sama.

Klel je vse, pijačo, jedačo, oboje skupaj, mamo, ki nikoli ni nič rekla, sploh se ni z njo dalo skregati, karkoli bi bil naredil, karkoli posvinjal, vedno ga je sprejela s tistimi velikimi žalostnimi očmi, ona pa brez besed. So oči govorile zase in to ga je jezilo, to ga je spravljalo v bes, da je šel raje stran, nazaj pit, in ko je še dolil, je razgrajal, da vsi Italijani skupaj z Larissiji niso za enega Gorjanca, no, vsaj takega ne, ki bi bil kaj vreden. Že res, da je znala brati, da je otroke naučila pisati, samo kaj, ko so bile same babe, pri rojstvu četrte je bil že tako jezen, da je nož metal v posteljno stranico, naučila jih je še druge reči, za katere pa ne bi mogel reči zaprimojduš, da je verjel, da bi lahko bile bogve kako koristne, saj, kaj pa imajo od tega, če vedo, kje je Rim in Vatikan, če pa je papež tam in v Gorje zagotovo ne bo prišel, ravno tako pa one ne bodo šle tja. To se tudi ve. No, všeč mu je bilo, da je drugim pisma in oznanila brala, tako je nekaj tega še sam ujel, ni pa maral, da so jo gospoda na Bledu za prevajalko klicali. Zato še ni rečeno, da je ona svetnica, on pa nemaren pijanec. Pripeljal je na Kopišča, obrnil voz ob hlodih, ki so bili ob kolovozu naloženi.

In tam, v stari kolesnici, v kotanji, je stala voda. Voda.

Če jo žival lahko pije, zakaj je ne bi človek, si je Hotušnik rekel naglas. Takoj se je spomnil starih, ki so vedno rekli, da postano vodo ni zdravo piti.

Bolje, če res ne, se je spet slišal.

Pokril je konja in se lotil hlodov. Hitro mu je šlo, kako tudi ne, bil je vajen, ko je bil mlad, je prazen voz privzdignil in obrnil, za stavo, in nekaj mu je ostalo od tega. Ko je zapel verige in si obrisal potni obraz, ga je spet zgrabilo. Pogledal je, voda je bila še tam, nakar si je rekel, naj gre vse k hudiču in stopil je k vdrtim kolesnicam, pokleknil in previdno zajel z rokami vodo. Povohal jo je. Voda kot voda. Previdno si je spral suha usta in napravil dva, tri požirke, toliko, da je potem zdržal do Mrzlega studenca, kjer se je napil pri koritu, še konjema je pustil piti, vsakemu malo, za pol klobuka. Drugi dan ga je zavilo v črevih, tretji dan je obležal in po hiši se je šepetalo, da so ata bolni.

Klel je vodo iz kolesnice in skrivaj pil žganje, pa mu ni pasalo, bolj in bolj ga je slabilo. Četrti dan so poklicali dohtarja. Prišel je, ga pretipal, zmajal z glavo, povprašal, če veliko pije, mu dal oglje, naročil mami, naj je le suh kruh in nič mesenega, obljubil, da se bo še oglasil in šel. Hotušniku je bilo vedno slabše. Po vasi se je govorilo, da se mu je hudič v vamp naselil, pa da je žabo požrl, da je vse to zaradi pijače, ki da jo je popil toliko, da bi vsak normalen človek že zdavnaj konec vzel in šepetaje, da jih je nekaj, ki bi dedovali, pa ni kaj deliti. No, da boste vedeli, kaj pijača naredi.

Zdravnik je prišel še dvakrat in obrnilo se je na bolje. Hotušnik je vstal ali tisto kar je bil, je čutil, da ni, zato je bil zadirčen, nejevoljen in še bolj svojeglav. Opešan, to ga je najbolj jezilo, on, ki je srnjaka dve noči čakal, brez hrane, na Stari Pokljuki, ga pričakal in potem nesel mrcino, ki bi jo vsak zaprisežen jagr nastavil svojemu gospodu, čez Radovno in spet gor čez Prnike domov, skoraj šest ur daleč, zato ker si je naprej vzel, da ga bo Anžku snel izpred nosa, da bi opešal on, to ni pravično.

Ko je spet prišel v gostilno, h Kunavki, so se ga razveselili in vsevprek je bilo slišati, kako strela ne vseka v koprive, da se tapravi pa ne dajo, da je dedec le dedec in ne baba, nekaterim se je zdelo, da ga morajo prav potrepljati, ampak spil je dva kozarca in prijelo se ga je, kot v časih, ko je zmešal vino s šnopsom in ne samo dva kozarca. Ko je prikolovratil domov, dvakrat je počival ob plotovih, ga je čakala mama s tistimi velikimi očmi in takrat je znorel. Komaj so ga umirili. Po tem je hotel mamo, pa ni bilo nič. No, še to.

Slabost v trebuhu se je spremenila v pekočo bolečino. Takrat je opazil, da mu je bolje, da se da lažje prenašati, če ga ravno prav popije. Ravno prav, ko je pa tako hitro malo čez in je potem isto. Bilo ga je vedno več. Pred Božičem je, ko je pridrsal domov, vse nagnal iz hiše in je mama najmlajšo Anico vso noč v skednju v naročju držala, pa se je otrok kljub temu tako prehladil, da je komaj ostal živ, ves trebuh je imela gnojen in potem nikoli ni dobila svojih reči. Ko je bil Hotušnik že pokopan, se je omožila z žandarjem, ki pa je bil, kot je kazalo, zadovoljen, da ni bilo otrok, ker je mogel kvartati in piti in Anica nikoli ni imela kaj posebno lepega od življenja.

Vse večkrat je bil v gostilni in slišati je bilo, da ga Kunavka goljufa, ko je pijan. Mama ga je opomnila večkrat, še večkrat, tudi takrat, ko ne bi bilo treba, ji je odbrusil, da pije za svoje. Ga je spreletelo, da je vendar treba končati s tem, pa je že naslednji hip pozabil. Da se bo že ustavilo, je rekel. In se je.

Kunavka ga je zmerjala, kako ni bil nikoli prida, že takrat ne, ko je še za njo lazil in da Larissijevo gospodično niso zastonj svarili, kako da se vse okrog obrne, ko je jezikala, da takega hoče, pa čeprav bi morala z njim pod leskov grm, da, no, zdaj bo pa lahko šla sama če le ne, ji je vrnil, da v oštariji še nikoli ni bilo poštene babe in da je zanj ta reč opravljena, ko je vpila, da mu ne da več pijače, ker da ne plača in da ji je dolžan toliko, da bi mogla celo streho polimati z desetaki, je skočil pokonci, zgrabil kozarec in ga nameril vanjo, pa Ferjanov je bil hitrejši in se mu je obesil na roko, odletaval je kot otrok, tako je vihtel Hotušnik kozarec, takrat ga je zvilo. V dve gubi. Padel je na mizo in z mize na tla, zvit.

Najprej je Kunavka pljunila, češ, fej, pa take pijandure, potem se je Ferjanovemu le zazdelo, da vse ni čisto, kot bi moralo biti in z Blažejevim iz Krnice sta ga hotela dvigniti. Ni šlo. Hotela sta ga poravnati. Tudi ni šlo. Hotušnik se je krčevito držal za trebuh in z nobeno močjo se ni dalo roki razkleniti. Ferjanov se je spomnil, da bi ga peljala domov. Tako zvitega in trdega sta naložila na voz.

Doma so ga kar oblečenega položili v posteljo in ko je mama vprašala, kaj da je, Ferjanov ni vedel povedati nič drugega, da sta se s Kunavko zmerjala in da je najbrž hudo, da je najbolje, da kar sam pohiti po zdravnika.

Hotušnik se je malo poravnal v postelji, pa rok mu še vedno niso mogli odtrgati od trebuha. Nekajkrat je zastokal, da ga peče, da ima žerjavico v vampu, potem se je mukoma zakrohotal, da zdaj ve, kako je že ležečega konja, odpisanega, z žerjavico, ki mu jo je pod vamp vtaknil, spravil na noge, da ve, kaj da to je, le da njega ne bo dvignilo in da je to hudič in zavil je oči.

Hoteli so ga preobleči, pa ni šlo. Rok ni zravnal. Mama je vse nagnala ven iz kamre, sedla k njemu in ga pobožala po laseh. Odprl je oči in tiho rekel, da je konec, da se mu je špirit vžgal in da ve, kaj bi moral, pa ni in naj mu odpusti. Kimala je, on je stiskal roke, ko je rekla, če bi poklicala fajmoštra, je samo še zagrgral, še stisnil roki in umrl.

Vstala je, vzravnana. Tako so jo našli, ko je prišel zdravnik napisat mrliško oznanilo in na vratih rekel, da je tako, ko človeku pijača želodec prežre.

Ko so ga pokopali, je soseda prinesla mami govorico, da je Kunavka naglas razglasila, zakaj da je to božja štrafnga, pa je mama rekla, vzravnana, naj le pazi, da ji jezik ne bo še narobe hodil. In res vedo ljudje, da je Kunavka umrla težko in da ji jezika niso mogli v usta spraviti, tako so se nekateri križali, drugi, v gostilni doma, pa, da jim je vsem še v smrti jezik kazala.

Lipovševa, januarja 86

RELIKOVCI IN DOLIKOVCI ZA PRAZNIK OBČINE TRBOVLJE

Že po tradiciji so v četrtek, 29. maja v likovni galeriji Trbovlje — Delavski dom, s kulturnim programom odprli v počastitev občinskega praznika Trbovlje skupinsko razstavo likovnih del članov likovnega kluba RELIK DPD Svoboda Trbovlje — center in likovnega kluba DOLIK DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice, članov klubov, ki sta tudi med seboj pobratena. Občani pobratene občine Trbovlje praznujejo svoj občinski praznik 1. junija, to je na dan, ko so se pred 58 leti delavci revirjev spopadli s fašistično Orjuno.

Jeseniški dolikovci se na razstavi v Trbovljah predstavljajo s 26 slikami, ki jih je izmed 36 predloženih izbral likovni kritik in umetnostni zgodovinar dr. Cene Avguštin, in sicer: Rudolf Arh, Ivanka Arzenšek, Dana dr. Bem-Gala, Franc Berce, Vinko Bogataj, Franc Dolinšek, Nika Hafner, Zvone Ivanovič, Janko Korošec, Slavimir Mihajlovič, Draga Soklič, Milena Stocca, Franc Vandot, Cveto Velikajne in Tone Tomazin.

Deset članov trboveljskega RELIKA pa na razstavi predstavlja 33 likovnih del, in sicer: Slavko Dolinšek, Karel Kozole, Ervin Matešič, Bojan Pikel, Stanko Leskovšek, Miloš Vastič, Milan Razboršek, Ernest Špiler, Helca Krasnik in Ivanka Uršič.

Razstava bo v Trbovljah na ogled do 9. junija.

SPOMLADANSKE VIZIJE DIJAKOV CSUI

»Naše glasilo je posvečeno mladosti, mladini, mladim ljudem. Za mladega človeka že stoletja trdijo, da hoče z glavo skozi zid. Zaletavali so se in se zaletavamo in nekaterim tudi kdaj pa kdaj uspe. A žal se je z razvojem tehnike zaletavanja v zid spreminjala še ena stvar. To je bil zid. Najprej je bil ilovnat, pa lesen, zidan, zdaj pa je postal — železobetonski. Toda mlad človek nikoli ne obupa. Zaletava se in zaletava, dokler se mu ne zbistri ali prej ne odraste.«

Tako piše Boštjan Fon v uvodniku druge — in verjetno tudi zadnje — številke VIZIJ v iztekajočem se šolskem letu. Jeseniški srednješolci — no, vsaj nekateri od njih — dokazujejo z VIZIJAMI, da le še niso toliko usmerjeni, kakor bi si želeli šolski reformatorji, pa da jim tudi redovalna vročica ob koncu leta še ni do kraja izsušila lirične in satirične žilice.

No, pa preglejmo vsebino:

Na anketno vprašanje, kaj je mladost, odgovarja Bojana J., da je to nacejanje z vekijo, ki pa je kaj lahko tudi baj-baj drink, še zlasti za mladinca Petra, ki ima sladkorno. »Ampak dragi moji, zamislite si, da bi moral celo življenje jemati te preklete pilule. Naj uživa, dokler more.«

»Mislil sem, da imam v roki en dober cajteng, pa so samo Vizije«, se glasi eden izmed odgovorov na drugo anketno vprašanje — Kaj pomeni beseda »vizije«?

»Vse naše mame so po službah in garajo za naš vsakdanji pir,« ugotavlja Dare Pogačnik, ki mu tudi sicer ne zmanjka duhovitih domislic — kot tudi ne Mojci X; ki v svoji Zgodbi nekega očeta poskuša zvedeti, kakšna je današnja mladina v očeh staršev: »Nič več koklja ne uči piščancev, zdaj piščanci učijo kokljo.«

Rok Kovačič v spisih Rop je izguba časa in Van Bergov poraz št. 2 učinkovito parodira kriminalne štorije, v Sodobni romanci pa ne prizanese niti mitu o Romeu in Juliji. Sploh pa je Kovačičev delež v tej številki VIZIJ kar velik, saj je z njegovim imenom podpisana tudi družbeno angažirana pesem Made by Reagan and Gorbačov, v kateri se — med drugim — France Prešeren obesi na cvern. Že v naslednji številki Železarja pričakujemo ostro reakcijo dežurnih varuhov Prešernovega mita — tako kot pred leti, ko so o Prešernu grdo pisali v Problemih!

Tu je še Marija Robič, ki nam naslika na moč grozljivo vizijo praznovanja novega leta 2013, omenimo pa naj še zabavne ilustracije hit popevčice Debela deklica, ki je očitno tudi med jeseniškimi srednješolci zelo priljubljena. Dokaz za to je anonimna »Pesem huligana«, ki se drži melodije in ritma Debele deklice:

Joj kako se men dopade
šipa v skretu k' skupi pade
Gremo vsi, na ŽIC-u je ples

Ko drobi se vse in poka
prfoksi tuljo dost je roka
Gremo vsi, na ŽIC-u je ples

Vroče je in luč utripa
oh že spet je šla ena šipa
Gremo vsi, ooo na ŽIC-u je ples

Ko napijem se merlota
vsa so stekla le napota
Gremo vsi, ooo na ŽIC-u je ples.

Preberite VIZIJE in zvedeli boste, kaj se zgodi z mladostnimi vizijami, ko se znajdejo pred železobetonskim zidom družbene stvarnosti.

E. T.

SLIKARSKA KOLONIJA VRATA 86

Člani Planinskega društva Dovje - Mojstrana v okviru svoje redne dejavnosti dajejo poudarek tudi kulturi. Po zgledu nekaterih ostalih planinskih društev so začeli organizirati planinske slikarske kolonije.

Na njihovem območju so zares enkratni motivi za likovne ustvarjalce. Prejšnji teden so v dolini Vrat organizirali že sedmo slikarsko kolonijo. Štirinajst udeležencev z Jesenic, Bleda, Trbovelj in Ljubljane je postavilo svoja platna v slikoviti okolici Vrat in Krme ter na platna lovilo podobe gorskega sveta pod očakom Triglavom. Slabo vreme jim je sicer nekoliko skrajšalo čas, odmerjen za kolonijo, to pa udeležencem ni skalilo razpoloženja. Motive z letošnje slikarske kolonije Vrata 86 bodo udeleženci razstavili za praznik občine Jesenice v osnovni šoli 16. december v Mojstrani.

ZDENKA TORKAR-TAHIR 14

Razvoj delavskega naselja v Podmežakli

Tudi na razne kulturne prireditve in udejstovanja so hodili v društvene domove na Savi.

Po izjavah informatorjev je predstavljalo naselje ob današnji cesti 1. maja najbolj »rdeč« predel Jesenic.

Informatorka Pepca pravi:[35]

»V Podmežaklji je bil center jelenovcev (svobodašev). Mož je bil tudi jelenovec — ta rdeč. Zato mu niso dali kredita. V tovarni so jim dali ta grda dela, noben jelenovec ni bil mojster. Vsi nameščenci in mojstri so bili iz vrst Koroščev in nemškutarjev, ki so povečini stanovali na levem bregu Save.«

Da je bil omenjen predel res »rdeč« nam dokazuje tudi seznam plačnikov deležev »Rdečega« konzuma v letih 1919—1936 pri Jelenu, po katerem je bilo vseh 748, od tega 469 iz Save in kar 97 iz današnje ceste 1. maja.

[36]Po imeniku članov DPD Svobode, pisanem od leta 1918 do leta 1923, pa je bilo od 501 števila vseh jeseniških Svobodašev kar 77 iz naselja ob tej cesti.

V Podmežaklji pa je bil tudi center Skojevcev[37] (poleg centra na Javorniku), katerega vodja in 2 člana sta bila doma na današnji cesti 1. maja. Od tu so bili člani športnega kluba Kovinar — sekcije delavskega društva Svoboda, 6 pomembnejših in bolj znanih komunistov (od 11-ih), v katerih

Na semanji dan okoli leta 1940 (foto arhiv ŽJ)

rokah je bilo delovanje vseh delavskih, kulturnih in športnih društev na Jesenicah ter vodje »rdečega« sindikata. Revolucionarna tradicija prebivalcev tega naselja pa se je nadaljevala tudi v medvojnem času, saj je bil v njem sedež okrožnega odbora OF jeseniškega okrožja formiran že septembra leta 1941 in sedež KP nekdanje velike radovljiške občine. Od tukajšnjih prebivalcev jih je bilo 45 žrtev vojne, 33 interniranih.[38]

Baraki na C. 1 maja 1 in 2

Individualni primeri

Informatorji: Nežka Frelih, rojena leta 1920 na Blejski Dobravi, gospodinja;
Ambrožič Vinko, rojen leta 1910 na Jesenicah, žičar;
Petač Ciril, rojen leta 1921 na Jesenicah, martinar;
Hiršenfelder Franc, rojen leta 1924 na Jesenicah, ključavničar;
Vidmar Lucija (Marija), rojena leta 1906 na Jesenicah, gospodinja;
Gerdej Johana, rojena leta 1900 v Rečici, gospodinja.

Ta tovarniška stanovanja so v dvajsetih letih veljala za boljša in jih je bilo težko dobiti. Stanovalcem so nevisoko najemnino odtrgali od plače. Na leto pa so dobivali tudi po 300 kg premoga in 2 m³ drv. Jeseni jim je bilo dovoljeno podiranje štorov in pobiranje suhljadi, saj so tako lastnikom brezplačno očistili bližnji gozd. Elektrika je bila v barakah napeljana že od leta 1919 in to brez števca. V vodnjaku na dvorišču so imeli tako dobro vodo, da so še okoliški naseljenci hodili ponjo. Ob konceh stavb je imela vsaka stranka svojo drvarnico, na sprednji dvoriščni in zadnji strani so jim razdelili zemljišče za ureditev vrtov, na katerih so si že kmalu postavili lesene kolibe »guntnerje« in v njih redili kokoši, zajce, ali celo po enega prašiča in koze.

35 Informatorka, Pepca Zupan, rojena 1910 na Jesenicah, gospodinja, ki stanuje na Ilirski 5.

36 Avsenikov arhiv, hranjen v oddelku za zgodovino delavskega gibanja v Tehniškem muzeju Železarne Jesenice.

37 Jože Vidic, Beg z morišča, Ljubljana 1972, str. 300, 309, 302.

38 Zdenka Torkar, Način življenja delavcev v dveh železarskih barakah (Cesta 1. maja 1 in 2) na Jesenicah (s poudarkom na čas) med obema vojnama. 1978. — 16 str., 10 pril. — P.

ZAHVALE

Ob smrti našega dragega moža, očeta in starega očeta

ALOJZA BOHINCA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste mu darovali cvetje, prav tako sodelavcem TOZD Valjarne debele pločevine, Lekarni Jesenice in Verigi Lesce za podarjene vence.

Zahvaljujemo se pevcem za zapete žalostinke, župniku za pogrebni obred in dobrim sosedom, ki so ob težkem trenutku priskočili na pomoč.

Vsem posebej iskrena hvala za izraženo sožalje ter številno spremstvo na zadnji poti.

Vsi njegovi

Ob izgubi naše drage mame, stare mame in tašče

LJUDMILE UDIR

roj. Zupančič

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom in sodelavcem za ustno in pisno izražena sožalja.

Hvala tudi zdravnikom za dolgoletno zdravljenje na domu.

Otroci z družinami

Ob smrti naše tete

CILKE TRIPLAT

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste jo obiskovali, jo bodrili in tolažili ter jo spremili do groba.

Hvala lepa župnikoma za lep obred.

Iskrena hvala sorodnikom, znancem, sosedom, zlasti Cilki, Kati in Milki za pozornost in nesebično pomoč ter za izraze sožalja.

Anica Toman

Ob izgubi naše mame

FRANČIŠKE PREŠEREN

se iskreno zahvaljujemo osebju kirurškega oddelka Bolnice Jesenice. Najlepša hvala zdravnici Fabjanovi za vso pomoč med mamino boleznijo. Hvaležni smo tudi vsem prijateljem in sosedom, ki so nam pomagali.

Vsi njeni

Ob smrti drage mame

ANGELE PETRIČ

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem, znancem in sodelavcem za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje.

Vsi njeni

Vsem sodelavcem RTA se lepo zahvaljujem za darila ob odhodu v pokoj.

Jože Curnar

Sodelavcem spektrokemijskega laboratorija se lepo zahvaljujem za lepo darilo ob odhodu v pokoj. Želim jim še veliko delovnih uspehov in medsebojnega razumevanja.

Rudi Kocijančič

Ob odhodu v pokoj se sodelavkam in sodelavcem elektroremontnih delavnic zahvaljujem za darilo in jim želim še veliko delovnih uspehov.

Jože Iskra

Društvu invalidov Jesenice se najlepše zahvaljujem za čestitko ob mojem jubileju.

Sodelavkam in sodelavcem izmene Legat V TOZD Elektrode se najlepše zahvaljujem za darilo in prijetne urice, Poldki Polanc pa hvala za lepe in tople besede ob mojem praznovanju. Še enkrat vsem skupaj najlepša hvala.

Čeprav ste me šele pred kratkim sprejeli medse se ob mojem praznovanju vsem sodelavcem SVS najlepše zahvaljujem za spominsko darilo in tople čestitke.

Jožica Smrke

Ob odhodu v pokoj se sodelavkam in sodelavcem elektroremontnih delavnic zahvaljujem za darilo in jim želim še veliko delovnih uspehov.

Jože Iskra

Rešitev križanke iz 21. številke Železarja: rariteta, aligator, Tarzan, Tuta, Flash Gordon, Aru, Lea, ZS, rotilo, smučar, gorivo, tapeta, sklopka, Eros, kristal, Anvar, strast, Erna, omara, Orantes, AK, Ksaver, kavarnar, napitnina, Pa, Ajda, Kropa, OM.

Gledališče Tone Čufar Jesenice in komisija za kulturo pri izvršnem odboru konference sindikata Železarne Jesenice organizirata v petek, 13. junija, ob 20. uri v Markovi cerkvi v Vrbi

Koncert harmonikarskega orkestra glasbene šole iz Radovljice

in v četrtek, 19. junija, ob 20. uri v Markovi cerkvi v Vrbi

Koncert vokalnega okteta DPD Svoboda F. Prešeren Žirovnica-Breznica.

Vabljeni!

Kulturni koledar Gorenjskega muzeja v Kranju

V galerijskih prostorih Mestne hiše je odprta RAZSTAVA DEL ČLANOV DRUŠTVA LIKOVNIH UMETNIKOV CELJE, V Mali galeriji se na razstavi Kabineta slovenske fotografije ČAS, V KATEREM ŽIVIMO predstavlja 30 slovenskih fotografov, v Prešernovi hiši pa so na ogled grafična dela Mihe Maleša, ki jih je slikar poklonil Domu upokojencev v Kranju.

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 7. junija, bosta na Jesenicah od 7. do 19. ure dežurni trgovini:

DELIKATESA, Kašta 2 (na tržnici), Titova 21, in

DELIKATESA, Kašta 3 (na Koroški Beli), V. Svetina 8/a.

DEŽURNA LEKARNA

V juniju je za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna na Jesenicah.

Glasbena šola Jesenice objavlja

Predvpis

za nove učence, ki bo v sredo, 11. junija, od 8. do 10. ure in od 15. do 18. ure. Učence naj pri predvpisu spremljajo starši.

Zaključni koncert

Glasbena šola Jesenice vabi na zaključni koncert, ki bo v petek, 6. junija, ob 19.30 v gledališču Tone Čufar.

Vabljeni!

Srečanje invalidov Gorenjske

V soboto, 7. junija, se bo ob 9. uri v Kamniku začelo XII. tradicionalno srečanje težjih invalidov Gorenjske. Organizator letošnjega srečanja je DI Kamnik. Srečanje bo popestril bogat kulturni program. DI Jesenice bo poskrbelo za prevoz svojih članov, katerih svojci nimajo lastnih prevoznih sredstev. Zbirališče ob 7. uri pri Zdravstvenem domu na Plavžu.

— — —

Društvo invalidov Kranj pa pripravlja srečanje s prijateljskim društvom iz Maribora. Srečanje bo v soboto, 21. junija, pri Trnovcu v Dupljah. Nanj vabijo tudi člane iz ostalih Gorenjskih društev. Vsi, ki se želijo udeležiti srečanja, naj se zglasijo v pisarni društva ali pri svojih poverjenikih. Prijave sprejemamo do 11. junija.

Odbor društva invalidov Jesenice

PRIJAVE ZA IZLET V PTUJ

Turistično društvo Jesenice bo za svoje člane 19. in 20. septembra organiziralo dvodnevni izlet v Ptuj. Vlak bo 19. septembra odpeljal ob 5.02, na Jesenice pa se bodo udeleženci vrnili 20. septembra ob 21.43. Vozne karte kupijo udeleženci sami (povratna stane 878, upokojenska pa 786 dinarjev). V Ptuju si bodo ogledali mesto, grad in muzej, nato pa se s čolnom peljali preko Drave v Ptujske toplice. Tam bodo večerjali in prenočili, drugi dan pa zajtrkovali in kosili. Kopanje bo brezplačno.

Cena izleta z 10-odstotnim popustom in brez prevoza znaša 4.700 dinarjev. Turistično društvo sprejema prijave z vplačilom omenjenega zneska do najkasneje 1. avgusta 1986. Število izletnikov je omejeno na 20.

Turistično društvo Jesenice

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

6. junija, amer. barv. fant. pust. film MOŽ Z ZVEZDE ob 17. in 19. uri, ob 21. uri premiera ital. barv. komedije ŠKANDAL V DRUŽINI.

7. junija, amer. barv. fant. pust. film MOŽ Z ZVEZDE ob 17. in 19., ob 21. uri premiera franc. barv. filma MIMOIDOČA IZ ULICE SANS-SOUCI.

8. junija, amer. barv. pust. komedija SMOKEY JE RAZBOJNIK ob 15. in 17. uri, ob 19. uri franc. barv. film MIMOIDOČA IZ ULICE SANS-SOUCI.

9. junija, ital. barv. komedija ŠKANDAL V DRUŽINI ob 17. in 19. uri.

10. junija, ital. barv. komedija ŠKANDAL V DRUŽINI ob 17. in 19. uri.

11. junija, amer. barv. znan. fant. film NEKONTROLIRANA MOČ ob 17. in 19. uri.

12. junija, amer. barv. znan. fant. film NEKONTROLIRANA MOČ ob 17. in 19. uri.

KINO PLAVŽ

6. junija, nem. barv. erot. komedija UČENKE MADAME OLGE ob 18. in 20. uri. Film ni primeren za otroke!

7. junija, hongkon. barv. kung. fu film NA ZMAJEVI POTI ob 18. in 20. uri.

8. junija, hongkon. barv. kung. fu film NA ZMAJEVI POTI ob 16. in 20. uri, ob 20. uri franc. barv. erot. komedija EROTIČNE AVANTURE. Film ni primeren za otroke!

9. junija, amer. barv. pust. komedija SMOKEY JE RAZBOJNIK ob 18. in 20. uri.

10. junija, amer. barv. fant. pust. film KRULL ob 18. in 20. uri.

11. junija, ZAPRTO!

12. junija, amer. barv. akcij. film NAJKRAJŠA POT NA KITAJSKO ob 18. in 20. uri.

KINO DOVJE

8. junija, amer. barv. erot. komedija PROFESORICA FRANCOŠČINE IN . . . ob 20. uri.

KINO KRANJSKA GORA

6. junija, amer. barv. fant. pust. film KRULL ob 18. uri.

7. junija, franc. barv. erot. komedija EROTIČNE AVANTURE ob 20. uri.

10. junija, amer. barv. fant. pust. film MOŽ Z ZVEZDE ob 20. uri.

HK Jesenice prireja

Veliko javno tombolo

ki bo 15. junija ob 14.30 v Športnem parku Podmežakla ob vsakem vremenu.

GLAVNI DOBITKI:

1. **avto škoda**
2. **avto jugo 45 A**
3. **avto FIAT 126**
4. **motorno kolo jawa 250 cm³**
5. **barvni televizor**
6. **spalnica**
7. **cevi za centralno kurjavo za enostanovanjsko hišo**
8. **tri tone betonskega železa**
9. **hladilna skrinja**
10. **tri tone cementa**
11. **traktorski gumi**
12. **tri tone premoga**
13. **tri tone premoga**
14. **smuči ELAN GS**
15. **štiri avtomobilske gume**

in še deset vrednostnih tombol, stopetdeset »trojk«, sto »četvortk« in petdeset »petork«.

Predprodaja tombolskih kartic je v vseh kioskih Tobaka, Cafe Čedo, Bifeju pri Čufarju, pri sindikalnih poverjenikih v Železarni in v hotelu Belcjan v Planini pod Golico.

Vabljeni!

KINOLOGOM IN LASTNIKOM PSOV

V soboto, 7. junija, bo od 7. do 17. ure na nogometnem igrišču v Lescah četveroboj šolanih psov. Sodelovali bodo tekmovalci iz Avstrije, Italije, Madžarske in Jugoslavije. Tekmovali bodo v poslušnosti, sledenju ter napadu in obrambi. Priporočamo, da si prireditev ogledajo vsi ljubitelji psov.

Na kinološko prireditev vas vabi prireditveni odbor Kinološkega društva »Bled«.

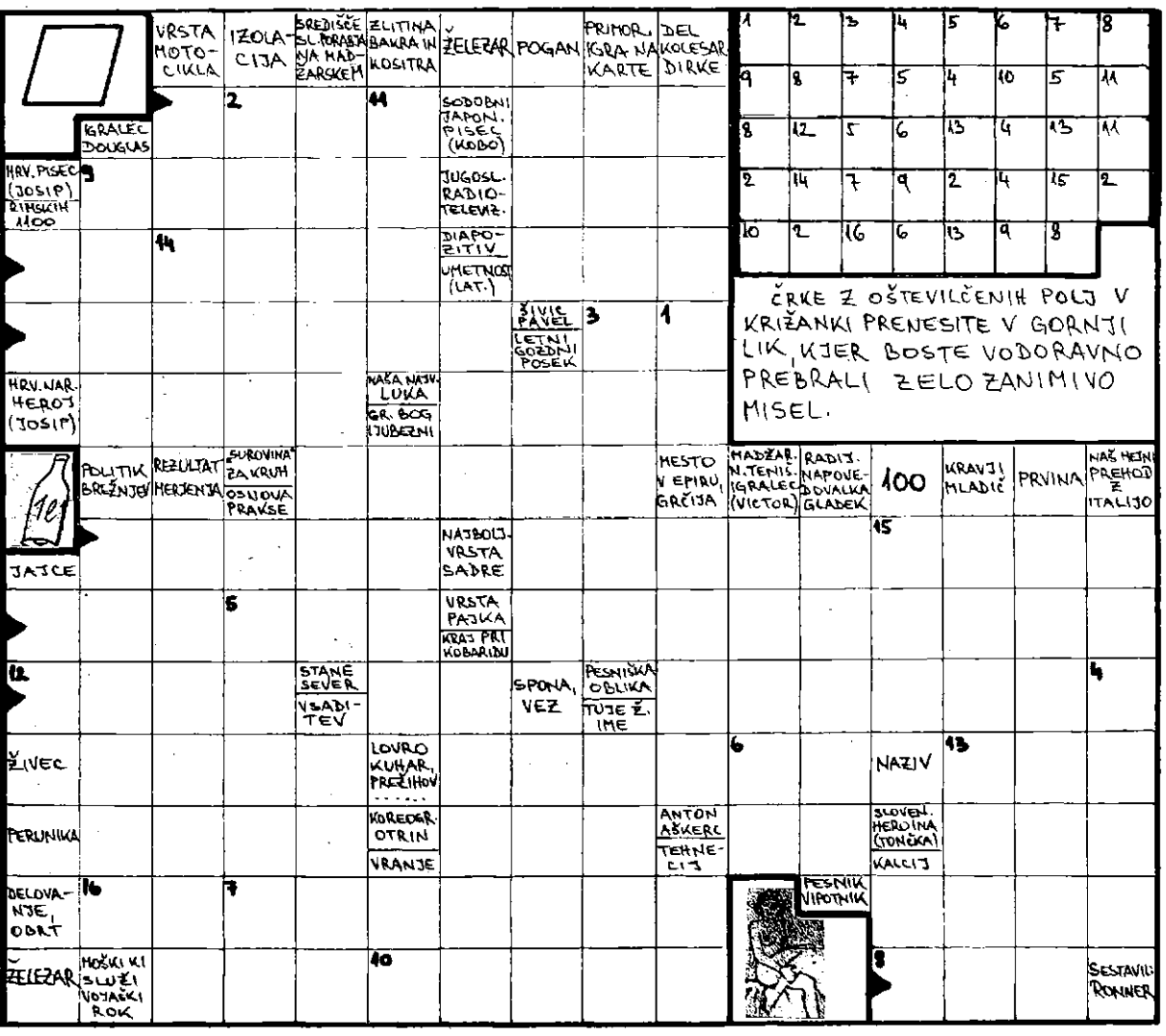

ČRKE Z OŠTEVILČENIH POLJ V KRIŽANKI PRENESITE V GORNJI LIK, KJER BOSTE VODORAVNO PREBRALI ZELO ZANIMIVO MISEL.

KOŠARKA

PIONIRJI — RADOVLJICA : JESENICE 37 : 32 (20 : 18)

Pionirji Jesenic so predvsem po svoji krivdi izgubili tekmo v Radovljici, saj so zgrešili preveč metov od blizu. Začeli so odlično in po petih minutah vodili že z 11:1. potem pa so nerazumljivo popustili in od 9. do 20. minute prvega polčasa dosegli le 2 točki. V drugem polčasu je Radovljica vodila že 30:20, na koncu pa so Jeseničani vendarle nekoliko zmanjšali razliko. Zadeli pa so tudi samo 4 od 19 prostih metov. Sojenje Praprotnika (Radovljica) in Šučura (Jesenice) je bilo slabo, toda Jeseničani bi morali kljub temu zmagati. Tako pa lahko le čakajo na tekmo na Jesenicah in upajo na boljšo igro. Igrali so: Berden, Gasar, Koranter, Košir, Bertoncelj, Mujič, Adrovič, Fajkovič, Kačarevič, Klarič, Karadžič in Prešeren.

KADETI JESENICE 1 : JESENICE 2 104 : 87 (52 : 44)

Igralci druge, mlajše skupine jeseniških kadetov so prijetno presenetili in se z odlično igro povsem enakovredno merili s starejšimi kljubskimi tovariši. Kadetom prve ekipe lahko očitamo (z redkimi izjemami) zelo neresen odnos, saj so podcenjevali nasprotnike in se premalo borili. V obrambi so dobili veliko preveč košev, in čeprav so nastopili v nepopolni postavi, še zdaleč niso zadovoljili. Lahko pa smo tembolj zadovoljni z drugo ekipo. Najboljši igralci bodo v drugem kolu tekmovanja lahko igrali v prvi kadetski ekipi, seveda pod pogojem, da bodo še naprej pridno trenirali.

Jesenice 1: Grahovac, Čatak, Petač, Blagne, Jovanovič, Todorovič, Milakovič.

Jesenice 2: Rebol, Samar, Vauhnik, Jovičič, Pust, Praskalo, Mulej, Humar, Serafimov, Hiršenfelder, Bizjak, Ulčar.

KRVAVEC (Cerklje) : JESENICE 1 69 : 78 (31 : 41)

Jeseniški kadeti so v četrtem kolu že četrtič zapored zmagali. Tokrat so se morali za zmago pošteno potruditi, saj niso igrali najbolje, posebno v obrambi. Ekipa Krvavca je zelo solidna in borbena. Sodnika sta dovoljevala ostro igro, ki Jeseničanom ne ustreza. Čeprav so fizično zelo sposobni, pa igrajo veliko premehko, prenežno. S tako igro pa bodo boljšo ekipo od Krvavca težko premagali. Težave so imeli tudi zato, ker je nastopilo le devet igralcev od katerih je Grahovac že po dobrih desetih minutah igre naredil pet osebnih napak, v začetku drugega polčasa pa sta se poškodovala Blagne in Peternel, ki do konca tekme ni več igral in bo moral nekaj časa počivati.

Omeniti velja tudi nezrel odnos nekaterih igralcev, ki se pogovarjajo s sodniki ali pa se nasprotniku pustijo izzvati. To je po eni strani razumljivo, če upoštevamo njihovo starost (od 14 do 16 let), po drugi strani pa nedopustno glede na njihove izkušnje in ambicije.

Jesenice: Grahovac, Peternel, Petač, Blagne, Jovanovič, Todorovič, Samar, Milakovič, Rebol.

Prihodnje tekme: v nedeljo, 8. junija, Radovljica — Jesenice 2 ob 9.30 v Radovljici pri TVD, v sredo, 11. junija, na Jesenicah (Podmežakla) ob 18. uri Jesenice 2 — Kladivar (Žiri) in ob 20. uri Jesenice 1 — Triglav (Kranj).

MLADINCI — TRIGLAV (KRANJ) : JESENICE 88 : 60 (44 : 28)

Mladinci Jesenic so dobro začeli proti favoriziranim domačinom (v 8. minuti je bilo 15:15). nato pa so se očitno ustrašili vodstva in igrali do nekaj minut pred koncem premalo agresivno in pogumno. Manjka jim samozavesti, pa tudi vseh svojih sposobnosti ne poznajo dobro, saj imajo letos za sabo malo tekem (v bližnji okolici ni primernih nasprotnikov, prijateljske tekme v gosteh pa so zaradi varčevanja močno omejene). Kljub vsemu pa nekaj igralcev kaže, da bodo kmalu igrali pomembno vlogo tudi v članskem moštvu.

Igrali so: Bešič, Grahovac, Kovač, Košir, Todorovič, Jovanovič, Šučur, Čatak, Naumovski, Petač, Praskalo, Blagne.

Naslednji tekmi: 7. junija (sobota) ob 19.30 Jesenice — Trebne, 8. junija, ob 9.45 Jesenice — Iskra Delta Ježica, obe v Podmežakli.

ČLANI — ASPARAGUS (RADOVLJICA) : JESENICE 68 : 60 (34 : 33)

Igralci Asparagusa (bivši in sedanji člani Radovljice) so zasluženo premagali Jeseničane, ki jim ni kaj očitati. Nastopili so nepopolni, a so kljub temu imeli igro v svojih rokah. Nasprotnikom so pobrali veliko žog, dobro igrali v obrambi, vendar žoga ni in ni hotela v koš, niti od blizu, kljub premoči v višini. Kar polovico košev sta dala kadetska branilca Peternel in Grahovac, kar jasno kaže nemoč visokih igralcev pod košem. (pet jih je doseglo skupaj le 20 točk). Tako so se člani poslovili od tekmovanja za pokal maršala Tita.

Jesenice: Grahovac 18 (3:4), Kovač, Peternel 12, Softič 2, Senič 6 (0:1), Stevič, Naumovski 4, Janša 7, Košir, Čatak 3 (1:2), Domevšček 8 (4:4).

ZMAGA ŽELEZARJA V RADOVLJICI

V petek, 30. maja, je v četrtem kolu gorenjske košarkarske (rekreacijske) lige (sever) jeseniški Železar gostoval v Radovljici pri ekipi Asparagusa. Kljub temu da so gostje silovito začeli in povedli s 6:3, so domačini že v drugi minuti izenačili, in nato iz minute v minuto povečevali prednost. Njihova odlična igra, spolzko igrišče, nezaneslјiva obramba Jeseničanov in štiri »trojke« so povzročili, da so domačini v prvem polčasu vodili 29:24. Tudi začetek drugega polčasa ni obetal nič dobrega, saj je Asparagus v šesti minuti že vodil za enajst košev. Toda že v deseti minuti je bil rezultat izenačen, saj so Jeseničani spremenili način obrambe, pa tudi igra je postajala hitrejša. Do devetnajste minute so potem Jeseničani vodili za tri točke, toda v zadnji minuti je Asparagus zopet izenačil. V zadnjem napadu je samo šest sekund pred koncem tekme Rizvanovič odločil tekmo. Kljub zmagi pa so igralci Železarja pokazali tokrat manj kot sicer.

Najboljši strelec je bil Pirih (20 košev), igrali pa so še Rizvanovič (12), Domevšček (9), Berginc (6), Kolman (4), Sredanovič (2), Varl, Bizalj, Logar, Glogovšek in Šmid. S to zmago se je Železar še bolj utrdil na prvem mestu.

TUDI MOJSTRANA USPEŠNA

V četrtek, 29. maja, je v četrtem kolu gorenjske košarkarske (rekreacijske) lige (sever) ekipa Mojstrane premagala Plamen iz Krope z rezultatom 74:69. Z drugo zaporedno zmago so se Mojstrančani povzpeli na sredino razpredelnice.

V petem kolu se bosta v domačem derbiju srečala Železar in Mojstrana. Tekma bo v petek, 6. junija, ob 18. uri na igrišču Podmežakla.

LESTVICA PO 4. KOLU: 1. Železar (Jesenice) 8 točk, 2. Elan (Begunje) 6 točk, 3.—4. Mojstrana in Plamen (Kropa) 4 točke, 5. Veriga (Lesce) 2 točki in Asparagus (Radovljica) 0 točk.

PARI 5. KOLA: ŽELEZAR : MOJSTRANA, VERIGA : ASPARAGUS in PLAMEN : ELAN.

NOGOMET

LTH : JESENICE 0:1 (0:1)

Strelec: Lamberger (12).

Jesenice: Tokič, Radič (Pivač), Zubanovič (Husič), N. Omanovič, M. Omanovič, Troha, Čatak, Bešič, Džamastagič, Lamberger, Pihler.

Moštvo Jesenic si je v osmem letošnjem nastopu z osmo zaporedno zmago skoraj zagotovilo prvo mesto. V poprečni igri je odločitev padla že v 12. minuti, ko je po lepem prodoru in podaji Zubanoviča Lamberger zatresel mrežo domačega moštva. Jeseničani so si ustvarili še nekaj lepih priložnosti, med drugimi je Lamberger zastreljal enajstmetrovko, strel Čataka pa je zaustavila vratnica.

O.

12 UR KOŠARKE

Ob dnevu mladosti se je med seboj pomerilo več generacij jeseniških košarkarjev v dvanajsturni tekmi.

Igrali so: »RDEČI«: Naumovski, A. Čatak, Grahovac, Jelovčan, Janša, Peternel, Milakovič, Jovanovič, Blagne, E. Čatak, Stevič, Stanojevič, Kačar, Tomakič, Senič, Softič, Janič, Berginc, Felčeva in Deretičeva.

»MODRI«: Grzetič, Domevšček, V. Šučur, Bešič, Košir, Kovač, Rizvanovič, Todorovič, Vauhnik, Samar, Praskalo, Rebol, P. Pušur, Ulčar, Brcar, Brgant, Subotič, Bartljeva, Bešičeva in Zrničeva.

Srečanje je bilo predvsem družabnega značaja, a kljub temu tudi v najhujši vročini kar lepo in zanimivo. Nekaj časa je v vsaki ekipi igralo tudi nekaj deklet. Rezultat je bil 1354:1319, polčas 656:619, za ekipo »modrih«. Najboljša strelca sta bila Kovač z 200 koši pri Modrih in Janša s 186 koši pri Rdečih. Množica igralcev se je ves dan prijetno zabavala ob žogi, jedači in pijači (del malice je prispevala Klavnica Jesenice) ter se razšla s sklepom, da kmalu spet pripravijo kaj podobnega.

M-

TEKMOVANJE STRELCEV

Člani strelske družine Janez Mrak Dovje-Mojstrana nadaljujejo pestro dejavnost. Še posebno se je povečala lani, ko so predvsem s prostovoljnim delom zgradili novo avtomatsko strelišče. Sedaj organizirajo različna tekmovanja, strelišče pa so ponudili tudi delovnim organizacijam za sindikalna tekmovanja. V soboto, 7. junija, bodo na strelišču tekmovali delavci Kovinske opreme Mojstrana v okviru obrambnega dne, v nedeljo pa bodo člani strelske družine Janez Mrak za svoje člane izvedli družinsko tekmovanje z malokalibrsko puško v Mlačci.

J. R.

VARPA

POKAL MARTULJKA EKIPI BLEJSKE DOBRAVE

Varpa je zanimiv šport, ki se tudi pri nas vse bolj uveljavlja. Vse več je navdušencev, ki preizkušajo moči v metanju varpe. Člani Varpa kluba Špik iz Gozda Martuljka so prejšnjo soboto organizirali tekmovanje v metanju varpe za pokal Martuljka. Nastalo je 12 ekip slovenskih klubov, zmagala pa je ekipa Blejske Dobrave pred Gorenjko in Martuljkom.

J. R.

FRANCI IN MIRKO — TEKAČA NA DOLGE PROGE

Franci Teraž

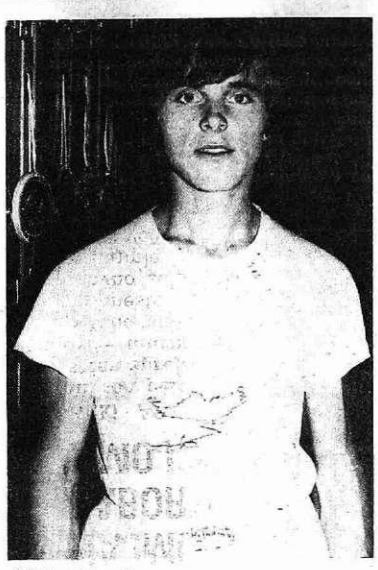

Mirko Teraž

»Rada, bi videla, da bi bolj zaživela športna in rekreativna dejavnost v Mojstrani in v celotni jeseniški občini, zato je tudi zanimiva in izvirna najina zamisel, da vsako leto organizirava rekreacijski tek po Triglavskem narodnem parku,« sta pred dnevi pripovedovala znana tekača na dolge proge Franci in Mirko Teraž iz Mojstrane in nadaljevala:

»Sama sva se za teke navdušila že pred leti; šla sva po stopinjah bolj izkušenih domačinov in dobrih prijateljev bratov Djuričič. Ta šport je zelo zanimiv in še zdrav povrhu, saj se vedno giblješ v naravi in na svežem zraku. Trenirava v domači okolici, to je po dolinah Vrat, Krme in Kota. Na dan tečeva tudi do dve uri. Dokler nisi na vrhuncu, moraš trenirati tudi šestkrat na teden. Ko pa dosežeš določen vrhunec, moraš držati nivo forme.«

24-letni Franci Teraž se poleg tekov na dolge proge aktivno ukvarja tudi z atletiko, v prostem času pa še z alpinizmom. Teči je začel pred sedmimi leti, z atletiko se ukvarja dve leti. Od leta 1982 do 1984 je pretekel okrog 18 tisoč kilometrov. Njegov 20-letni brat Mirko pa je začel teči pred tremi leti in je v tem času pretekel približno 12 tisoč kilometrov. Vedno trenirata skupaj. Francija zadnje dve leti trenira prof. Rajko Židan, Mirko pa trenira po navodilih bolj izkušenega brata.

»Zanimivo je, da si bolj priljubljen in poznan zunaj domačega kraja,« pravita brata Teraž. »Zadnje čase sva velikokrat vabljena tudi na maratonska tekmovanja zunaj naših meja, dopisujeva pa se tudi s tekmovalci iz tujine. Če si zmagovalec v tujini, te vabijo na tekmovanja že za naslednje leto. Vse stroške pa poravnava kar iz svojega žepa.«

Največja tekma v tujini je bil za brata Teraž prvi svetovni pokal v gorskem teku lani v St. Vigili v Italiji, kjer so nastopili maratonci iz 16 držav. Med člani je bil na tem tekmovanju Franci 19., med mladinci pa Mirko 20. V njunih vitrinah pa so številna priznanja, kolajne in pokali s tekmovanj doma in v tujini, zato poglejmo, kakšni so bili njuni vidnejši rezultati. Franci je leta 1985 tekel na najbolj zahtevni gorski tekmi v njegovem življenju in zasedel odlično drugo mesto. To je bilo v Formi di Sopra v Italiji. Lani pa je tekel še na mednarodnem gorskem teku v Gradcu, kjer je bil prvi in postavil tudi rekord proge, v Maria Saal, kjer je bil zopet prvi, in na mednarodni štafeti v Collini v Italiji, kjer je bil drugi. Letos pa je zmagovalec zagrebškega maratona in 10-kilometrskega atletskega tekmovanja v Bazovici pri Trstu. Trikrat zapored je zmagal v Trzinu. Povejmo pa še to, da je Franci prvič — tekel in zmagal na maratonu leta 1982 v Bovcu. Njegov mlajši brat Mirko pa je šel na prvi tek leta 1983 v Udinboršt pri Kranju, kjer je zmagal pri mladincih, kar mu je dalo polet za nadaljnje delo in tekmovanja. Lani je na mednarodni gorski štafeti v Milanu zasedel peto mesto, na mednarodnem maratonu na Češkoslovaškem je bil četrti in najboljši tujec, na mednarodnem malem maratonu v Celovcu pa je bil prvi med mladinci.

In kakšne načrte za naprej imata brata Teraž? Francijev cilj je, priti v jugoslovansko atletsko reprezentanco za tek na 10 km ali v maratonu, pa čimveč mednarodnih tekmovanj. Mirko pa si želi, da premaga svojega brata in da bi dosegal vsaj takšne rezultate, kot jih je izkušeni Franci.

A. Kerštan

Srečanje s slovenskimi planinci iz zamejstva

Koordinacijski odbor planinskih društev občine Jesenice vabi planince na srečanje z zamejskimi slovenskimi planinci iz Italije in Avstrije, ki bo v organizaciji Beneškega planinskega društva iz Čedada in v sodelovanju s PD Kobarid v Drežnici pri Kobaridu v nedeljo, 8. junija.

Odhod z Jesenic bo z vlakom ob 6.20 do Mosta na Soči, nato z avtobusom do Zaročišča pri Kobaridu, od tam uro in pol hoda do Drežnice.

Prijavite se pri svojih društvih ali na upravi Planinskega društva Jesenice do 5. junija. Cena za avtobusni prevoz je 350 dinarjev.

Ob koncu smučarske sezone

Zveza učiteljev, trenerjev in vaditeljev smučanja Slovenije, Področni zbor Jesenice, vabi svoje člane ob koncu sezone 1985/86 v nedeljo, 8. junija, na tekmo v veleslalomu pod Prisojnik in piknik v Martuljek.

Tekma se bo začela ob 9. uri na plazu pod Prisojnikom.

ŠPORTNA TEKMOVANJA NA KRESU

Na rekreacijskem centru Kres so v nedeljo, 25. maja, potekala tekmovanja v lokostrelstvu in balinanju. Organizator in pokrovitelj srečanj je bilo TVD Partizan Javornik-Koroška Bela. Tekmovalci in gledalci pa so po tekmovanju v prijetnem ozračju nadaljevali praznovanje dneva mladosti.

REZULTATI LOKOSTRELCEV

PROSTI SLOG — ČLANI: 1. Dare Jakopič, 2. Andrej Smolej, 3. Franc Košir, 4. Joco Crnjanski.

COMPAUND SLOG: 1. Silvo Gerdej, 2. Nevenka Smolej, 3. Tadeja Potočnik.

PIONIRJI: 1. Klemen Smolej, 2. Jure Železnik, 3. Marko Košir, 4. Dejan Berguš, 5. Bogo Erjavec.

Ekipe balinarjev so po napetih medsebojnih izločilnih bojih dosegle naslednje uvrstitve:

1. Kres, 2. Gradis, 3. Alpetour, 4. TVD Žirovnica, 5. BK Jesenice, 6. BK Grahovo.

JK

SPREJEM NAJMLAJŠIH TABORNIKOV V MOJSTRANI

Taborniki Aljaževega odreda v Mojstrani so v petek, 23. maja, priredili prisrčen sprejem najmlajših tabornikov — murnov, medvedkov in čebelic v taborniško organizacijo.

Zborno mesto je bilo ob 16. uri pred osnovno šolo v Mojstrani, od koder so najmlajši taborniki krenili v spremstvu vodnikov v Mlačco. Načelnik odreda je s kratkim govorom pozdravil vse navzoče in pojasnil namen srečanja, ki se ga je udeležilo več kot sto tabornikov in staršev. V taborniško organizacijo so bili sprejeti tudi starejši taborniki. Po zaobljubi, ki jo morajo dati naši najmlajši, so zapeli himno medvedkov in čebelic, nakar so bile murnom podeljene izkaznice in rumene rutke. Sledila so šaljiva tekmovanja in skromna pogostitev.

Pohvaliti moramo vodstvo odreda, ki je organiziralo sprejem najmlajših in ostalih tabornikov. Poleg njih so se srečanja udeležili tudi starši in tako pokazali zanimanje za taborništvo v Mojstrani.

MG

Taborjenje v Savudriji

Odred Jeklarjev Jesenice obvešča člane taborniške organizacije in druge občane, da bomo organizirali letno taborjenje v Savudriji — ISTRA, na tabornem prostoru v mladinskem kampu Veli Joža.

Izmene bodo v naslednjih terminih:

1. izmena je že zasedena,
2. izmena od 12. do 24. julija,
3. izmena od 24. julija do 5. avgusta,
4. izmena od 5. do 17. avgusta.

~~Na in s taborjenja bo organiziran poseben prevoz z avtobusom. Cena~~ prevoza bo približno 2.300.— din za osebo.

Dnevna oskrba za otroke do 10 let znaša 1.500 dinarjev (za 12 dni 18.000 dinarjev),

za ostale 1.600 dinarjev (za 12 dni 19.200 dinarjev),

za člane pa 19.000 dinarjev.

Prijave za taborjenje oddajte skupaj s kavcijo 5.000 dinarjev na naslov: MAJDA GOMILŠEK, Tomšičeva 8, Jesenice, ali vsak petek od 18. do 19. ure v taborniški sobi odreda Jeklarjev — Čitalnica pri Jelenu.

Tabornina mora biti vplačana najmanj 10 dni pred taborjenjem.

V vsaki izmeni je prostora za 80 udeležencev. Prijave bomo sprejemali do polne zasedenosti posamezne izmene.

Avtobus bo ~~organiziran~~ na začetni dan vsake izmene z Jesenic odpeljal ob 8. uri, na Jesenice pa bo na zaključni dan vsake izmene pripeljal okoli 19. ure.

Taborjenje se začne z večerjo in konča s kosilom.

Razpored prvenstva Železarne v malem nogometu

(Igrišče Podmežakla — začetek ob 15.30)

I. SKUPINA — V PONEDELJEK, 9. JUNIJA: 1. Transport, 2. Strojne delavnice, 3. Energetika, 4. Žebljarna, 5. Valj. žice in profilov

II. SKUPINA — V TOREK, 10. JUNIJA: 1. Hladna valjarna Jesenice, 2. Valjarna bluming-štekel, 3. Jeklarna, 4. KSI 5. Plavž

III. SKUPINA — V SREDO, 11. JUNIJA: 1. Vzdrževanje, 2. Jeklovlek, 3. Žičarna, 4. ETN.

IV. SKUPINA — V ČETRTEK, 12. JUNIJA: 1. Livarna, 2. Hladna valjarna Bela, 3. Remontne delavnice, 4. Valjarna debele pločevine.

PRVO POLFINALE BO V PONEDELJEK, 16. JUNIJA: tekmujejo prvi iz I. in II. skupine in drugi iz II. in IV. skupine.

DRUGO POLFINALE BO V TOREK, 17. JUNIJA: tekmujejo prvi iz II. in IV. skupine in drugi iz I. in III. skupine.

Iz vsake polfinalne skupine igrata po dve TOZD oz. delovni skupnosti V FINALU, KI BO V SREDO, 18. JUNIJA.

Komisija za pritožbe:

Vodja tekmovanja (Stane Sedlar),
Lilijana Markež in
Marjan Trontelj.